

แผนพัฒนาการศึกษาจังหวัดพะเยา

พ.ศ. 2566 – 2570 (ฉบับทบทวน พ.ศ. 2569)

กลุ่มนโยบายและแผน
สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดพะเยา
สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงศึกษาธิการ

054 079 873

www.pyopeo.com

สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดพะเยา

แผนพัฒนาการศึกษาจังหวัดพะเยา พ.ศ. 2566 – 2570 (ฉบับทบทวน พ.ศ. 2569)

สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดพะเยา

สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดพะเยา
สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงศึกษาธิการ

คำนำ

ตามบทบัญญัติของพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ.2546 มาตรา 9 กำหนดไว้ว่า การบริหารราชการเพื่อให้เกิดสัมฤทธิ์ผลต่อภารกิจของรัฐ ในส่วนราชการ ถือปฏิบัติ คือ(1) ก่อนจะดำเนินการตามภารกิจใด ส่วนราชการต้องจัดทำแผนปฏิบัติราชการไว้เป็นการล่วงหน้า (2) การกำหนดแผนปฏิบัติราชการของส่วนราชการตามข้อ (1) ต้องมีรายละเอียดของขั้นตอนระยะเวลา และงบประมาณที่จะต้องใช้ในการดำเนินการของแต่ละขั้นตอน เป้าหมายภารกิจ ผลสัมฤทธิ์ของภารกิจและตัวชี้วัดความสำเร็จของภารกิจ และคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ 19/2560 เรื่องการปฏิรูปการศึกษา ในภูมิภาคของกระทรวงศึกษาธิการ ลงวันที่ 3 เมษายน 2560 กำหนดให้จัดตั้งสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด สังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อปฏิบัติภารกิจของกระทรวงศึกษาธิการเกี่ยวกับการบริหารและการจัดการศึกษาตามที่กฎหมายกำหนด การปฏิบัติราชการตามอำนาจหน้าที่ นโยบาย และยุทธศาสตร์ต่าง ๆ ตามที่ได้รับมอบหมายในการขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษาตามนโยบายของรัฐบาลและกระทรวงศึกษาธิการสู่การปฏิบัติในระดับจังหวัด โดยอำนาจหน้าที่ข้อหนึ่งที่มีมอบหมายให้สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดรับผิดชอบในข้อ 11 (2) คือ การจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาและแผนปฏิบัติการเพื่อใช้เป็นกรอบแนวทางในการจัดการศึกษาและการส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษาทุกระดับประเภทในจังหวัด

สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดพะเยา จึงได้ดำเนินการทบทวนแผนพัฒนาการศึกษาจังหวัดพะเยา พ.ศ. 2566 – 2570 (ฉบับทบทวน พ.ศ. 2569) รวมทั้งทบทวนการกำหนดตัวชี้วัด ค่าเป้าหมาย ในการขับเคลื่อนแผนพัฒนาการศึกษาของจังหวัดพะเยาให้ครอบคลุม ครบถ้วน สอดคล้องกับกรอบทิศทางการพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการและจังหวัดพะเยา เพื่อให้หน่วยงานทางการศึกษาของจังหวัดพะเยาใช้เป็นกรอบแนวทางในการพัฒนาการศึกษาของจังหวัดพะเยาอย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประโยชน์สูงสุด โดยมีสาระสำคัญประกอบด้วย บทสรุปผู้บริหาร บทนำ กรอบแนวคิดและความสอดคล้องกับแผน 3 ระดับ ข้อมูลพื้นฐาน ด้านการศึกษา สาระสำคัญของแผนพัฒนาการศึกษาจังหวัดพะเยา พ.ศ. 2566 – 2570 (ฉบับทบทวน พ.ศ. 2569) และการแปลงแผนไปสู่การปฏิบัติ สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดพะเยา ขอขอบคุณหน่วยงานทางการศึกษาและหน่วยงานทุกภาคส่วนที่เป็นเครือข่ายและให้การส่งเสริม สนับสนุนและมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาการศึกษาของจังหวัดเป็นอย่างดี และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าหน่วยงานทุกภาคส่วนจะได้มีส่วนร่วมขับเคลื่อนภารกิจด้านการศึกษาของจังหวัดพะเยา ให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าประสงค์ของแผนพัฒนาการศึกษาจังหวัดพะเยา พ.ศ. 2566 – 2570 (ฉบับทบทวน พ.ศ. 2569) ให้เกิดเป็นรูปธรรมต่อไป

สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดพะเยา
กลุ่มนโยบายและแผน

บทสรุป

ตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 มาตรา 9 การบริหารราชการเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐให้ส่วนราชการปฏิบัติดังต่อไปนี้ (1) ก่อนจะดำเนินการตามภารกิจใดส่วนราชการต้องจัดทำแผนปฏิบัติราชการไว้เป็นการล่วงหน้า (2) การกำหนดแผนปฏิบัติราชการของส่วนราชการตาม (1) ต้องมีรายละเอียดของขั้นตอนระยะเวลาและงบประมาณที่จะต้องใช้ในการดำเนินการของแต่ละขั้นตอนเป้าหมายของภารกิจผลสัมฤทธิ์ของภารกิจและตัวชี้วัดความสำเร็จของภารกิจและมาตรา 16 ให้ส่วนราชการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาจังหวัดพะเยา (พ.ศ. 2566 – 2570) ของส่วนราชการนั้น โดยจัดทำเป็นแผนห้าปีซึ่งจะต้องสอดคล้องกับแผนการบริหารราชการแผ่นดินและในวาระ 2 ในแต่ละปีงบประมาณให้ส่วนราชการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาจังหวัด โดยให้ระบุสาระสำคัญเกี่ยวกับนโยบายการปฏิบัติราชการของส่วนราชการเป้าหมายและผลสัมฤทธิ์ของงานรวมทั้งประมาณการรายได้และรายจ่ายและทรัพยากรอื่น นั้น

สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดพะเยา เป็นหน่วยงานในสังกัด สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงศึกษาธิการ ปฏิบัติภารกิจของกระทรวงศึกษาธิการเกี่ยวกับการบริหารและการจัดการศึกษาตามที่กฎหมายกำหนดการปฏิบัติราชการตามอำนาจหน้าที่ นโยบาย และยุทธศาสตร์ของส่วนราชการต่าง ๆ ที่มอบหมายและให้มีอำนาจหน้าที่ในเขตจังหวัด ดังต่อไปนี้

(1) รับผิดชอบงานธุรการของ กศจ. อศจ. คณะอนุกรรมการบริหารราชการเชิงยุทธศาสตร์ คณะอนุกรรมการเกี่ยวกับการพัฒนาการศึกษา คณะอนุกรรมการและคณะทำงาน รวมทั้งปฏิบัติงานราชการที่เป็นไปตามอำนาจและหน้าที่ของ กศจ. และตามที่ กศจ.มอบหมาย

(2) จัดทำแผนพัฒนาการศึกษาและแผนปฏิบัติการ

(3) สั่งการ กำกับ ดูแล เร่งรัด ติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงานของส่วนราชการหรือหน่วยงาน และสถานศึกษาในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการให้เป็นไปตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ

(4) จัดระบบ ส่งเสริม และประสานงานเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศและเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษา

(5) ส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษาเพื่อคนพิการ ผู้ด้อยโอกาส และผู้มีความสามารถพิเศษ

(6) ดำเนินงานเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

(7) ส่งเสริม สนับสนุน และดำเนินการเกี่ยวกับงานด้านวิชาการ การนิเทศ และแนะแนวการศึกษาทุกระดับและทุกประเภท รวมทั้งติดตามและประเมินผลระบบบริหารและการจัดการศึกษา

(8) ดำเนินการเกี่ยวกับการตรวจสอบด้านการบริหาร การเงิน และการบัญชีของส่วนราชการหรือหน่วยงานและสถานศึกษาในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ แผนพัฒนาการศึกษาจังหวัดพะเยา พ.ศ. 2566 – 2570 (ฉบับทบทวน พ.ศ. 2569)

(9) ส่งเสริมและประสานงานการศาสนา ศิลปวัฒนธรรม และการกีฬาเพื่อการศึกษา

(10) ส่งเสริม สนับสนุน และดำเนินการเกี่ยวกับการจัดการศึกษาเอกชน

(11) ปฏิบัติภารกิจตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการหรือตามที่ได้รับมอบหมาย รวมทั้งปฏิบัติการเกี่ยวกับราชการประจำทั่วไปของกระทรวงศึกษาธิการ และประสานงานต่าง ๆ ในจังหวัด

ดังนั้น เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดพะเยา ซึ่งรับผิดชอบดำเนินการในพื้นที่จังหวัดพะเยา ในการกำหนดกรอบนโยบายและวางระบบในการบริหารงานด้านการพัฒนาการศึกษาจังหวัดพะเยาแบบบูรณาการ ให้เชื่อมโยงและสอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาจังหวัด นโยบายและยุทธศาสตร์ของกระทรวงศึกษาธิการ และยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัดในระดับภาค โดยการศึกษา วิเคราะห์ความสอดคล้องเชื่อมโยงกับแผนระดับที่ 1 แผนระดับที่ 2 และแผนระดับที่ 3 ตามหลักการความสัมพันธ์เชิงเหตุและผล (XYZ) ซึ่งแผนพัฒนาการศึกษาจังหวัดพะเยา พ.ศ.2566 –2570 (ฉบับทบทวน พ.ศ. 2569) จัดทำขึ้นเพื่อใช้เป็น

กรอบในการกำหนดทิศทางและเป้าหมายในการปฏิบัติราชการของหน่วยงานการศึกษาในจังหวัดพะเยาให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันอย่างมีเอกภาพ บรรลุวิสัยทัศน์ ที่กำหนดร่วมกัน โดยมีสาระสำคัญสรุป ได้ดังนี้

วิสัยทัศน์

ภายในปี 2570 คนพะเยาได้รับการศึกษาและเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ
ดำรงชีวิตอย่างมีความสุขตามวิถีล้านนา

พันธกิจ

1. ส่งเสริม สนับสนุนการบริหารและจัดการศึกษา ทั้งทางด้านคุณภาพทางการศึกษา และคุณธรรมแบบบูรณาการทุกระดับ ทุกพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพ
2. ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ให้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงในโลกยุคใหม่
3. ส่งเสริม สนับสนุนการสร้างโอกาส และความเสมอภาคทางการศึกษาอย่างทั่วถึงเหมาะสมดำรงชีวิตอย่างมีความสุขตามวิถีล้านนา ตามศักยภาพและช่วงวัยของผู้เรียน
4. ส่งเสริม สนับสนุน การพัฒนาสมรรถนะของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาให้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงในโลกยุคใหม่
5. ส่งเสริม สนับสนุนการสร้างผลงานวิจัย องค์ความรู้ เทคโนโลยี นวัตกรรมและสิ่งประดิษฐ์ที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์สำหรับการพัฒนาทางการศึกษา สังคม หรือสร้างมูลค่าเพิ่มเชิงเศรษฐกิจ
6. พัฒนาระบบบริหารจัดการการศึกษาให้ทันสมัย มีประสิทธิภาพตามหลักธรรมาภิบาล

ค่านิยมร่วม

“เรียนดี มีคุณธรรม”

ประเด็นยุทธศาสตร์

1. การจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคงของสังคมและประเทศ
2. การผลิตและพัฒนากำลังคนเพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ
3. การพัฒนาศักยภาพคนทุกช่วงวัยและการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ตามวิถีล้านนา
4. การสร้างโอกาสเข้าถึงบริการทางการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างทั่วถึงและเสมอภาค
5. การจัดการศึกษาเพื่อการสร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
6. การพัฒนาระบบบริหารจัดการศึกษา ให้ทันสมัย มีประสิทธิภาพตามหลักธรรมาภิบาล

เป้าประสงค์รวม

1. ผู้เรียนได้รับการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต ที่มีคุณภาพอย่างทั่วถึง และเสมอภาค
2. ผู้เรียนมีคุณลักษณะและทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 และเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้
3. ผู้เรียนสามารถดำรงชีวิตอย่างมีความสุขตามวิถีล้านนา
4. ข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษามีสมรรถนะที่ส่งผลต่อการพัฒนาผู้เรียนให้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงในโลกยุคใหม่
5. ผู้เรียนได้รับโอกาสทางการศึกษาที่มีคุณภาพ อย่างทั่วถึง และเสมอภาคด้วยรูปแบบที่หลากหลาย
6. หน่วยงานและสถานศึกษามีการส่งเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
7. หน่วยงานมีระบบการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล ตอบสนองความต้องการของผู้รับบริการได้อย่างสะดวก รวดเร็ว และโปร่งใส

เป้าประสงค์และตัวชี้วัดตามประเด็นยุทธศาสตร์

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 การจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคงของสังคมและประเทศ

เป้าประสงค์ที่ 1 ผู้เรียนมีจิตสำนึกความรู้ความสามารถทักษะความคิดทัศนคติความเชื่อค่านิยม และพฤติกรรมที่เหมาะสมรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของสังคมและโลกศตวรรษที่ 21 สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างสันติและสงบสุข

ตัวชี้วัด

1) ร้อยละของสถานศึกษาที่จัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจและสร้างจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับสถาบันหลักของชาติยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

2) ร้อยละของผู้เรียนที่ได้รับการสร้างภูมิคุ้มกันจากภัยคุกคามรูปแบบใหม่ (ยาเสพติด บุหรี่ไฟฟ้า ภัยไซเบอร์ ภัยสังคม ภัยพิบัติธรรมชาติ โรคอุบัติใหม่ ฯลฯ)

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 การผลิตและพัฒนากำลังคนเพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

เป้าประสงค์ที่ 2 ผู้เรียนได้รับการศึกษาเรียนรู้และพัฒนาตนเองตลอดชีวิต ด้วยรูปแบบการจัดการศึกษาทั้งในระบบนอกระบบและตามอัธยาศัยและมีทักษะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ดำรงชีวิตอย่างมีความสุขตามวิถีล้านนา

ตัวชี้วัด

3) ร้อยละของหลักสูตรฝึกอบรมวิชาชีพระยะสั้น ที่ตอบสนองต่อการพัฒนากำลังคน

4) ร้อยละของผู้เรียนที่ได้รับการพัฒนาทักษะอาชีพ เพื่อการมีงานทำหรือนำไปประกอบอาชีพในท้องถิ่นที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานในพื้นที่

5) สัดส่วนผู้เรียนมัธยมศึกษาตอนปลายประเภทอาชีวศึกษาต่อสามัญศึกษา

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาศักยภาพคนทุกช่วงวัยและสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ตามวิถีล้านนา

เป้าประสงค์ที่ 3 ผู้เรียนทุกช่วงวัยได้รับการศึกษาและการเรียนรู้ที่มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ และมาตรฐานสากล

เป้าประสงค์ที่ 4 หน่วยงานทางการศึกษา มีการจัดการศึกษาส่งเสริมอาชีพ วัฒนธรรม ประเพณี เพื่อให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าและภูมิใจในวัฒนธรรมล้านนา

เป้าประสงค์ที่ 5 ครูและบุคลากรทางการศึกษามีคุณภาพตามมาตรฐานวิชาชีพ และได้รับการส่งเสริมให้มีความก้าวหน้าในวิชาชีพและมีคุณภาพชีวิตที่ดี

เป้าประสงค์ที่ 6 มีผลงานวิจัย องค์ความรู้ เทคโนโลยี นวัตกรรมและสิ่งประดิษฐ์ที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์เพื่อพัฒนาการศึกษา สังคม หรือสร้างมูลค่าเพิ่มเชิงเศรษฐกิจ

ตัวชี้วัด

6) ร้อยละของเด็กปฐมวัยที่มีพัฒนาการสมวัย

7) คะแนน O-NET ในระดับจังหวัดเพิ่มขึ้นทุกวิชา (วิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ) ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

8) คะแนนเฉลี่ยผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านการศึกษานอกระบบ (N-NET)

9) คะแนนเฉลี่ยผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ (V-NET)

10) คะแนนเฉลี่ยผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (B-NET)

11) ร้อยละของนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามหลักสูตรระดับดีขึ้นไป

12) ร้อยละของผู้เรียนที่ได้รับการคัดกรองและหรือส่งต่อเพื่อพัฒนาพหุปัญญา รายบุคคล

13) อัตราการสำเร็จศึกษาระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

14) อัตราการสำเร็จศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ปวช. ปวส.

15) ร้อยละของสถานศึกษาที่มีผลประเมินคุณภาพภายใน (ด้านผู้เรียน ด้านการบริหารจัดการ และด้านการจัดการเรียนการสอน) ระดับดีขึ้นไป (ด้านผู้เรียน) ระดับก่อนประถมศึกษา ระดับประถมศึกษา – มัธยมศึกษา และระดับอาชีวศึกษา

16) ร้อยละของหน่วยงานทางการศึกษามีการจัดการศึกษาส่งเสริมอาชีพ วัฒนธรรม ประเพณี ท้องถิ่น เพื่อให้ผู้เรียนได้เห็นคุณค่าและมีความภาคภูมิใจในวิถีล้านนา

17) ร้อยละของครูผู้สอนภาษาอังกฤษ ที่ได้รับการทดสอบความสามารถทางภาษาอังกฤษ ตามเกณฑ์มาตรฐาน CEFR

18) ร้อยละของครูที่ได้รับการพัฒนาเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning /ครูยุคใหม่

19) ร้อยละของครูและบุคลากรทางการศึกษาทุกระดับและประเภทการศึกษาได้รับการส่งเสริมและพัฒนาตามมาตรฐานวิชาชีพ เพื่อให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

20) ร้อยละของครูและบุคลากรทางการศึกษาได้รับการส่งเสริมความก้าวหน้าทางวิชาชีพ สวัสดิการ สวัสดิภาพเพื่อเสริมสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีเป็นแรงจูงใจในการปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

21) ร้อยละของผลงานวิจัยนวัตกรรม เทคโนโลยี องค์ความรู้และสิ่งประดิษฐ์ ที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาการศึกษา สังคม หรือสร้าง มูลค่าเพิ่มเชิงเศรษฐกิจ

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 การสร้างโอกาสเข้าถึงบริการทางการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างทั่วถึงและเสมอภาค

เป้าประสงค์ที่ 7 ผู้เรียนทุกช่วงวัยได้รับโอกาสเข้าถึงบริการทางการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างทั่วถึงเสมอภาคและเหมาะสมกับช่วงวัย

ตัวชี้วัด

22) ร้อยละของผู้พิการ/ผู้ด้อยโอกาสได้รับโอกาสในการเข้าถึงบริการการศึกษา การพัฒนาสมรรถภาพหรือบริการทางการศึกษาที่เหมาะสม ตามความต้องการจำเป็น

23) จำนวนผู้เรียนสำเร็จการศึกษาหลักสูตรศึกษานอกระบบขั้นพื้นฐาน

24) จำนวนครั้งของประชาชนที่เข้าถึงหลักสูตร สื่อ แหล่งเรียนรู้ที่จัดการศึกษา ในรูปแบบการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Lifelong learning) (ห้องสมุดประชาชน, TK Park)

25) ร้อยละของนักเรียนที่ได้รับเงินอุดหนุนปัจจัยพื้นฐานสำหรับนักเรียนยากจน

26) ร้อยละของเด็กตกหล่นที่กลับเข้าสู่ระบบการศึกษา

27) อัตราการเข้าเรียนต่อในระดับอุดมศึกษา

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 5 การจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

เป้าประสงค์ที่ 8 หน่วยงานและสถานศึกษามีการส่งเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

ตัวชี้วัด

28) ร้อยละของสถานศึกษาที่ดำเนินโครงการหรือกิจกรรมเกี่ยวกับการสร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

29) ร้อยละของหน่วยงานและสถานศึกษา ที่น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการศึกษา มาบูรณาการในการจัดการเรียนการสอน

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 6 การพัฒนาประสิทธิภาพของระบบบริหารจัดการศึกษาให้ทันสมัย มีประสิทธิภาพตามหลักธรรมาภิบาล

เป้าประสงค์ที่ 9 หน่วยงานมีระบบบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล ตอบสนองความต้องการของของผู้รับบริการได้อย่างสะดวก รวดเร็ว และโปร่งใส

ตัวชี้วัด

30) ผลคะแนนประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของแต่ละหน่วยงานทางการศึกษาจังหวัดพะเยาอยู่ในระดับผ่านตามเกณฑ์ ITA (Integrity & Transparency Assessment) 31) ร้อยละของระดับความสำเร็จของการใช้แพลตฟอร์มเพื่อการศึกษา และการบริหารจัดการ

31) ร้อยละของระดับความสำเร็จของการใช้แพลตฟอร์มเพื่อการศึกษาและการบริหารจัดการ

32) ระดับความสำเร็จในการพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการศึกษา (Data for Education)

33) ร้อยละของหน่วยงานและสถานศึกษาที่พัฒนากระบวนการ/ระบบบริหาร จัดการสู่องค์กรดิจิทัล

แนวทางการจัดการศึกษาของจังหวัดพะเยา

๑. ส่งเสริมกิจกรรมเทิดทูนสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ สร้างความตระหนักให้กับผู้เรียนทุกช่วงวัย
๒. บูรณาการกิจกรรมการเรียนการสอน ปรับรูปแบบกิจกรรมการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน เพิ่มพื้นที่การเรียนรู้หรือเวทีสร้างสรรค์ ปรับสภาพแวดล้อมให้ทันสมัยเอื้อต่อการเรียนรู้ (Learning City) และการให้คุณค่ากับเยาวชนในทุกด้าน
๓. สนับสนุนการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning ส่งเสริมทักษะทางภาษา สนับสนุนครูต่างชาติที่เป็นเจ้าของภาษา (Native speaker) โครงการนักเรียนแลกเปลี่ยน การทำกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ การค้นคว้าและเน้นการลงมือปฏิบัติจริง
๔. ส่งเสริมให้มีการเรียนรู้ด้านทักษะอาชีพ สนับสนุนการสร้างรายได้ระหว่างเรียน ทักษะด้านดิจิทัล การรู้เท่าทันสื่อออนไลน์ (Online) กฎหมายเรื่องสื่อ ทักษะด้านกีฬาหรือตามความถนัดและความสนใจของผู้เรียนเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง
๕. ส่งเสริมให้มีหลักสูตรคู่ขนานสายสามัญและสายอาชีพ สนับสนุนการฝึกอาชีพ การฝึกประสบการณ์กับผู้ประกอบการ
๖. สนับสนุนให้มีการแนะแนวผู้เรียนเพื่อวางแผนการศึกษาต่อ และวางแผนการประกอบอาชีพในอนาคต
๗. ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการพัฒนาทักษะคนทุกช่วงวัย การอยู่ร่วมกัน การเคารพในสิทธิของผู้อื่น
๘. ส่งเสริมและสนับสนุนการแก้ปัญหาเสพติด ภัยของบุหรี่ไฟฟ้า ภัยสังคม การพนันออนไลน์ และสุขภาวะในวัยเรียน
๙. ส่งเสริมการสร้างคุณธรรม จริยธรรมให้กับนักเรียน การสร้างความตระหนักในค่านิยม ๑๒ ประการ ลดปัญหาการฆ่าตัวตาย โรคซึมเศร้าของเยาวชน ปัญหาโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ และภาวะตั้งครรภ์ในวัยเรียน
๑๐. ส่งเสริมและสนับสนุนการติดตามเด็กตกหล่นทั้งในและนอกระบบการศึกษา ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และการคัดกรองนักเรียน

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
บทสรุป	ข
สารบัญ	ช
ส่วนที่ 1 บทนำ	1
หลักการและเหตุผล	1
ข้อมูลสภาพทั่วไปของจังหวัด	2
ส่วนที่ 2 ความสอดคล้องกับแผน 3 ระดับ และนโยบายที่เกี่ยวข้อง	34
รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560	34
ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561-2580	35
แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2566 -2580) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม)	36
แผนปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา	43
แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ.2566 – 2570)	46
นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. 2566 - 2570)	48
เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs)	49
นโยบายด้านการศึกษา (นางนฤมล ภิญโญสินวัฒน์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ)	51
แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579	52
แผนปฏิบัติการราชการของกระทรวงศึกษาธิการ (ระยะ 5 ปี พ.ศ. 2566-2570)	55
แผนปฏิบัติการด้านการศึกษากลุ่มจังหวัดภาคเหนือ ตอนบน 2	56
เป้าหมายการพัฒนาจังหวัดพะเยา 20 ปี (พ.ศ. 2566 – 2585)	57
เป้าหมายการพัฒนาจังหวัดพะเยา (พ.ศ. 2566 – 2570) ฉบับทบทวนปีงบประมาณ พ.ศ. 2569	58
การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (SWOT Analysis) การพัฒนาการศึกษาของจังหวัดพะเยา	59
ส่วนที่ 3 ข้อมูลพื้นฐานด้านการศึกษา	61
ส่วนที่ 4 สาระสำคัญของแผนพัฒนาการศึกษาจังหวัดพะเยา พ.ศ. 2566 – 2570 (ฉบับทบทวน พ.ศ. 2569)	80
วิสัยทัศน์ พันธกิจ ค่านิยมร่วม	80
ประเด็นยุทธศาสตร์ เป้าประสงค์รวม เป้าประสงค์รายประเด็นยุทธศาสตร์	81
ตัวชี้วัดเป้าประสงค์และค่าเป้าหมาย	82
กลยุทธ์ภายใต้ประเด็นยุทธศาสตร์	87
ส่วนที่ 5 การแปลงแผนไปสู่การปฏิบัติ	89
ภาคผนวก	90
คณะผู้จัดทำ	

ส่วนที่ 1

บทนำ

หลักการและเหตุผล

ตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2549 หมวด 3 การบริหารราชการเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ มาตรา 9 ได้กำหนดไว้ว่า การบริหารราชการเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ ให้ส่วนราชการปฏิบัติ ดังต่อไปนี้ (1) ก่อนจะดำเนินการตามภารกิจใด ส่วนราชการต้องจัดทำแผนปฏิบัติราชการไว้เป็นการล่วงหน้า (2) การกำหนดแผนปฏิบัติราชการของส่วนราชการตาม (1) ต้องมีรายละเอียดของขั้นตอนระยะเวลาและงบประมาณที่จะต้องใช้ในการดำเนินการของแต่ละขั้นตอน เป้าหมายของภารกิจผลสัมฤทธิ์ของภารกิจ และตัวชี้วัดความสำเร็จของภารกิจ ประกอบกับพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2562 มาตรา 7 ประกอบ มาตรา 33 กำหนดให้ส่วนราชการจัดให้มีการทบทวนภารกิจของตนว่าภารกิจใดมีความจำเป็นหรือสมควรที่จะยกเลิก ปรับปรุง หรือเปลี่ยนแปลงการดำเนินการต่อไปหรือไม่ โดยคำนึงถึงยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บท แผนการปฏิรูปประเทศ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นโยบายของคณะรัฐมนตรีที่แถลงต่อรัฐสภา และแผนอื่นที่เกี่ยวข้อง รวมถึงกำลังเงินงบประมาณของประเทศ ความคุ้มค่าของภารกิจและสถานการณ์อื่นประกอบกัน ประกอบกับมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 12 มีนาคม 2562 เห็นชอบให้หน่วยงานของรัฐบาลปรับปรุงแผนระดับ 3 ให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติและแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ นั้น

ดังนั้น เพื่อให้เป็นไปตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 และ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2562 และบทบาทหน้าที่ตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ รวมถึงสอดคล้องกับนโยบายของคณะรัฐมนตรี (นายเศรษฐา ทวีสิน นายกรัฐมนตรี) กรอบยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2561 – 2580) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนการปฏิรูปประเทศ กรอบแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 – 2570) แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2570 นโยบายและจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 รวมถึงบริบทในพื้นที่ของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดพะเยา ยุทธศาสตร์การพัฒนาการศึกษากลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 ยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดพะเยา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้เป็นเครื่องมือกำหนดทิศทางการพัฒนาการศึกษาในพื้นที่จังหวัด พะเยา และให้หน่วยงานใช้เป็นแนวทางในการแปลงแผนไปสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ และก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดตามทิศทางที่วางไว้บทบาทและหน้าที่ตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ 19/2560 เรื่อง การปฏิรูปการศึกษาในภูมิภาคของกระทรวงศึกษาธิการ ลงวันที่ 3 เมษายน 2560 เรื่อง การปฏิรูปการศึกษาในภูมิภาคของกระทรวงศึกษาธิการ ข้อ 11 ให้มีสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด สังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อปฏิบัติภารกิจของกระทรวงศึกษาธิการเกี่ยวกับการบริหาร และการจัดการศึกษาตามที่กฎหมายกำหนดการปฏิบัติราชการตามอำนาจหน้าที่ นโยบาย และยุทธศาสตร์ของส่วนราชการต่าง ๆ ที่มอบหมาย และและให้มีอำนาจหน้าที่ในเขตจังหวัด ดังต่อไปนี้

- (1) รับผิดชอบงานธุรการของ กศจ. อศจ. คณะอนุกรรมการบริหารราชการเชิงยุทธศาสตร์ คณะอนุกรรมการเกี่ยวกับการพัฒนาการศึกษา คณะอนุกรรมการและคณะทำงาน รวมทั้งปฏิบัติงานราชการที่เป็นไปตามอำนาจและหน้าที่ของ กศจ. และตามที่ กศจ. มอบหมาย
- (2) จัดทำแผนพัฒนาการศึกษาและแผนปฏิบัติการ
- (3) ส่งการ กำกับ ดูแล เร่งรัด ติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงานของส่วนราชการหรือหน่วยงานและสถานศึกษาในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการให้เป็นไปตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ

- (4) จัดระบบ ส่งเสริม และประสานงานเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศและเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษา
 - (5) ส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษาเพื่อคนพิการ ผู้ด้อยโอกาส และผู้มีความสามารถพิเศษ
 - (6) ดำเนินงานเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
 - (7) ส่งเสริม สนับสนุน และดำเนินการเกี่ยวกับงานด้านวิชาการ การนิเทศ และแนะแนวการศึกษาทุกระดับและทุกประเภท รวมทั้งติดตามและประเมินผลระบบบริหารและการจัดการศึกษา
 - (8) ดำเนินการเกี่ยวกับการตรวจสอบด้านการบริหาร การเงิน และการบัญชีของส่วนราชการหรือหน่วยงานและสถานศึกษาในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ
 - (9) ส่งเสริมและประสานงานการศาสนา ศิลปวัฒนธรรม และการกีฬาเพื่อการศึกษา
 - (10) ส่งเสริม สนับสนุน และดำเนินการเกี่ยวกับการจัดการศึกษาเอกชน
- ปฏิบัติการกิจตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการหรือตามที่ได้รับมอบหมาย รวมทั้งปฏิบัติการกิจเกี่ยวกับราชการประจำทั่วไปของกระทรวงศึกษาธิการ และประสานงานต่าง ๆ ในจังหวัด

ข้อมูลสภาพทั่วไปของจังหวัดพะเยา

ความเป็นมา

จังหวัดพะเยา เป็น เมืองเก่าแก่อีกแห่งหนึ่งของล้านนาไทยเป็นเมืองเล็ก ๆ ซึ่งแยกตัวออกจากจังหวัดเชียงราย เดิมเป็นเพียงอำเภอรอบนอกหลายๆ อำเภอของจังหวัดเชียงราย ก่อนที่จะรวมตัวกันก่อตั้งเป็นจังหวัดพะเยาเป็นเมืองที่มีความเจริญรุ่งเรืองมาตั้งแต่อดีตกาล จะเห็นได้ จากซากของสิ่งก่อสร้างที่ปรากฏ ตามโบราณสถานต่างๆ ในเมืองพะเยาซึ่งโบราณสถานและโบราณวัตถุที่พบแล้วแต่แสดงถึงความเจริญทางด้านศิลปกรรมเป็นอย่างดี หากย้อนกลับไปในอดีตจะพบว่า เมืองพะเยา เดิมชื่อว่า “ภูกามยาว” หรือ “พยาว” ก่อตั้งขึ้น เมื่อปี พ.ศ.1638 โดยพ่อขุนศรีจอมธรรมพระราชโอรสของกษัตริย์แห่งราชวงศ์ลาวในพุทธศตวรรษที่ 18 (พ.ศ.1700 - 1799) และในยุคสมัยพ่อขุนงำเมืองเป็นกษัตริย์เมืองภูกามยาวมีความเจริญรุ่งเรืองมาก มีฐานะเป็นเมืองเอก เรียกว่า “อาณาจักรพยาว” ต่อมาในปี พ.ศ. 1881 เจ้าผู้ครองเมืองหิรัญนครเงินยาง (เชียงใหม่) ได้สมคบกับเจ้าผู้ครองเมืองนันทบุรี (น่าน) ยกทัพเข้าตีอาณาจักรพยาวเป็นเหตุให้อาณาจักรพยาวถูกผนวกเข้าไว้ในอาณาจักรล้านนาไทยตั้งแต่บัดนั้นเป็นต้นมาในปี พ.ศ.2437 รัชสมัยรัชกาลที่ 5 โปรดให้ปฏิรูปการปกครองแบบเดิมเป็นมณฑลเทศาภิบาล

ดังนั้น เมืองพะเยาจึงถูกผนวกเข้าเป็นส่วนหนึ่งของมณฑลพายัพ ซึ่งการปฏิรูปการปกครองหัวเมืองดังกล่าว ส่งผลให้เกิดการต่อต้านโดยขบถ ร.ศ.121 (พ.ศ. 2445) ทำให้เมืองพะเยาได้รับผลกระทบไปด้วยในเหตุการณ์ขบถพวกเงี้ยวก่อความวุ่นวายจนกระทั่งเมื่อเหตุการณ์สงบลงเมืองพะเยาจึงถูกปรับเปลี่ยนฐานะจากเมืองเป็นจังหวัด เรียกว่าจังหวัดบริเวณพะเยา ครั้น พ.ศ. 2448 พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงพระดำรัสสั่งยุบเลิกจังหวัดบริเวณพะเยาเสียให้มีฐานะเป็นอำเภอเมืองพะเยา ต่อมาภายหลัง ปี พ.ศ.2457 เทศาภิบาลมณฑลพายัพพิจารณาขอการปกครองบ้านเมืองฝ่ายเหนือ จึงสั่งให้ยุบเลิกหัวเมืองเล็กหัวเมืองน้อยแล้วให้ไปรวมกับหัวเมืองใหญ่ทำให้อำเภอเมืองพะเยา เป็นอำเภอพะเยา อยู่ในอำนาจการปกครองของจังหวัด

เชียงราย จนกระทั่งได้มีพระราชบัญญัติจัดตั้งจังหวัดพะเยาขึ้น ในปี พ.ศ.2520 ทำให้อำเภอพะเยามีฐานะเป็น จังหวัดพะเยา เมื่อวันที่ 28 สิงหาคม 2520 เป็นจังหวัดที่ 72 ของประเทศไทย (อ้างอิง:ขรรค์ชัย บุญปาน,สุจินต วงษเทศ และคณะ,2538:ประวัติศาสตร์ สังคมและวัฒนธรรม เมืองพะเยา:สำนักพิมพ์มติชน)

ลักษณะทางกายภาพ

ที่ตั้งและอาณาเขต

จังหวัดพะเยา มีที่ตั้งและอาณาเขตอยู่ในภาคเหนือของประเทศไทยมีระยะทางห่างจาก กรุงเทพมหานคร ตามทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 1 (ถนนพหลโยธิน) 735 กิโลเมตร มีพื้นที่ปกครอง 6,335 ตาราง กิโลเมตร หรือ 3,959,412 ไร่ โดยมีอาณาเขตติดต่อ ดังนี้

ทิศเหนือ	ติดเขตอำเภอพาน อำเภอป่าแดด และอำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย
ทิศใต้	ติดเขตอำเภองาว จังหวัดลำปาง และอำเภอสอง จังหวัดแพร่
ทิศตะวันออก	ติดเมืองคอบแขวงไชยบูลี สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว และอำเภอท่าวังผา อำเภอเมืองน่าน อำเภอบ้านหลวง จังหวัดน่าน
ทิศตะวันตก	ติดเขตอำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง

ภาพที่ 1 แผนที่แสดงอาณาเขตของจังหวัดพะเยา

ลักษณะภูมิประเทศ

ลักษณะภูมิประเทศส่วนใหญ่เป็นที่สูงและภูเขา มีระดับความสูงของพื้นที่ตั้งแต่ 300 - 1,500 เมตร จากระดับน้ำทะเล มีพื้นที่ป่าไม้ประมาณ 2,002,110.91 ไร่ หรือร้อยละ 51.77 ของพื้นที่ ซึ่งป่าไม้ส่วนใหญ่ เป็นป่าดงดิบและป่าเบญจพรรณ โดยมีพันธุ์ไม้ที่สำคัญ ได้แก่ ไม้สัก ไม้ประดู่ ไม้มะค่า ไม้ชิงช้า ไม้ยาง ไม้เต็ง ไม้รัง ฯลฯ มีเทือกเขาล้อมรอบทั้งทางด้านทิศตะวันตก ทิศตะวันออก ทิศใต้ และทางตอนกลาง ของจังหวัด มีทิวเขาผีปันน้ำโอบล้อมถือเป็นกำแพงตามธรรมชาติและเป็นเทือกเขาที่สำคัญ อันได้แก่ ดอยภูลังกา ดอยสันปันน้ำ ดอยแม่สูก ดอยขุนแม่แฝก ดอยขุนแม่ต้าและดอยขุนแม่ต๋อม

(ที่มา : กรมทรัพยากรธรณี , กันยายน 2549 /สนง.ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดพะเยา , สิงหาคม 2555)

ลักษณะภูมิอากาศ สภาพอากาศ ของจังหวัดพะเยาแบ่งได้เป็น 3 ฤดู คือ

ฤดูร้อน อยู่ระหว่าง เดือนมีนาคมถึงเดือนพฤษภาคม อากาศร้อนจัดในเดือนพฤษภาคมอุณหภูมิสูงสุดวัดได้ประมาณ 39.5 องศาเซลเซียส

ฤดูฝน อยู่ระหว่างเดือนพฤษภาคมถึงเดือนตุลาคมของทุกปี ในปี พ.ศ.2559 มีฝนตกประมาณ 116 วัน ปริมาณน้ำฝนวัดได้ 1,080.0 มิลลิเมตร

ฤดูหนาว อยู่ระหว่างเดือนพฤศจิกายน ถึงเดือนกุมภาพันธ์ อากาศหนาวจัดในเดือนพฤศจิกายน และเดือนมกราคม อุณหภูมิต่ำสุดในเดือนธันวาคม วัดได้ประมาณ 10.8 องศาเซลเซียส ในเดือนธันวาคม

ภาพรวมโครงสร้างพื้นฐานในพื้นที่จังหวัดพะเยา

จังหวัดพะเยามีศักยภาพด้านพื้นที่ เหมาะที่จะเป็นศูนย์กลางการค้า การลงทุนจุดเชื่อมโยงในระบบ Logistic และกระจายสินค้าสู่กลุ่มประเทศ GMS และกลุ่ม ASEAN มีจุดผ่อนปรนชายแดนไทย-ลาว ที่เป็นจุดพักเพื่อการเดินทางไปท่องเที่ยว หรือการกระจายสินค้าลงสู่ส่วนกลางของประเทศและภายในภาคเหนือ ซึ่งสามารถเชื่อมโยงระหว่างจังหวัดได้สะดวก จึงเป็นโอกาสของจังหวัดพะเยา ซึ่งตั้งอยู่บริเวณส่วนกลางภาคเหนือตอนบน 2 ของกลุ่มจังหวัดที่สามารถเชื่อมต่อโครงข่ายเส้นทางที่เอื้อประโยชน์ในการค้า การลงทุน การท่องเที่ยว นอกจากนี้ การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมภายหลังการเปิดการค้าเสรีประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) ดังนั้นจึงต้องเร่งพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถในการแข่งขันทุกๆด้าน โดยเฉพาะการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานตั้งแต่พื้นที่ระดับตำบล อำเภอ และจังหวัด เพื่อให้เกิดการเชื่อมโยงซึ่งจังหวัดพะเยามีถนนเป็นรูปแบบการคมนาคมขนส่งหลักในจังหวัดพะเยา ถนนจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งในการเชื่อมโยงกับโครงข่ายคมนาคมรูปแบบอื่นและเพื่อการรองรับการเชื่อมโยง ในระดับภูมิภาคต่อไป

จังหวัดพะเยา ตั้งอยู่บริเวณส่วนกลางของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 (เชียงราย แพร่ น่าน พะเยา) ที่สามารถเชื่อมต่อทั้งด้านเส้นทางและบูรณาการยุทธศาสตร์การพัฒนาของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 สามารถรองรับการเปลี่ยนแปลงตามกรอบความร่วมมือ AEC GMS BIMSTEC ACMECS ผ่านทางจุดผ่อนปรนบ้านฮวก ตำบลภูซาง อำเภอภูซาง ซึ่งปัจจุบันคณะรัฐมนตรีได้มีมติยกระดับเป็นจุดผ่านแดนถาวรแล้วเมื่อวันที่ 31 กรกฎาคม 2561 โดยเป็นชุมชนพื้นที่ที่มีศักยภาพในการพัฒนาพื้นที่รองรับเศรษฐกิจการค้าชายแดนด้านการเชื่อมโยงเส้นทางท่องเที่ยวทั้งทางธรรมชาติ (Ecotourism) และการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม (Cultural tourism) อาศัยอัตลักษณ์ทางด้านวัฒนธรรมไทยลื้อในพื้นที่ กอปรกับการส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ให้มีศักยภาพในการส่งออก เพื่อเป็นการเพิ่มศักยภาพในการพัฒนาด้านเศรษฐกิจชายแดน การค้าชายแดน ส่งเสริมการพัฒนา ระบบคมนาคมขนส่งและโลจิสติกส์

ด้วยเหตุนี้ จังหวัดพะเยาได้ตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาจุดผ่านแดนถาวรบ้านฮวก เป็นนโยบายสำคัญที่ต้องเร่งดำเนินการพัฒนาพื้นที่เพื่อเตรียมความพร้อมรองรับการเป็นจุดผ่านแดนถาวรและการ

เชื่อมโยงด้านการค้า การลงทุน การท่องเที่ยวและวัฒนธรรม ประกอบกับมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 11 พฤศจิกายน 2555 เห็นชอบให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่ สปป.ลาว เพื่อปรับปรุงและก่อสร้างถนน ซึ่งสำนักงานความร่วมมือพัฒนาเศรษฐกิจกับประเทศเพื่อนบ้าน (องค์การมหาชน) หรือ สพพ. ได้ลงนามในสัญญาให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวตามโครงการปรับปรุงและก่อสร้างถนนช่วงบ้านฮวก (จ.พะเยา) - เมืองคอบ - เมืองเชียงฮ่อน และเมืองคอบบ้านปากคอบ – บ้านกอนตัน ในสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว วงเงินงบประมาณ 1,390 ล้านบาท ดำเนินการแล้วเสร็จในปี พ.ศ. 2562 ซึ่งเมื่อด่านประเพณีบ้านปางมอน เมืองคอบ แขวง ไชยะบูลี ได้รับการยกระดับเป็นด่านสากลแล้วจะส่งผลให้มูลค่าการค้าการลงทุนชายแดนเพิ่มขึ้น รวมทั้งกระแสนการรวมตัวของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ก่อให้เกิดการเชื่อมโยงด้านการค้า การลงทุน การท่องเที่ยวและวัฒนธรรม ระหว่างประเทศต่างๆ ในภูมิภาคนี้ โดยจะต้องมีการพัฒนาความพร้อมในทุกด้านเพื่อให้มีความเหมาะสมและเกิดการเชื่อมโยงระหว่างกัน

การเชื่อมโยงกับกลุ่มประเทศใน ASEAN และ GMS

ภายใต้กรอบความร่วมมือทางเศรษฐกิจอนุภูมิภาคน้ำโขง (GMS) จังหวัดพะเยา มีพื้นที่ติดต่อกับประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ที่บ้านฮวก ตำบลภูซาง อำเภอภูซาง จังหวัดพะเยา กับ เมืองคอบแขวงไชยะบูลี ซึ่งเป็นจุดผ่อนปรนทางการค้าชายแดนภายใต้ข้อตกลงของคณะกรรมการการค้า ความสงบเรียบร้อยตามแนวชายแดน ไทย – ลาว ซึ่งมีศักยภาพในการเชื่อมโยงทางการค้า การลงทุน และการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น การส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างทั้งสองประเทศ มีการพบปะ เยี่ยมเยือนอย่างเป็นทางการ และไม่เป็นทางการ การเข้าร่วมงานประเพณี การแข่งเรือ การตัดกบตรองแผ่นดิน การเชื่อมโยงการค้า การลงทุน การท่องเที่ยว โดยเมื่อวันที่ 15 มกราคม 2555 คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบในคณะรัฐมนตรี ได้มีมติเห็นชอบในหลักการให้ยกระดับจุดผ่อนปรนการค้าบ้านฮวก อำเภอภูซาง จังหวัดพะเยา เป็นจุดผ่านแดนถาวร ส่งผลให้เกิดการพัฒนาเพื่อเตรียมความพร้อมรองรับการเป็นจุดผ่านแดนถาวร ซึ่งต่อมาในการประชุมคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 31 กรกฎาคม 2561 โดย พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี เป็นประธานได้มีมติเห็นชอบให้ยกระดับเป็น “จุดผ่านแดนถาวรบ้านฮวก อำเภอภูซาง จังหวัดพะเยา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเสริมสร้างสัมพันธภาพ อันดีระหว่างราชอาณาจักรไทย และสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวเพื่อพัฒนาการค้าชายแดน รวมทั้งอำนวยความสะดวกด้านการคมนาคมขนส่ง ฯลฯซึ่งนายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ได้ออก

ประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การเปิดจุดผ่านแดนถาวรบ้านฮวก อำเภอภูซาง จังหวัดพะเยา ลงวันที่ 28 กันยายน 2561 สำหรับให้บุคคล และพาหนะที่เกี่ยวข้องผ่านเข้า – ออก พร้อมทั้งได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา หน้า 18 เล่ม 135 ตอนพิเศษ 253 ง ลงวันที่ 10 ตุลาคม 2561 เรียบร้อยแล้ว

ส่งผลให้ทิศทางการพัฒนาจังหวัดในด้านการพัฒนาพื้นที่ชายแดน ดังนี้

1. ด้านการค้า (การค้าชายแดนสู่การค้าข้ามแดน) การกำหนดจุดผ่านแดนถาวรบ้านฮวก อำเภอภูซาง จังหวัดพะเยา เป็น HUB ด้านการกระจายสินค้า

2. จุดผ่านแดนถาวรบ้านฮวกอำเภอภูซาง เป็นพื้นที่ที่มีศักยภาพในการพัฒนาพื้นที่รองรับเศรษฐกิจการค้าชายแดน ด้านการเชื่อมโยงเส้นทางการท่องเที่ยวทั้งทางธรรมชาติ (Ecotourism) และการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม โดยสามารถพัฒนาเชื่อมโยงจากสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวไปสู่สาธารณรัฐประชาชนจีน และประเทศในกลุ่มสมาชิกอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง

3. การเชื่อมโยงเส้นทางโลจิสติกส์จุดผ่านแดนถาวรบ้านฮวก เชื่อมโยงโครงการก่อสร้างรถไฟทางคู่เด่นชัย - เชียงราย - เชียงของ ซึ่งมีแนวเส้นทางโครงการในพื้นที่จังหวัดพะเยา 54 กิโลเมตร ผ่าน 3 อำเภอ 9 ตำบล คือ

- 1) อำเภอเมืองพะเยา ได้แก่ ตำบลแม่กา ตำบลจำปาหวาย ตำบลท่าวังทอง ตำบลแม่ต้า
- 2) อำเภอดอกคำใต้ ได้แก่ ตำบลดอกคำใต้ ตำบลห้วยลาน
- 3) อำเภอภูกามยาว ได้แก่ ตำบลแม่อิง ตำบลดงเจน ตำบลห้วยแก้ว

โดยมีสถานีและที่หยุดรถรวม 6 แห่ง ดังนี้

- (1) สถานีมหาวิทยาลัยพะเยา
- (2) ที่หยุดรถบ้านโทกหวาก
- (3) สถานีพะเยา
- (4) ที่หยุดรถดงเจน
- (5) ที่หยุดรถบ้านร้อง
- (6) ที่หยุดรถบ้านใหม่

4) โครงข่ายเส้นทางโลจิสติกส์เชื่อมจังหวัดพะเยาสู่เส้นทางด้านการค้า การลงทุนสู่ประเทศสมาชิกในกลุ่มอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง (GMS) เชื่อมโยงโครงการก่อสร้างรถไฟสปป.ลาว - จีน (ช่วงบ่อเต็น - เวียงจันทน์) โดยผ่านเส้นทางจุดผ่านแดนถาวรบ้านฮวก อำเภอภูซาง จังหวัดพะเยาและด่านสากลปางมอญ เมืองคอบ แขวงไชยบุรี สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ไปยังสถานีเมืองไซ แขวงอุดมไซ และสถานีอื่น ๆ ของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว และสาธารณรัฐประชาชนจีน

5) การเปรียบเทียบเส้นทางการท่องเที่ยวจากจังหวัดเชียงใหม่ ไปยังเมืองหลวงพระบาง สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว โดยจังหวัดพะเยาเป็นเส้นทางที่มีระยะที่สั้นที่สุดเมื่อเทียบกับเส้นทางจากจังหวัดเชียงใหม่ - เมืองหลวงพระบาง สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ผ่านด่านห้วยโก๋น จังหวัดน่าน และเส้นทางจากจังหวัดเชียงใหม่ - เมืองหลวงพระบาง สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ผ่านด่านเชียงของ จังหวัดเชียงราย ซึ่งเส้นทางจากจังหวัดเชียงใหม่ผ่านจุดผ่านแดนถาวรบ้านฮวก ไปยังเมืองหลวงพระบาง สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว จะใช้ระยะทาง 547 กม. ซึ่งถือว่าเป็นระยะทางที่สั้นที่สุด

6) การเชื่อมโยงเส้นทางการเชื่อมโยงการขนส่งทางราง เชื่อมเส้นทางรถไฟสปป.ลาว - จีน ระยะทาง 414.332 กิโลเมตร โดยกำหนดจะเปิดให้บริการในวันที่ 2 ธันวาคม 2564 ในช่วงแรกให้บริการ 18 เที่ยวต่อวัน สำหรับผู้โดยสาร 4 เที่ยวต่อวัน สำหรับสินค้า 14 เที่ยวต่อวัน โดยมีความเร็วอยู่ที่ 160 กม./ชม.

7) ศักยภาพด้านสากลปางมอญ เมืองคอบ แขวงไชยะบูลี ซึ่งเป็นด้านสากลแห่งที่ 4 ของแขวงไชยะบูลี ถือเป็นพื้นที่ตั้งยุทธศาสตร์ทางด้านบริการด้านโลจิสติกส์ และการค้าในระดับอนุภูมิภาค เป็นประตูเชื่อมโยงระเปียงเศรษฐกิจระหว่างแขวง 8 แขวงในภาคเหนือของ สปป.ลาว และกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบนของราชอาณาจักรไทย เป็นการเชื่อมเส้นทางทางท่องเที่ยว ล้านนา สู่อ่านช้าง จากจังหวัดในภาคเหนือผ่านเส้นทางดังกล่าว สู่มืองมรดกโลกหลวงพระบาง ส่งผลให้เกิดความสัมพันธ์ทางด้านการค้า การลงทุนและการท่องเที่ยวระหว่างสองประเทศ ให้มีความสะดวกขึ้น ซึ่งไม่เพียงแต่จะนำผลประโยชน์ทางด้านเศรษฐกิจมาสู่ทั้งสองประเทศ ยังเป็นส่วนประกอบของการพัฒนาประเทศในภาพรวมสำหรับการเดินทางจากจุดผ่านแดนถาวรบ้านฮวกถึงท่าเทียบเรือ

สำหรับการเดินทางจากด่านบ้านฮวกถึงท่าเทียบเรือปากคอบ เมืองคอบ แขวงไชยะบูลี ระยะทาง 38 กิโลเมตร และเชื่อมโยงไปสู่หลวงพระบาง ใช้เวลาเดินทาง โดยเรือ 4 ชั่วโมง ปัจจุบันได้อนุญาตให้ราษฎรแต่ละฝ่ายเดินทางผ่านจุดผ่อนปรนที่บ้านฮวก อำเภอภูซาง จังหวัดพะเยา และด่านประเพณีบ้านปางมอญ เมืองคอบ แขวงไชยะบูลี ทุกวัน (เวลา 06.00-18.00 น.) และวันตลาดนัด ทุกวันที่ 10,30 ของเดือนซึ่งการดำเนินธุรกิจผ่านจุดผ่อนปรนบ้านฮวก อำเภอภูซาง และด่านประเพณีบ้านปางมอญ เมืองคอบ แขวงไชยะบูลี

จังหวัดพะเยาได้มีการส่งเสริมความร่วมมือในด้านต่างๆ รวมทั้งมีการกระชับความสัมพันธ์กับแขวงไชยะบูลี สปป.ลาว อย่างต่อเนื่อง ตามกรอบความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ กับประเทศเพื่อนบ้านในระดับทวิภาคีโดยการส่งเสริมความร่วมมือในด้านต่างๆ ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของกรอบความร่วมมือตามบันทึกการประชุมคณะกรรมการร่วมมือรักษาความสงบเรียบร้อยตามชายแดนไทย - ลาว จังหวัดพะเยา - แขวงไชยะบูลี เพื่อร่วมกันผลักดันในการยกระดับจุดผ่อนปรนให้เป็นด้านสากลในอนาคต เพื่อเชื่อมโยงด้านการท่องเที่ยว การค้า การลงทุน อีกสนับสนุนยุทธศาสตร์ด้านความร่วมมือทาง ด้านการค้า การลงทุน และการท่องเที่ยวเชื่อมโยงกับกลุ่มประเทศ GMS อาทิ

1) การประชุมคณะผู้ว่าราชการจังหวัดและเจ้าแขวงชายแดนไทย - ลาว ครั้งที่ 9 เมื่อวันที่ 8 มีนาคม 2556 ณ กรุงเทพมหานคร

2) การประชุมคณะกรรมการร่วมมือรักษาความสงบเรียบร้อยตามชายแดนไทย - ลาว จังหวัดพะเยา - แขวงไชยะบูลี ครั้งที่ 8 เมื่อวันที่ 25 สิงหาคม 2556 ณ แขวงไชยะบูลี สปป.ลาว

3) การประชุมคณะกรรมการร่วมมือรักษาความสงบเรียบร้อยตามชายแดนไทย - ลาว จังหวัดพะเยา - แขวงไชยะบูลี ครั้งที่ 9 เมื่อวันที่ 9 มีนาคม 2560 ณ จังหวัดพะเยา

4) การประชุมผู้ว่าราชการจังหวัดและเจ้าแขวงชายแดนไทย - ลาว ครั้งที่ 11 เมื่อวันที่ 28 กันยายน 2560 ณ นครหลวงเวียงจันทน์ สปป.ลาว

5) จังหวัดพะเยาจัดกิจกรรมกระชับความสัมพันธ์ด้านการค้า การลงทุน และสำรวจเส้นทางท่องเที่ยว ระหว่างจังหวัดพะเยา -แขวงไชยะบูลี ณ แขวงไชยะบูลี สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เมื่อระหว่างวันที่ 15 - 17 กุมภาพันธ์ 2562

6) จังหวัดพะเยาจัดประชุมเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างจังหวัดพะเยา กับแขวงไชยะบูลี และ แขวงอุดมไชย สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เพื่อผลักดันให้เกิดความร่วมมือในด้านต่าง ๆ ร่วมกัน โดยเฉพาะความร่วมมือด้านการค้า การลงทุน รวมถึงการพัฒนาการเชื่อมโยงการท่องเที่ยวข้ามชายแดนการพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม - ธรรมชาติ เชื่อมล้านนา - ล่านช้าง สู่อ่านช้าง แขวงไชยะบูลี แขวงอุดมไชย และแขวงหลวงพระบาง ผ่านทางช่องทางจุดผ่านแดนถาวรบ้านฮวก อำเภอภูซาง จังหวัดพะเยา และ ด่านบ้าน ปางมอญ เมืองคอบ แขวงไชยะบูลี ในอนาคต เมื่อวันที่ 24 มิถุนายน 2562 ณ จังหวัดพะเยา

นอกจากนี้ จังหวัดพะเยา ได้ลงนามในบันทึกแสดงเจตจำนงเพื่อสถาปนาความสัมพันธ์บ้านพี่เมืองน้องกับเขตปกครองตนเองชนชาติไตสิบสองปันนา สาธารณรัฐประชาชนจีน เมื่อวันที่ 28 พฤศจิกายน 2547 เพื่อดำเนินการแลกเปลี่ยนการเยือนและความร่วมมือในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งในด้านเศรษฐกิจ การค้า การท่องเที่ยว วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี วัฒนธรรม การศึกษา การกีฬา สาธารณสุขและอื่น ๆ ด้วยความเสมอภาคและเอื้ออำนวยประโยชน์แก่กัน เพื่อความเจริญก้าวหน้าร่วมกัน ซึ่งภายหลังจากการลงนาม ได้มีการเดินทางแลกเปลี่ยนการเยี่ยมเยียนระหว่างสองประเทศ เพื่อกระชับสัมพันธ์ไมตรีให้แน่นแฟ้นการประชุมร่วมกับผู้บริหารของทั้งสองประเทศ โดยต่อมาทั้งสองประเทศได้มีการลงนามในบันทึกความเข้าใจเพื่อสถาปนา ความสัมพันธ์เมืองพี่เมืองน้อง (Memorandum of Understanding : MOU) เมื่อวันที่ 22 กันยายน 2562 เพื่อการสร้าง ความสัมพันธ์ด้านวัฒนธรรมไทย - จีน ต่อไป

จังหวัดพะเยามีศักยภาพด้านพื้นที่ เหมาะที่จะเป็นศูนย์กลางการค้า การลงทุน จุดเชื่อมโยงในระบบ logistic (เหมาะสมกับระยะเวลาพักรถ ซึ่งใช้ระยะเวลาเดินทางจากสิบสองปันนาถึงพะเยา ไม่เกิน 10 ชั่วโมง)และกระจายสินค้าสู่กลุ่มประเทศ GMS และ ASEAN นอกจากนี้ ยังสามารถเป็นจุดพักเพื่อเดินทางไปท่องเที่ยว หรือการกระจายสินค้าลงสู่ส่วนกลางของประเทศ และภายในพื้นที่ภาคเหนือ ซึ่งสามารถเชื่อมโยงการเดินทางระหว่างจังหวัดได้สะดวก ด้วยภูมิประเทศที่เป็นศูนย์กลางเชื่อมโยงโครงข่ายการคมนาคม การพักรถ การกระจายสินค้าไปจังหวัดต่าง ๆ และประเทศในกลุ่ม GMS

ประชาคมอาเซียน (ASEAN Community : AC)

ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN economic Community :AEC) มีเป้าหมายส่งเสริมอาเซียนให้เป็นตลาดและฐานการผลิตเดียวกัน มีการเคลื่อนย้ายสินค้า บริการ การลงทุน แรงงานฝีมือ และเงินลงทุนอย่างเสรี โดยมีสินค้า ใน 9 สาขาหลักที่สำคัญที่อยู่ภายใต้แผนงานการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ คือ เกษตร ประมง ไม้ ยาง สิ่งทอ ยานยนต์ อิเล็กทรอนิกส์ เทคโนโลยีสารสนเทศ และสาขาสุขภาพ จึงเป็นโอกาสสำคัญที่จังหวัดพะเยา ซึ่งมีที่ตั้งอยู่บริเวณส่วนกลางของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 (เชียงราย พะเยา แพร่ น่าน) ที่สามารถเชื่อมต่อทั้งด้านเส้นทางและบูรณาการยุทธศาสตร์การพัฒนาทั้งกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 และกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 สามารถรองรับการเปลี่ยนแปลงตามกรอบความร่วมมือ GMS BIMSTEC ACMECS และ AEC สนับสนุนกิจกรรมที่เอื้อประโยชน์ในการค้าการลงทุน และการท่องเที่ยว ทำให้จังหวัดพะเยาต้องเร่งพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถในการแข่งขัน ให้มีความพร้อมในทุกๆ ด้าน เช่น การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานการพัฒนาทรัพยากรบุคคลของจังหวัด การอนุรักษ์รักษาไว้ซึ่งวัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีคุณค่า การพัฒนาเกษตร การท่องเที่ยว การค้าการลงทุนการอนุรักษ์ฟื้นฟูพัฒนา ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมการเสริมสร้างความมั่นคงภายในและตามแนวชายแดน ดังนั้น แนวโน้มการพัฒนาจึงควรมีการพัฒนาศักยภาพพื้นที่ กระบวนการผลิตทางการเกษตรโดยเน้น ความปลอดภัย มีมาตรฐาน เพื่อสร้างจุดเด่นและเพิ่มมูลค่าของสินค้าให้สูงขึ้นภายใต้

ศักยภาพด้านการท่องเที่ยว สังคม วัฒนธรรม และความมั่นคง โดยสภาพทั่วไปของจังหวัดมีความสงบ เหมาะแก่การหยุดพักเพื่อพักผ่อนและท่องเที่ยวในรูปแบบใหม่

ข้อมูลโครงการก่อสร้างทางรถไฟ สายเด่นชัย – เชียงราย – เชียงของ ตอนที่ 3 – 4

การรถไฟแห่งประเทศไทย ได้ว่าจ้างกลุ่มบริษัทที่ปรึกษา ประกอบด้วย บริษัท เอ็มเอเอ คอนซัลแตนท์ จำกัด บริษัทเอเชียนเอ็นจิเนียริงคอนซัลแตนท์ จำกัด และบริษัท ทิม คอนซัลตติ้ง เอ็นจิเนียริง แอนด์ แมเนจเม้นท์ จำกัด (มหาชน) เพื่อดำเนินงานสำรวจรายละเอียดก่อสร้างทางรถไฟสายเด่นชัย-เชียงราย-เชียงของ ตามสัญญาจ้างเลขที่ กส.06/ทค./2563 ลงวันที่ 9 กรกฎาคม 2563 นั้น ต่อมาได้มีการประกาศบังคับใช้พระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินที่จะเวนคืน ในพื้นที่บางส่วนของท้องที่อำเภอเด่นชัย อำเภอสูงเม่น อำเภอเมืองแพร่ อำเภอหนองม่วงไข่ อำเภอสอง จังหวัดแพร่ อำเภองาว จังหวัดลำปาง อำเภอเมืองพะเยา อำเภอดอกคำใต้ อำเภอภูกามยาว จังหวัดพะเยา และอำเภอป่าแดด อำเภอเทิง อำเภอเมืองเชียงราย อำเภอเวียงชัย อำเภอเวียงเชียงรุ้ง อำเภอดอยหลวง อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย เพื่อดำเนินการก่อสร้างทางรถไฟสายเด่นชัย – เชียงราย – เชียงของ พ.ศ. 2564 ซึ่งประกาศในพระราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 138 ตอนที่ 36 หน้า 43 – 50 ลงวันที่ 27 พฤษภาคม 2564 เพื่อให้เป็นไปตามมาตรา 14 แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนและการได้มา ซึ่งอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. 2562 ที่กำหนดให้เผยแพร่ข้อมูลและสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับวัตถุประสงค์แห่งการเวนคืนให้ประชาชนทราบ พร้อมทั้งรับฟังความคิดเห็นของประชาชนเพื่อนำมาประกอบการพิจารณา วันอังคารที่ 17 สิงหาคม พ.ศ. 2564 เวลา ณ ห้องประชุมโรงแรมพะเยาเกทเวย์ อำเภอเมือง พะเยา จังหวัดพะเยาการรถไฟแห่งประเทศไทยได้แจ้งเจ้าของหรือผู้ครอบครองซึ่งอสังหาริมทรัพย์โดยชอบด้วยกฎหมาย เข้าร่วมประชุมประชาสัมพันธ์ ฯ เพื่อรับฟังการชี้แจงกรอบระยะเวลาการดำเนินงาน ขั้นตอนการจัดกรรมสิทธิ์ที่ดิน สิทธิและหน้าที่ของผู้ถูกเวนคืน และหลักเกณฑ์ในการกำหนดค่าทดแทน อสังหาริมทรัพย์ที่ถูกเวนคืน พร้อมทั้งรับฟังความคิดเห็นของประชาชนในโครงการก่อสร้างรถไฟสายเด่นชัย – เชียงราย – เชียงของ ซึ่งมีแผนกำหนดการรังวัดที่ดิน ในเดือนตุลาคม 2564 และเริ่มจ่ายเงินค่าเวนคืน ในเดือน พฤษภาคม 2565 และกำหนดส่งมอบที่ดินแปลงแรกในเดือนมิถุนายน 2565 หลังจากนั้นกำหนดเริ่มงาน ก่อสร้างในปี พ.ศ.2565 ทั้งนี้ จังหวัดพะเยาจะมีแนวโน้มธุรกิจใหม่ที่จะเกิดขึ้นภายหลังการก่อสร้างรถไฟสาย เด่นชัย – เชียงราย – เชียงของ เช่น เกิดแหล่งท่องเที่ยวใหม่ พร้อมธุรกิจการท่องเที่ยว เช่น โรงแรม ร้านอาหาร ธุรกิจบริการ ธุรกิจการก่อสร้างและอสังหาริมทรัพย์ ซึ่งจะมีการซื้อขายที่ดิน สร้างบ้านอยู่อาศัยสร้างโครงการบ้านพัก อาศัย โรงงานอุตสาหกรรม เป็นต้น นอกจากนี้อาจเกิดการพัฒนพื้นที่โดยรอบสถานีรถไฟ (Transit Oriented Development) และอาจพัฒนาต่อยอดเป็นเมืองอัจฉริยะ (Smart City) ซึ่งอาจนำมาซึ่งการพัฒนาธุรกิจด้านการขนส่งสินค้าและโลจิสติกส์ ซึ่งอาจเป็นการสร้างธุรกิจใหม่กับคนในท้องถิ่น ในรูปแบบของ Start-up และช่วยยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันวิสาหกิจขนาดเล็กและขนาดกลาง (SMEs) 42

ข้อมูลโครงการศึกษาความเป็นไปได้ในการก่อสร้างท่าอากาศยานพะเยาจังหวัดพะเยา

กรมท่าอากาศยานได้ว่าจ้างกลุ่มบริษัทที่ปรึกษา ซึ่งประกอบด้วย บริษัท อินเด็กซ์ อินเตอร์เนชั่นแนล กรุ๊ป จำกัด (มหาชน) บริษัท ดีเคดี คอนซัลแตนท์ จำกัด และบริษัท อลانا เอ็นจิเนียริง จำกัดเป็นที่ปรึกษาเพื่อศึกษาความเป็นไปได้ในการก่อสร้างท่าอากาศยานพะเยา จังหวัดพะเยา ซึ่งขณะนี้การดำเนินงานของโครงการศึกษาความเป็นไปได้ในการก่อสร้างท่าอากาศยานพะเยาอยู่ในระหว่างของการศึกษาพื้นที่ที่มีศักยภาพในการพัฒนาเป็นท่าอากาศยานพะเยา ซึ่งใช้ระยะเวลาในการศึกษา 9 เดือน และ กรมท่าอากาศยานได้จัดประชุมรับฟังความคิดเห็นของประชาชนครั้งที่ 1 (ปฐมนิเทศโครงการ) เมื่อวันอังคารที่ 31 สิงหาคม 2564 เวลา 08.30 – 12.00 น. โดยการประชุมทางไกล (Video Conference) ผ่านระบบ Zoom Cloud Meeting โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอรายละเอียดข้อมูลโครงการ ขอบเขตการศึกษา พื้นที่ที่มีศักยภาพในการพัฒนาเป็นท่าอากาศยานพะเยา พร้อมทั้งรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้มีส่วนได้เสีย โดยมีที่ตั้งทางเลือกที่มีแนวโน้มเหมาะสมเบื้องต้น ดังนี้ 1. พื้นที่

ตำบลจำปาศาย อำเภอเมืองพะเยา 2. พื้นที่ตำบลคือเวียง อำเภอดอกคำใต้ 3. พื้นที่ตำบลดอนศรีชุม และสันโค้ง
อำเภอดอกคำใต้ 4. พื้นที่ตำบลห้วยลาน อำเภอดอกคำใต้ 5. พื้นที่ตำบลท่าจำปีและห้วยใหม่ อำเภอเมืองพะเยา
ทั้งนี้ กรมท่าอากาศยานมีแผนการศึกษาของโครงการเบื้องต้น ดังนี้ 1.ขั้นตอนการศึกษาความเป็นไปได้ ปี พ.ศ.
2564 - 2565 2.ขั้นตอนออกแบบรายละเอียดและการศึกษาผลกระทบสิ่งแวดล้อม (EIA) ปี พ.ศ. 2566 3. ขั้นตอน
การจัดหาที่ดิน ปี พ.ศ. 2567 - 2568 4. การก่อสร้างปีพ.ศ. 2569 - 2571 5. การเปิดให้บริการประมาณ ปี พ.ศ.
2572

การไฟฟ้า

การบริการด้านการไฟฟ้าจังหวัดพะเยา มีจำนวนครัวเรือนที่ใช้ไฟฟ้าทั้งหมด 173,321 ครัวเรือน และมีครัวเรือนที่ไม่ได้ใช้ไฟฟ้าจากระบบจำหน่าย กฟภ. และไม่มีไฟฟ้าใช้ 70 ครัวเรือน พื้นที่ที่ยังไม่มีไฟฟ้าใช้ 70 ครัวเรือน ได้แก่ 1.บ้านผาแดง ตำบลเจริญราษฎร์ อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา และ 2.บ้านป่าเมี่ยง ตำบลศรีถ้อย อำเภอแม่ใจ โดยการไฟฟ้าแบ่งเขตพื้นที่รับผิดชอบดังนี้

การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคจังหวัดพะเยา พื้นที่รับผิดชอบ อำเภอเมืองพะเยา อำเภอดอกคำใต้ อำเภอแม่ใจ และอำเภอภูกามยาว การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค สาขาจุน พื้นที่รับผิดชอบ อำเภอจุน อำเภอเชียงม่วน และอำเภอปง การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค สาขาเชียงคำ พื้นที่รับผิดชอบ อำเภอเชียงคำ และอำเภอภูซาง

ປະຢາ

จังหวัดพะเยาอยู่ในเขตความรับผิดชอบของการประปาส่วนภูมิภาค เขต 9 การประปาส่วนภูมิภาค
 ที่ให้บริการชุมชนในจังหวัด มี 2 แห่ง การประปาส่วนภูมิภาค สาขาพะเยา และการประปาส่วนภูมิภาค สาขาจุน
 ประกอบด้วย

1) การประปาส่วนภูมิภาค สาขาพะเยา

(1) การประปาส่วนภูมิภาค สาขาพะเยา ให้บริการน้ำประปา 3 อำเภอ คือ อำเภอเมืองพะเยา อำเภอดอกคำใต้ และอำเภอภูกามยาว โดยใช้แหล่งน้ำดิบจากกว๊านพะเยา รวมพื้นที่ให้บริการ 21.6 ตารางกิโลเมตร จำนวนผู้ใช้น้ำทั้งหมด 24,686 ราย แบ่งเป็น ที่อยู่อาศัย จำนวน 21,366 ราย ราชการ จำนวน 271 ราย รัฐวิสาหกิจ จำนวน 21 ราย ธุรกิจขนาดเล็ก จำนวน 2,152 ราย ธุรกิจขนาดใหญ่จำนวน 807 ราย และอุตสาหกรรมจำนวน 69 ราย

(2) ข้อมูลด้านระบบผลิต แหล่งน้ำดิบกว้านพะเยา

กัวนพะเยา ปริมาณน้ำปัจจุบัน 16.74 ล้าน ลบ.ม. (ปริมาณน้ำเพียงพอต่อการใช้งาน)

(3) ระบบผลิตและระบบจ่ายของการประปาส่วนภูมิภาคสาขาพะเยา

สถานีผลิตน้ำดอยจอมทองกำลังการผลิต 1,000 ลบ.ม./ชม.จ่ายน้ำประปา 19,000 ลบ.ม./วัน

2) การประปาส่วนภูมิภาค สาขาจุน

(1) การประปาส่วนภูมิภาคสาขาจุน ให้บริการน้ำประปาแก่ อำเภอจุน อำเภอปง และอำเภอเชียงคำ โดยในพื้นที่อำเภอจุน ใช้แหล่งน้ำดิบจาก ลำน้ำจุน สระเก็บน้ำบ้านหัวขัว พื้นที่อำเภอปง ใช้แหล่งน้ำดิบจาก ลำน้ำจิม และพื้นที่อำเภอเชียงคำ ใช้แหล่งน้ำดิบจาก ลำน้ำแม่ลาว ลำน้ำแวน และสระเก็บน้ำบ้านหนอง รวมพื้นที่ให้บริการ 76.2 ตารางกิโลเมตร จำนวนผู้ใช้น้ำทั้งหมด 6,894 ราย แบ่งเป็น ที่อยู่อาศัย จำนวน 5,336 ราย ราชการ จำนวน 100 ราย รัฐวิสาหกิจ จำนวน 10 ราย ธุรกิจขนาดเล็ก จำนวน 1,204 ราย ธุรกิจขนาดใหญ่ จำนวน 237 ราย และอุตสาหกรรม จำนวน 7 ราย

(2) ข้อมูลด้านระบบผลิตรับแหล่งน้ำดิบ

แม่ข่ายจุน

- ลำน้ำจุน ปัจจุบันระดับน้ำ 1.5 ม. (ปริมาณน้ำไม่เพียงพอต่อการใช้งาน)
- สระพักน้ำดิบบ้านหัวขัว ปริมาณความจุ 580,000 ลบ.ม. ปัจจุบันมีปริมาณน้ำกักเก็บ 310,000 ลบ.ม. ปริมาณน้ำเพียงพอต่อการผลิต (ใช้งาน)

หน่วยบริการปง

- ลำน้ำจิม ปัจจุบันระดับน้ำ 1.0 ม. ปริมาณน้ำเพียงพอต่อการผลิต

หน่วยบริการเชียงคำ

- ลำน้ำลาว ปัจจุบันระดับน้ำ 1.0 ม. ปริมาณน้ำเพียงพอต่อการผลิต (ใช้งาน)
- ลำน้ำแวน ปัจจุบันระดับน้ำ 1.2 ม. ปริมาณน้ำเพียงพอต่อการผลิต (สำรองใช้งาน)
- สระพักน้ำดิบบ้านหนอง ปริมาณความจุ 250,000 ลบ.ม. ปัจจุบันมีปริมาณน้ำกักเก็บ 239,000 ลบ.ม. (สำรองใช้งาน)

(3) ระบบผลิตและระบบจ่ายของการประปาส่วนภูมิภาคสาขาจุน

- สถานีผลิตน้ำแม่ข่ายจุน กำลังการผลิต 80 ลบ.ม./ชม. จ่ายน้ำประปา 1,100 ลบ.ม./วัน
- สถานีผลิตน้ำปง กำลังการผลิต 100 ลบ.ม./ชม. จ่ายน้ำวันละ 1,200 ลบ.ม./วัน
- สถานีผลิตน้ำเชียงคำกำลังการผลิต 150 ลบ.ม./ชม. จ่ายน้ำวันละ 2,000 ลบ.ม./วัน

3) การประปาส่วนภูมิภาคสาขาพาน

(1) การประปาส่วนภูมิภาคสาขาพาน ให้บริการน้ำประปาแก่ อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย และอำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา โดยในพื้นที่อำเภอพาน ใช้แหล่งน้ำดิบจากชลประทาน พื้นที่อำเภอแม่ใจใช้แหล่งน้ำดิบจากหนองเล็งทราย รวมพื้นที่ให้บริการ 123.82 ตารางกิโลเมตร จำนวนผู้ใช้น้ำทั้งหมด 10,537 ราย แบ่งเป็น ที่อยู่อาศัย จำนวน 9,351 ราย ราชการ จำนวน 94 ราย รัฐวิสาหกิจ จำนวน 13 ราย ธุรกิจขนาดเล็ก จำนวน 840 ราย ธุรกิจขนาดใหญ่ จำนวน 239 ราย

(2) ข้อมูลด้านระบบผลิตรับแหล่งน้ำดิบ

แม่ข่ายพาน

- น้ำชลประทาน (ปริมาณน้ำเพียงพอต่อการใช้งาน)
- สระพักน้ำดิบในแม่ข่ายพาน ปริมาณความจุ 160,000 ลบ.ม. ปัจจุบันระดับน้ำ 6.4 ปริมาณน้ำเพียงพอต่อการผลิต (ใช้งาน)

หน่วยบริการแม่ใจ

- หนองเล็งทราย ปัจจุบันระดับน้ำ 2.5 ม. ปริมาณน้ำเพียงพอต่อการผลิต

หน่วยบริการแม่ใจ

(3) ระบบผลิตและระบบจ่ายของการประปาส่วนภูมิภาคสาขาพาน

- สถานีผลิตน้ำแม่ข่ายพาน กำลังการผลิต 400 ลบ.ม./ชม. จ่ายน้ำวันละ 4,000 ลบ.ม./วัน
- สถานีผลิตน้ำแม่ใจ กำลังการผลิต 300 ลบ.ม./ชม. จ่ายน้ำวันละ 2,500 ลบ.ม./วัน

สถานการณ์การค้ากับประเทศเพื่อนบ้าน

จังหวัดพะเยา ซึ่งอยู่ตรงข้ามกับด้านสากลปางมอญ แขวงไชยบุรี สปป.ลาว มีแนวชายแดนที่ติดกับแขวงไชยบุรี สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (สปป.ลาว) ตั้งแต่อำเภอเชียงคำถึงอำเภอภูซาง เป็นระยะทางประมาณ 44 กิโลเมตร โดยมีช่องทางกักกัน หมู่ที่ 2 ตำบลป่าซาง จังหวัดพะเยา เป็นช่องทางติดต่อระหว่างบ้านฮวก อำเภอภูซาง กับบ้านปางมอญ (ด้านสากลปางมอญ) เมืองคอบ แขวงไชยบุรี สปป.ลาว จุดผ่านแดนบ้านฮวก ยกกระดานเป็นด่านถาวร เมื่อวันที่ 3 กรกฎาคม 2561 ทั้งนี้ ตั้งแต่ 15 เมษายน 2563 เป็นต้นมา จังหวัดพะเยามีคำสั่งระงับการเดินทางเข้าของบุคคล ยานพาหนะ และสิ่งของ ณ จุดผ่านแดนถาวรจุดผ่อนปรนการค้า และช่องทางอื่นๆตลอดแนวชายแดนจังหวัดพะเยาเป็นการชั่วคราว

ตาราง แสดงสถิติการค้าชายแดนไทย – สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (ปี 2554-2564)

ปี พ.ศ.	ประเภทมูลค่าการส่งออก			
	มูลค่าการค้ารวม	มูลค่าการนำเข้า	มูลค่าการส่งออก	ดุลการค้า
ปี 2554	41,950,161.47	3,564,028.61	38,386,132.86	34,822,104.25
ปี 2555	150,890,916.02	5,883,478.08	45,267,560.46	171,800,036.29
ปี 2556	181,023,261.60	259,641.29	180,763,620.31	180,503,979.02
ปี 2557	231,398,471.34	1,463,019.97	229,935,451.41	228,472,431.44
ปี 2558	356,064,441.35	21,833,798.68	334,230,642.67	312,396,843.99
ปี 2559	162,654,583.66	13,107,563.71	149,547,019.95	136,439,456.24
ปี 2560	289,366,787.09	165,261,744.19	124,105,042.09	-41,156,701.26
ปี 2561	144,689,320.40	55,846,720.63	88,742,599.77	32,895,879.14
ปี 2562	164,945,669.96	96,956,402.02	67,989,267.94	-28,967,134.08
ปี 2563	373,265,669.82	119,186,636.56	254,079,033.26	133,445,384.84
ปี 2564 (ม.ค - มิ.ย.)	395,494,566.74	61,444,071.81	281,887,666.67	220,443,594.86

ที่มา : สำนักงานพาณิชย์จังหวัดพะเยา, กรกฎาคม 2564

มูลค่าการค้าชายแดน

ปี 2564 มกราคม – มิถุนายน ของปี 2564 มูลค่าการค้ารวม 343.33 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปีก่อน 214.72 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 166.96 โดยการส่งออก มีมูลค่า 281.89 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปีก่อน 203.21 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 258.26 การนำเข้ามีมูลค่า 61.44 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปีก่อน 11.51 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 23.07 ไทยได้ดุลการค้า 191.688 ล้านบาท

ปี 2563 – 2564 มีมูลค่าการค้ารวมทั้งสิ้น 716.597 ล้านบาท โดยจังหวัดพะเยาได้เปรียบในด้านดุลการค้าทั้งหมด 355.335 ล้านบาท

เห็นได้ว่า ปี 2564 มูลค่าการค้าชายแดน จังหวัดพะเยา มีมูลค่าการค้าเพิ่มขึ้น มีสาเหตุสำคัญเนื่องจากจุดผ่อนปรนบ้านฮวก ยกกระดานเป็นด่านถาวรบ้านฮวก และด่านประเพณีปางมอญของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (สปป.ลาว) ได้ยกกระดานเป็นด่านสากลปางมอญ เช่นเดียวกันส่งผลให้สินค้าจากทั้งสอง

ประเทศสามารถเคลื่อนย้ายผ่านด่านพรมแดนดังกล่าวได้อย่างเต็มรูปแบบโดยมีกฎหมายภายในประเทศรองรับในการนำเข้า-ส่งออก และเป็นไปตามหลักศุลกากรสากล

สถิติปริมาณการเข้า – ออก ของราษฎรไทย และราษฎร สปป.ลาว

สถิติปริมาณการเข้า – ออก ของราษฎรไทย และราษฎร สปป.ลาว ณ จุดผ่านแดนถาวร บ้านฮวก ปี 2564 (ม.ค. – มิ.ย.) รวมจำนวนทั้งสิ้น 3,046 คน มีแนวโน้มลดลง เนื่องจากมีมาตรการควบคุมการเคลื่อนย้ายคนเข้า-ออกประเทศ จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

การวิเคราะห์ข้อมูลด้านการท่องเที่ยว

ข้อมูลจากกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา พบว่า จำนวนผู้เยี่ยมเยือนจังหวัดพะเยา มีอัตราเพิ่มสูงขึ้น แทบจะทุกปี แต่ในปี 2563 จำนวนผู้เยี่ยมเยือนลดลงเกือบครึ่งหนึ่ง มีจำนวนผู้เยี่ยมเยือน 411,082 คน โดยเป็นผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยร้อยละ 98.13 และผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างประเทศ ร้อยละ 1.87 และส่งผลให้รายได้จากการท่องเที่ยว ในปี 2563 จำนวน 829 ล้านบาท ลดลงจากปี 2562 ร้อยละ 59.09 โดยในปี 2562 ผู้เยี่ยมเยือนมีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อคนต่อวันเฉลี่ยเท่ากับ 2,711 บาท แต่เมื่อเปรียบเทียบระหว่างผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยและ ชาวต่างประเทศ พบว่า ผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างประเทศมีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อวัน เท่ากับ 1,362 บาท สูงกว่า ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทย ที่มีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อวัน เท่ากับ 1,349 บาท ทั้งนี้เนื่องมาจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ส่งผลให้จำนวนนักท่องเที่ยวและรายได้จากนักท่องเที่ยวลดลงจำนวนมาก

ที่มา : กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

เส้นทางท่องเที่ยวเชื่อมโยงจุดผ่านแดนถาวรบ้านฮวกกับประเทศในกลุ่มอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง

1. เส้นทางเรือ ภูซาง-ปากคอบ-ปากแบ่ง-หลวงพระบาง เส้นทางท่องเที่ยวดังกล่าวจะแบ่งเป็น 2 ลักษณะคือทางบกและทางน้ำ โดยเริ่มต้นจาก การเดินทางทางบกจากอำเภอภูซาง จังหวัดพะเยา จนถึงจุดผ่านแดนถาวรบ้านฮวกมีระยะทางประมาณ 20 กิโลเมตร และออกจากจุดผ่านแดนถาวรบ้านฮวกเข้าสู่ สปป.ลาว ณ ด่านสากลปางมอญ เมืองคอบ สปป.ลาว และ เดินทางต่อไปประมาณ 38 กิโลเมตร สู่ชุมชนปากคอบ ที่ตั้งอยู่ริมแม่น้ำโขง ที่เป็นเส้นทางผ่านของเรือจาก เมืองห้วยทราย สปป.ลาว ไปเมืองปากแบ่ง ซึ่งเป็นเมืองที่ตั้งอยู่ระหว่างกึ่งกลางของเส้นทางท่องเที่ยวทางที่จะเดินทางไปยังหลวงพระบาง โดยเรือโดยสารจะจอดพักค้างคืนที่เมืองปากแบ่ง 1 คืนก่อนเดินทางต่อไปยัง หลวงพระบางโดยการเดินทางโดยเรือโดยสารจากเมืองปากแบ่งถึงหลวงพระบางจะใช้เวลาประมาณ 10 ชั่วโมง โดยระหว่างเส้นทางมีร้านอาหาร ร้านค้า และปั๊มน้ำมัน รวมถึงป้ายบอกทางที่มีภาษาอังกฤษระหว่างเส้นทาง

2. เส้นทางบก จุดผ่านแดนถาวรบ้านฮวก-ไชยะบุลี-หลวงพระบาง-กาสี-วังเวียง เส้นทางท่องเที่ยวดังกล่าวมีระยะทางโดยประมาณ 577 กิโลเมตร โดยเส้นทางมีสภาพแวดล้อม ส่วนใหญ่เป็นภูเขา และถนนที่ขรุขระเป็นช่วงตลอดเส้นทาง และยังมีถนนที่อยู่ในกำลังดำเนินการก่อสร้าง มีไฟฟ้าส่องสว่างในระหว่างเส้นทางเฉพาะบางจุดที่เป็นย่านชุมชน หรือทางแยกหลักเท่านั้น และมีร้านอาหาร ร้านค้า และปั๊มน้ำมัน รวมถึงป้ายบอกทางที่มีภาษาอังกฤษระหว่างเส้นทาง โดยการเดินทางด้วยตนเอง อาจจำเป็นต้องศึกษา

รายละเอียดการเดินทางและข้อจำกัดในสิ่งอำนวยความสะดวกบางพื้นที่ ตลอดจน ช่วงเวลาที่เหมาะสมในการเดินทางเพื่อความปลอดภัย และความคล่องตัวในระหว่างการเดินทาง

3. เส้นทางบก จุดผ่านแดนถาวรบ้านฮวก-ปากแบ่ง-อุดมไชย-เดียนเบียนฟู-ฮานอย-ซาปา-ฮาลองเบย์ เส้นทางระหว่างจุดผ่านแดนบ้านฮวก-เมืองฮาลองเบย์ มีระยะทางประมาณ 1,141 กิโลเมตร โดยสภาพเส้นทางตลอดเส้นทางในสปป.ลาว ถนนจะมีความขรุขระเป็นบางช่วงและสภาพแวดล้อมส่วนใหญ่เป็นเชิงเขา และจะเดินทางออกจากประเทศลาว ณ ด่านชายแดนปางหมิงเมืองชวา ซึ่งจะใช้เวลาประมาณ 9 ชั่วโมงก่อนเข้าสู่ประเทศเวียดนาม ณ ด่านไตรจาง เมืองเดียนเบียนฟู และมุ่งหน้าสู่เมืองฮานอยก่อนเดินทาง ต่อไปยังฮาลองเบย์ หรือซาปา โดยถนนบริเวณด่านไตรจางเข้าสู่เดียนเบียนฟู มีความลาดชันมาก และมีหลุมบ่อ ขนาดใหญ่ในบางช่วง ขณะที่ในเส้นทางสู่ซาปาสภาพแวดล้อมส่วนใหญ่จะเป็นเชิงเขาสูงชันต้องใช้ความระมัดระวังสูง ทั้งนี้ในประเทศเวียดนามจะมีการจำกัดอัตราความเร็วไม่เกิน 40 กิโลเมตรต่อชั่วโมงในเขตเมือง หรือชุมชน นอกเมืองไม่เกิน 60-80 กิโลเมตรต่อชั่วโมง และทางด่วนไม่เกิน 100 กิโลเมตร ต่อชั่วโมง โดยตลอดเส้นทางมีร้านอาหารร้านค้า และปั้มน้ำมัน รวมถึงป้ายบอกทางที่มีภาษาอังกฤษ ระบุระหว่างเส้นทาง ขณะที่ใน สปป.ลาว มีไฟส่องสว่างในระหว่างเส้นทางเฉพาะบางจุดที่เป็นย่านชุมชน หรือทางแยกหลักเท่านั้น แต่ในประเทศเวียดนามจะมีไฟส่องสว่างในขานเมืองและชุมชนเป็นหลัก

4. เส้นทางบก จุดผ่านแดนถาวรบ้านฮวก-ปากคอบ-เมืองจิน-ปากแบ่ง-อุดมไชย-เดียนเบียนฟู-ฮานอย-หนานหนิง เส้นทางจากเข้าถึงระหว่างจุดผ่านแดนถาวรบ้านฮวก-หนานหนิง สาธารณรัฐประชาชนจีนมีระยะทางโดยประมาณ 1,356 กิโลเมตร โดยเส้นทางระหว่างเมืองฮานอย-เมืองหนานหนิงมีระยะทางประมาณ 395 กิโลเมตร และใช้เวลาการเดินทางประมาณ 8 ชั่วโมง สภาพเส้นทางส่วนใหญ่เป็นทางลาดยางที่เดินทางสะดวกสบาย และมีร้านค้า ร้านอาหารพื้นถิ่น ตลอดจนปั้มน้ำมันให้บริการในระหว่างเส้นทางตามชุมชนหรือเขตขานเมืองในระหว่างเส้นทางพบป้ายบอกทางที่เป็นภาษาท้องถิ่น กับภาษาอังกฤษระบุตามแยกสำคัญของเส้นทางอย่างไรก็ตามเส้นทางระหว่างด่านตรวจคนเข้าเมืองผิงเสียง (ด่านชายแดนสาธารณรัฐประชาชนจีน) ซึ่งเป็นทางด่วนตลอดเส้นทาง ดังนั้นจึงมีข้อจำกัดในการจอดแวะ หรือทำธุระข้างทาง ตลอดจนไฟส่องสว่างมักพบ ในระหว่างขานเมืองกับเขตเมือง ทั้งนี้นักท่องเที่ยวส่วนตัวเข้าเขตสาธารณรัฐประชาชนจีนอาจมีข้อจำกัด นักท่องเที่ยวอาจจำเป็นต้องใช้บริการรถเช่า หรือรถโดยสารสาธารณะในเขตสาธารณรัฐประชาชนจีนเพื่อเข้าเมืองหนานหนิง

บ้านฮวก เมืองชายแดนภูซางหรือบ้านฮวก ตำบลภูซาง อำเภอภูซาง จังหวัดพะเยา ได้ยกระดับจากจุดผ่อนปรน เป็นจุดผ่านแดนถาวร เมื่อวันที่ 18 ธันวาคม 2562 ซึ่งเป็นจุดผ่านแดนที่สามารถเชื่อมโยงอนุภาคลุ่มแม่น้ำโขง ได้เป็นอย่างดี โดยมีเขตแดนติดกับสปป.ลาว และสามารถพัฒนาเป็นเส้นทางทางการค้า การท่องเที่ยวระหว่างไทย สู่สปป.ลาวผ่านไปยังจีนตอนใต้และเวียดนามได้โดยผ่านทางเส้นทาง R2A นอกจากนี้ในด้านการท่องเที่ยว ของพื้นที่ยังมีสิ่งดึงดูดใจที่น่าสนใจจำนวนมาก ไม่ว่าจะเป็นภูมิประเทศ บรรยากาศของเมืองเล็กๆในขุนเขา อันมีทรัพยากรการท่องเที่ยว ทางธรรมชาติที่สวยงามโดดเด่น เช่น น้ำตกภูซาง ซึ่งเป็นน้ำตกอุ่นแห่งเดียวในประเทศไทย น้ำตกห้วยโป่งผา ที่อุดมสมบูรณ์และเป็นแหล่งที่อยู่อาศัยของเต่าปูลู ภูชมดาว ถ้ำน้ำลอด ฯลฯ อีกทั้งยังมี วัฒนธรรม วิถีชีวิตชุมชนที่หลากหลายเช่น ไทลื้อ ม้ง ลาว ฯลฯ

ข้อมูลผลิตภัณฑ์ชุมชน (OTOP) จังหวัดพะเยา

ผลิตภัณฑ์เด่น

- 1.ประเภทเสื้อผ้า เครื่องแต่งกาย เช่น ผ้าทอไทลื้อ เสื้อผ้าไทลื้อ
- 2.ประเภทอาหาร เช่น ข้าวหอมมะลิ ปลาสาม
- 3.ประเภทเครื่องดื่ม เช่น ไวน์ น้ำผึ้ง
- 4.ประเภทสมุนไพรที่มีใช้อาหาร เช่น สมุนไพรขัดผิว
- 5.ประเภทของใช้ ของตกแต่ง ของที่ระลึก เช่น ผลิตภัณฑ์ผักตบชวา

ข้อมูลการดำเนินงาน หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) จังหวัดพะเยา ซึ่งมีการคัดสรร 2 ปี 1 ครั้ง มีกลุ่มชุมชน และผู้ผลิตผู้ประกอบการ OTOP เข้ารับการคัดสรรเพิ่มมากขึ้น จำนวน 40 ผลิตภัณฑ์คิดเป็นร้อยละ 27.03

ข้อมูลการปกครองและประชากร

เขตการปกครอง

จังหวัดพะเยา แบ่งเขตการปกครองออกเป็น 9 อำเภอ 68 ตำบล 785 หมู่บ้าน 41 ชุมชน 72 การปกครองส่วนท้องถิ่น รายละเอียดดังนี้

ตารางแสดงเขตการปกครองและรูปแบบการปกครองของจังหวัดพะเยา

ที่	อำเภอ	เขตการปกครอง			รูปแบบการปกครอง(องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น)			
		ตำบล	หมู่บ้าน	ชุมชน	อบจ.	เทศบาลเมือง	เทศบาลตำบล	อบต.
1	อำเภอเมืองพะเยา	15	172	15	1	1	9	4
2	อำเภอดอกคำใต้	12	99	26	-	1	3	7
3	อำเภอจุน	7	86	-	-	-	5	2
4	อำเภอเชียงคำ	10	137	-	-	-	4	7
5	อำเภอเชียงม่วน	3	34	-	-	-	1	2
6	อำเภอปง	7	89	-	-	-	3	6
7	อำเภอแม่ใจ	6	66	-	-	-	6	1
8	อำเภอภูซาง	5	61	-	-	-	1	4
9	อำเภอภูกามยาว	3	41	-	-	-	1	3
รวม		68	785	41	1	2	33	36

ประชากร

จังหวัดพะเยา มีประชากรทั้งหมด 464,505 คน เป็นเพศชาย 225,943 คน และเพศหญิง 238,562 คน มีจำนวนครัวเรือน 197,593,250 ครัวเรือน ความหนาแน่นโดยเฉลี่ยประมาณ 73.32 คน/ตร.กม. โดยพื้นที่ที่มีประชากรมากที่สุด คือ อำเภอเมืองพะเยา ส่วนพื้นที่ที่มีประชากรน้อยที่สุด คือ อำเภอเชียงม่วน จังหวัดพะเยา มีประชากรกลุ่มชาติพันธุ์อาศัยอยู่ตามบริเวณพื้นที่สูง ได้แก่ ชนเผ่าม้ง เมี่ยน ลีซู ลัวะ และอื่นๆ (ชาวไทยที่อาศัยอยู่พื้นที่สูง) รวม 61 หมู่บ้าน โดยกระจายอยู่ตามอำเภอต่างๆ เช่น ปง เชียงคำ ภูซาง เชียงม่วน และดอกคำใต้ มีจำนวนประชากรบนพื้นที่สูงจังหวัดพะเยา จำนวน 32,659 คน 7,293 ครัวเรือน

ช่วงอายุ	ประชากร		
	ชาย	หญิง	รวม
0 – 17 ปี	37,604	35,326	72,930
18 – 25 ปี	21,734	21,367	43,101
26 – 59 ปี	115,907	122,777	238,684
60 – 100 ปี	50,671	59,055	109,726
101 ขึ้นไป	27	37	64
รวม	225,943	238,562	464,505

ศาสนาและวัฒนธรรม

จังหวัดพะเยา มีสถานที่ประกอบพิธีกรรมทางศาสนา รวมทั้งสิ้น 498 แห่ง ประกอบด้วยวัดในพระพุทธศาสนา จำนวน 478 แห่ง โบสถ์คริสต์ จำนวน 19 แห่ง และมัสยิดจำนวน 1 แห่ง โดยอำเภอ เมืองพะเยา มีจำนวนสถานที่ประกอบพิธีกรรมทางศาสนาเป็นอันดับ 1 และน้อยที่สุด คือ อำเภอเชียงม่วน

การนับถือศาสนาของประชาชนจังหวัดพะเยาแยกตามศาสนา ดังนี้

ศาสนา	จำนวนประชากร (คน)		รวม	ร้อยละ
	ชาย	หญิง		
พุทธ	148,677	155,839	304,516	98.97
คริสต์	1,452	1,514	2,966	0.96
อิสลาม	36	23	59	0.02
ซิกข์	1	3	4	0.00
อื่นๆ	58	74	132	0.04
รวมทั้งสิ้น	150,224	157,453	307,677	100

ประชากรจังหวัดพะเยาส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ จำนวน 304,516 คน คิดเป็นร้อยละ 98.97 รองลงมานับถือศาสนาคริสต์ จำนวน 2,966 คน คิดเป็นร้อยละ 0.96 อื่นๆ จำนวน 132 คน คิดเป็นร้อยละ 0.04 ศาสนาอิสลาม จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 0.02 และศาสนาซิกข์ จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 0.00 ตามลำดับ

ดังนั้น ทางด้านสังคม วัฒนธรรม ศาสนา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ควรเพิ่มมูลค่าโดยการบูรณาการการทำงานร่วมกันของทุกภาคส่วน ร่วมสืบสาน อนุรักษ์ ประเพณี วัฒนธรรม และจัดกระบวนการท่องเที่ยวแบบครบวงจร โดยการจัดระบบบริหารจัดการ รวมถึงมีมาตรการป้องกันความปลอดภัยทางการท่องเที่ยวให้สามารถรองรับนักท่องเที่ยวจำนวนมากในอนาคต และมีมาตรการในการลดปัญหาสังคมต่างๆ เพื่อให้เกิดความสงบสุขต่อไป

สถานที่ท่องเที่ยวจังหวัดพะเยา

วัดศรีโคมคำ ตั้งอยู่ริมกว๊านพะเยา อ.เมือง จ.พะเยา เป็นวัดคู่บ้านคู่เมืองพะเยา เป็นที่ประดิษฐานพระเจ้าตนหลวง พระพุทธรูปใหญ่ที่สุด และเก่าแก่ที่สุดในแผ่นดินล้านนา “พระเจ้าตนหลวง”สำหรับพระเจ้าตนหลวงองค์นี้ เป็นพระพุทธรูปสำริดปางมารวิชัยหน้าตักกว้าง 14×16 เมตร ปัจจุบันประดิษฐานเป็นพระประธานในวิหารหลวง สันนิษฐานว่าสร้างขึ้นราวปีพ.ศ. 2034 ในสมัยพระยาเมืองยี่ครองเมืองพะเยา ชาวพะเยาถือเป็นพระพุทธรูปศักดิ์สิทธิ์คู่บ้านคู่เมือง โดยทุกเดือนหกของทุกปีจะมีงานนมัสการพระเจ้าตนหลวง

กว๊านพะเยา เป็นแหล่งน้ำที่มีขนาดใหญ่เป็นอันดับที่สามของประเทศไทย รองจากหนองหาน จังหวัดสกลนคร และบึงบอระเพ็ด จังหวัดนครสวรรค์และถือเป็นแหล่งน้ำที่มีขนาดใหญ่ที่สุดในภาคเหนือ มีเนื้อที่ประมาณ 12,831 ไร่ เป็นแหล่งเพาะพันธุ์ปลากว่า 50 ชนิด เช่น ปลากลาย ปลาสวาย ปลาเทโพ ปลาจีน ปลาไน และปลานิล อันลือชื่อของจังหวัดพะเยา ทศนียภาพโดยรอบกว๊านพะเยามีความร่มรื่น

วัดติโลกอาราม วัดเก่าแก่กลางกว๊านพะเยาที่มีอายุราว ๕๐๐ กว่าปี เป็นศาสนสถานเก่าแก่ที่มีมาก่อนกว๊านพะเยา ซึ่งจมอยู่ใต้กว๊านพะเยายาวนานกว่า ๖๘ ปี ปัจจุบันตัววัดยังจมอยู่ใต้กว๊านพะเยามีเพียงยอดเจดีย์ที่ก่อด้วยอิฐดินเผา เท่านั้นที่โผล่พ้นน้ำขึ้นมา ในปี พ.ศ. ๒๕๒๖ มีการค้นพบพระพุทธรูปใต้กว๊านพะเยา เป็นพระพุทธรูปหินทราย ปางมารวิชัย ศิลปะสกุลช่างพะเยา หน้าตักกว้าง ๑๐๕ เซนติเมตร ชาวบ้านได้อัญเชิญพระพุทธรูปขึ้นมาจากน้ำ จากนั้นทางจังหวัดพะเยาได้เชิญไปประดิษฐานไว้ที่วัดศรีอุโมงค์คำ จนในปี พ.ศ. ๒๕๕๐

ได้มีการอัญเชิญพระพุทธรูปหินทรายจากวัดศรีอุโมงค์คำมาประดิษฐานไว้บนฐานบุษบกบริเวณลานซึ่งสร้างขึ้นมาเหนือน้ำ ที่วัดติโลกอารามและมีการค้นพบแผ่นหินทราย ซึ่งเป็นจารึกวัดติโลกอาราม ด้วยอักษร ฝักขาม บอกเล่าประวัติของวัดไว้อย่างชัดเจนโดยข้อความบนแผ่นหินทรายระบุว่า วัดนี้ถูกสร้างขึ้นในรัชสมัยของพระเจ้าติโลกราช กษัตริย์แห่งอาณาจักรล้านนา สร้างขึ้นระหว่างปี พ.ศ. ๒๐๑๙ – ๒๐๒๙ ใช้เวลาในการสร้างกว่า ๑๐ ปี หลังจากได้มีการอัญเชิญพระพุทธรูป (หลวงพ่อดิลก) มาประดิษฐาน ณ วัดติโลกอารามกลางกว๊านพะเยา ในวันเพ็ญเดือน ๓ เดือน ๖ เดือน ๘ ซึ่งตรงกับ มาฆบูชา วิสาขบูชา และอาสาฬหบูชา จะมีประเพณีเวียนเทียนกลางน้ำในยามใกล้ค่ำ ชาวบ้านต่างพากันนำดอกไม้ธูปเทียน ล่องเรือไปเวียนเทียนบูชาองค์หลวงพ่อดิลกกลางน้ำ ๓ รอบ นับเป็นประเพณีหนึ่งเดียวในโลกที่ไม่เหมือนใคร

วัดอนาลโยทิพยาราม ถูกสร้างขึ้นเมื่อประมาณปี พ.ศ. 2525 โดยมี พระธรรมวิสุทธิญาณ (หลวงพ่อดิลก สุขุมคโล) เป็นผู้บุกเบิก จากข้อมูลได้ความว่า ก่อนที่หลวงพ่อดิลก สุขุมคโล จะมาสร้างวัดนี้ท่านได้นิมนต์เห็นคน รูปร่างสูงใหญ่ มาบอกว่า "หากท่านจะมาสร้างวัดที่นี่ ก็สามารทำได้ แต่ขอให้ตั้งชื่อวัด ให้เป็นชื่อหลวงปู่ขาว อนาลโย" ซึ่งหลวงพ่อดิลก สุขุมคโล ก็ได้ทำตามคนในนิมิตโดยมิได้มีข้อขัดข้องประการใด วัดแห่งนี้มีจุดสักการะหลายจุด เช่น ศาลเจ้าแม่กวนอิม ศาลลูกแก้วมังกร แท่นหิน 12 ราศี วิหารพระพิมเสน วิหารพระพุทธรูปปางห้ามญาติ อาศรมหลวงปู่ขาว สระน้ำพระอุปคุต วิหาร ชัยใจ จิตติพลังศรี รอยพระพุทธรูปบาทจำลอง วิหารพระหมื่นปี พระพุทธรูปปางนาคปรก พระทองคำ วิหารจตุรมุข วิหารเจ้าแม่กวนอิมหยกขาว อุทยานปฐมเทศนา เจดีย์พุทธคยา วิหารพระเจ้าทันใจ วิหารพระสังกัจจายน์ และพระพุทธรูปปางประจำพระชนมวาร

วัดห้วยผาเกี้ยง (สำนักวิปัสสนาธรรมนิมิต) ผาหินแกะสลัก วัดห้วยผาเกี้ยง จังหวัดพะเยาเป็นศิลปะการแกะสลักพระพุทธรูปที่หน้าผา เป็นหน้าผาหินทราย ถือได้ว่าเป็นประติมากรรมแกะสลักภูเขาหินทรายที่สวยงามมาก โดยทางวัดได้แกะสลักเข้าไปในหน้าผา มีทั้งพระพุทธรูปสมาธิปางกามโกศลไสยาสน์ แกะสลักเป็นรูปนูนสูงบนหน้าผาที่สูงประมาณ 5 เมตร ยาว 12 เมตร หันพระพักตร์ไปทางทิศตะวันออก และหันพระเศียรไปทางทิศเหนือ และพระพุทธรูปปางต่าง ๆ อีกมากมาย อยู่ท่ามกลางความเป็นธรรมชาติของป่าไม้ที่ปกคลุมทั่วบริเวณวัด

อุทยานแห่งชาติแม่ปืม ในอำเภอแม่ใจ มีเนื้อที่ประมาณ 356 ตารางกิโลเมตร หรือ 222,500 ไร่ ครอบคลุมพื้นที่ 2 จังหวัดคือ จังหวัดเชียงราย และจังหวัดพะเยา เป็นสถานที่เที่ยวที่สามารถนั่งปิกนิกชมวิวริมทะเลสาบกับครอบครัว หรือจะตั้งแคมป์ไฟกับเพื่อนฝูง เพลิดเพลินกับกิจกรรมตกปลาและพายเรืออย่างสนุกสนาน เข้ายังมีทะเลหมอกสวยงาม ส่วนยามเย็นก็มีวิวพระอาทิตย์อสดงกลางผืนน้ำทะเลสาบงดงามไม่น้อย

อุทยานแห่งชาติดอยภูนาง อยู่ในอำเภอเชียงม่วน จังหวัดพะเยา เป็นอุทยานที่อุดมสมบูรณ์และเต็มไปด้วยสถานที่ที่น่าสนใจหลายแห่ง หนึ่งในนั้นคือ ‘ น้ำตกธารสวรรค์ ’ น้ำตกสี่เหลี่ยมรดที่อยู่ท่ามกลางพรรณไม้นานาในป่าดิบแล้ง โดยรอบมีความร่มรื่นมากๆ มีน้ำตลอดทั้งปี นอกจากน้ำตกยังมี ‘ ต้นสมพงยักษ์ ’ ต้นไม้ใหญ่ลักษณะแปลกตา อายุไม่ต่ำกว่า 20 ปี ซึ่งต้นสมพงของที่นี่นั้นเกิดจากต้นสมพง 2 ต้นเติบโตมาชนกันแล้วรวมกันเป็นต้นเดียวพุ่งยอดขึ้นไปบนฟ้า ในส่วนของรากขนาดใหญ่จึงโค้งสูงจนสามารถเดินลอดผ่านได้

วนอุทยานภูลังกา ดอยภูลังกา ภาษาชาวเขาเผ่าเมี่ยน เรียกว่า "พินจาเบาะ" หมายความว่า "ภูเทวดา" เป็นยอดดอยที่สวยงามมีความสูงเป็นยอดดอยที่สวยงามมีความสูง 1,720 เมตร จากระดับน้ำทะเลปานกลาง สูงที่สุดในเทือกเขาสันปันน้ำ ไทย-ลาว ด้านทิศเหนือมีพื้นที่ประมาณ 7,800 ไร่ ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่ตำบลผาฮ้างน้อย อ.ปง จ.พะเยา สภาพพื้นที่ส่วนใหญ่ เป็นป่าดิบเขาเป็นต้นกำเนิดของแม่น้ำยม มีต้นไม้ขนาดใหญ่จำนวนมากชมทะเลหมอกดวงอาทิตย์ขึ้นลง และดอกไม้ป่าสวยงาม โดยเฉพาะในช่วงปลายฝนต้นหนาวมีถ้ำหลบภัย ของ ผกก.ในอดีต มีน้ำตกสวยงาม

วัดพระนั่งดิน อัครรรย์อันซีนไทยแลนด์ ตั้งอยู่ ตำบลเวียง อำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา เป็นวัดที่องค์พระประธานของวัดไม่มี ฐานรองรับเหมือนกับพระประธานองค์อื่นๆ เคยมีราษฎรสร้างฐานรองรับเพื่ออัญเชิญพระประธานขึ้นประดิษฐานบนฐานรองรับ แต่ปรากฏว่าพยายามยกเท่าไรก็ยกไม่ขึ้น จึงเรียกสืบต่อกันมาว่า พระนั่งดิน นอกจากนี้ ผู้เฒ่าผู้แก่เล่าขานสืบกันมาว่า เคยมีชาวบ้าน ได้พากันสร้างฐานชุกชีแล้วได้อัญเชิญพระเจ้านั่งดินขึ้นประทับ แต่ได้เกิดเหตุอัศจรรย์ฟ้าได้ผ่าลงมาที่กลางพระวิหารถึง 3 ครา พุทธบริษัททั้งหลายจึงอาราธนาพระเจ้านั่งดินมาประดิษฐานบนพื้นดินดังเดิมตราบนานทุกวันนี้

วัดนันทาราม ตั้งอยู่อำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา เป็นวัดที่อนุรักษ์วิหารศิลปะแบบไทยใหญ่ ตัววิหาร สร้างด้วยไม้สักทั้งหลักตกแต่งลวดลาย งดงามอย่างสวยงาม ตามส่วนประกอบต่าง ๆ เช่น หน้าบัน หน้าต่าง ระเบียง ทั้งลวดลายแกะสลัก หลังคาซ้อนชั้นมุงแป้นเกล็ดหรือกระเบื้องไม้ที่ลดหลั่นลงตัว ส่วนภายในวิหารดูขมขลุ่ยขลุ่ยไปด้วยพลัง แห่งศรัทธา มีเจดีย์แบบไทยใหญ่ สิ่งน่าสนใจอีกอย่างหนึ่งในวิหารก็คือ “ธรรมาสน์” สีทองเหลืองอร่ามลวดลายอ่อนช้อยสวยงาม ที่ทำจำลองมาจากราชบัลลังก์ ของพม่าตั้งโดดเด่นอยู่ ส่วนถ้าหากมองเพดานก็จะพบกับลวดลายประดับกระจกสีที่งดงามวิจิตร ซึ่งทั้งพระพุทธรูปและ ศิลปกรรมต่างๆที่วัดนันทารามนั้นถือว่าเป็นทรงคุณค่าและน่าประทับใจแก่การไปเที่ยวชมเป็นอย่างยิ่ง

อุทยานแห่งชาติภูซาง อยู่ในเขตอำเภอภูซาง จังหวัดพะเยา เป็นพื้นที่ที่มีความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่า มีสิ่งที่โดดเด่น คือ น้ำตกอู่นภูซาง เป็นน้ำตกชั้นเดียว ซึ่งตกลงสู่แอ่งน้ำเบื้องล่างสูงประมาณ 25 เมตร น้ำตกภูซาง เป็นน้ำตกที่มีความพิเศษกว่าน้ำตกทั่วไป คือน้ำจะอุ่น มีอุณหภูมิประมาณ 35 องศาเซลเซียส น้ำตกภูซาง เป็นน้ำที่ไหลมาจากเทือกเขาตอยผาหม่น ไหลลงมาจากหน้าผาหินปูน 25 เมตร และน้ำตกจะมีน้ำใส อมเขียว สะอาด บริเวณน้ำตกมีแอ่งน้ำให้เล่น สามารถนอนแช่น้ำได้

การดำเนินการความสัมพันธ์ระหว่างจังหวัดพะเยาและแขวงไชยะบุรีสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

จังหวัดพะเยามีแนวชายแดนติดต่อกับแขวงไชยะบุรีสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (สปป.ลาว) จากทิศเหนือไปทิศใต้ตั้งแต่อำเภอเชียงคำถึงอำเภอภูซางติดต่อกับเมืองคอบแขวงไชยะบุรี สปป.ลาวรวมทั้งสิ้น 44 กิโลเมตร (อำเภอเชียงคำ 16 กิโลเมตรและอำเภอภูซาง 28 กิโลเมตร) ทั้งสองฝ่ายมีความสัมพันธ์อันดีต่อกันมาช้านานโดยราษฎรของทั้งสองฝ่ายจะเดินทางไปมาหาสู่ติดต่อแลกเปลี่ยนและค้าขายสินค้าระหว่างกันอย่างต่อเนื่อง สม่าเสมอจน พ.ศ. 2536 จังหวัดพะเยาโดยความเห็นชอบของกระทรวงมหาดไทยได้ประกาศเปิดจุดผ่อนปรนชายแดนไทย-ลาว บ้านฮวก เพื่อผ่อนปรนการค้าขายและการสัญจรไปมาของประชาชนบริเวณชายแดนไทย - สปป.ลาวมุ่งสร้างเสริมความร่วมมือและพัฒนาความสัมพันธ์ระดับท้องถิ่นของทั้งสองประเทศให้แน่นแฟ้นมากยิ่งขึ้น และให้เป็นไปตามข้อตกลงของคณะกรรมการรักษาความเรียบร้อยตามชายแดนไทย-ลาวจังหวัดพะเยา-แขวงไชยะบุรี

โดยในช่วงที่ผ่านมาจังหวัดพะเยาและแขวงไชยะบูลี สปป.ลาว มีการประชุมพบปะเยี่ยมเยียนอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการเป็นประจำและต่อเนื่องดังนี้

1. คณะกรรมการรักษาความเรียบร้อยตามชายแดนไทย-ลาวจังหวัดพะเยา-แขวงไชยะบูลี” มีการพบปะประชุมหารือแลกเปลี่ยนเยี่ยมเยียนกระชับความสัมพันธ์อย่างต่อเนื่องตลอดจนมีการสนับสนุนให้มีกลไกความร่วมมือในการเสริมสร้างความสงบเรียบร้อยและมั่นคงตามชายแดนไทย-ลาวมุ่งเน้นการแก้ไขปัญหาาร่วมกันในระดับท้องถิ่นเป็นอย่างดีมาตลอดโดยเฉพาะการประชุมครั้ง ครั้งที่ 8 เมื่อวันที่ 25 สิงหาคม 2555 ณ แขวงไชยะบูลี สปป.ลาว มีมติร่วมกันพัฒนาในหลายประเด็นได้แก่

(1) เร่งรัดผลักดันการยกระดับจุดผ่อนปรนบ้านฮวกอำเภอภูซางขึ้นเป็นจุดผ่านแดนถาวรและด่านประเพณีบ้านปางมอนเมืองคอบแขวงไชยะบูลีขึ้นเป็นด่านสากล

(2) เห็นชอบสนับสนุนโครงการจัดตั้งวงกลมเศรษฐกิจจังหวัดพะเยา-จังหวัดน่าน-แขวงไชยะบูลี-หลวงพระบาง-แขวงอุดมไซ ให้เกิดขึ้นพร้อมร่วมกันจัดตั้งคณะกรรมการประสานงานวางแผนร่วมกัน โดยมีเป้าหมายให้ผู้ประกอบการของจังหวัดพะเยาและแขวงไชยะบูลีมุ่งสร้างเครือข่ายพัฒนาด้านธุรกิจเพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขันอำนาจการเจรจาต่อรองพร้อมขยายตลาดรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC)

2. เจ้าแขวงไชยะบูลีเรียนเชิญผู้ว่าราชการจังหวัดพะเยาเดินทางเข้าร่วมงานบุญประเพณีออกพรรษาแข่งเรือและงานมหรหรรรมบุญช้าง ณ แขวงไชยะบูลีเป็นประจำทุกปี

3. อำเภอภูซางจังหวัดพะเยาและเมืองคอบแขวงไชยะบูลีร่วมกันจัดงานตักบาตรสองแผ่นดินชายแดนไทย – ลาวเป็นประจำทุกปีและมีการแข่งขันกีฬากระชับความสัมพันธ์ระหว่างกันเกิดความสัมพันธ์อันดีต่อกันเรื่อยมา

4. กรณีมีเหตุการณ์กระทบกระทั่งระหว่างราษฎรของทั้งสองฝ่ายผู้ว่าราชการจังหวัดพะเยาและเจ้าแขวงไชยะบูลีนายอำเภอภูซางและเจ้าเมืองคอบสามารถประสานงานปรึกษาหารือกันโดยตรงพร้อมมอบนโยบาย สั่งการแก้ไขปัญหาให้เกิดความสงบเรียบร้อยได้ในเวลาอันรวดเร็ว

การยกระดับจุดผ่านแดนถาวรไทย – ลาวด่านบ้านฮวก อำเภอภูซาง จังหวัดพะเยา

1. ประเภทของการดำเนินการ

การยกระดับจุดผ่อนปรนบ้านฮวกอำเภอภูซางจังหวัดพะเยาให้เป็นจุดผ่านแดนถาวรและยกระดับด่านท้องถิ่นบ้านปางมอนเมืองคอบแขวงไชยะบูลีเป็นด่านสากล

2. เหตุผลความเป็นมา

2.1 ปี พ.ศ. 2536 กระทรวงมหาดไทยเห็นชอบให้จังหวัดพะเยาประกาศให้ด่านบ้าน ฮวก ซึ่งตั้งอยู่หมู่ที่ 12 ตำบลภูซาง อำเภอภูซาง จังหวัดพะเยาตรงข้ามกับด่านประเพณีปางมอน เมืองคอบ แขวงไชยะบูลี เป็นจุดผ่อนปรนเพื่อการค้าเปิดให้มีการค้าขายสินค้าอุปโภค-บริโภคที่จำเป็นให้ประชาชนจังหวัดพะเยากับประชาชนของเขตเมืองคอบ เมืองเชียงฮอน เมืองหงสา แขวงไชยะบูลี สปป.ลาวเข้า-ออกติดต่อค้าขายเยี่ยงญาติท้องเที่ยวเข้ารับการรักษายาบาลโดยมีขอบเขตการอนุญาตดังนี้

(1) ให้ราษฎรไทยเดินทางเข้าไปถึงเขตเมืองคอบและอนุญาตให้ราษฎรลาวเดินทางเข้ามาถึงเขตอำเภอภูซางและอำเภอเชียงคำ ปัจจุบันอนุญาตให้ราษฎรของแต่ละฝ่ายเดินทางผ่านแดนทุกวัน ตั้งแต่เวลา 06.00 - 18.00 น. มีกำหนดไม่เกิน 3 วัน 2 คืนและจัดให้มีตลาดนัดทุกวันที่ 10 และ 30 ของทุกเดือน ณ บริเวณตลาดบ้านฮวก

(2) การซื้อเครื่องอุปโภคบริโภคที่มีมูลค่าไม่เกิน 1,000 บาทไม่ต้องเสียภาษีศุลกากรกรณีมีการนำเข้า-ส่งออกสินค้าที่มีมูลค่าเกิน 1,000 บาทให้ดำเนินการกรณวิธีทางศุลกากรด่านศุลกากรเชียงของ อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย

2.2 จังหวัดพะเยาโดยหน่วยงานภาครัฐภาคเอกชนตลอดจนภาคประชาชนได้มีการสนับสนุนให้มีการยกระดับจุดผ่อนปรนบ้านฮวกเป็นจุดผ่านแดนถาวรอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้จังหวัดพะเยาและแขวงไชยะบูลี สปป.ลาว มีความเห็นชอบที่จะร่วมกันสนับสนุนการยกระดับจุดผ่อนปรนบ้านฮวกอำเภอภูซาง จังหวัดพะเยา เป็นจุดผ่านแดนถาวรและด่านท้องถิ่นบ้านปางมอน เมืองคอบ แขวงไชยะบูลี เป็นด่านสากลรัฐบาลของทั้งสองฝ่ายได้กำหนดนโยบายร่วมกันดังนี้

(1) ในการประชุมคณะผู้ว่าราชการจังหวัดและเจ้าแขวงชายแดนไทย-ลาวครั้งที่ 8 ระหว่างวันที่ 27 กุมภาพันธ์ - 2 มีนาคม 2554 ณ แขวงหลวงพระบาง สปป.ลาวที่ประชุมสนับสนุนให้ยกระดับจุดผ่อนปรนบ้านฮวก อำเภอภูซาง จังหวัดพะเยา เป็นจุดผ่านแดนถาวรและยกระดับด่านท้องถิ่นบ้านปางมอนเมืองคอบ แขวงไชยะบูลีเป็นด่านสากล

(2) คณะรัฐมนตรีมีมติในการประชุมคณะรัฐมนตรีนอกสถานที่ ณ จังหวัดเชียงใหม่เมื่อวันที่ 15 มกราคม พ.ศ. 2555 เห็นชอบดังนี้

(2.1) ให้ยกระดับจุดผ่อนปรนบ้านฮวกอำเภอภูซางจังหวัดพะเยาเป็นด่านถาวรเนื่องจากได้รับความเห็นชอบในหลักการจากคณะอนุกรรมการพิจารณาการเปิดจุดผ่านแดนภายใต้ความรับผิดชอบของสำนักงานสภาพความมั่นคงแห่งชาติ (สมช.)

(2.2) มอบหมายกระทรวงการต่างประเทศกับกระทรวงมหาดไทยประสาน สปป.ลาว ในการเร่งรัดจัดตั้งคณะทำงานร่วมกันเพื่อดำเนินการเปิดจุดผ่านแดนถาวรระหว่างกัน

(2.3) มอบหมายหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องด้านการอำนวยความสะดวกและบริหารจัดการบริเวณด่านพรมแดนเตรียมความพร้อมรองรับการเป็นจุดผ่านแดนถาวรโดยกรมโยธาธิการและผังเมืองและจังหวัดพะเยาเป็นหน่วยงานรับผิดชอบโครงการ

(3) ในการประชุมคณะกรรมการร่วมมือรักษาความสงบเรียบร้อยตามชายแดนไทย-ลาวจังหวัดพะเยา-แขวงไชยะบูลี ครั้งที่ 8 เมื่อวันที่ 24 - 26 สิงหาคม 2555 ณ แขวงไชยะบูลี สปป.ลาวที่ประชุมได้มีการหารือกันเกี่ยวกับความร่วมมือในอนาคตและลงนามบันทึกการประชุมร่วมกันในประเด็นการเร่งรัดผลักดันการยกระดับจุดผ่อนปรนบ้านฮวก อำเภอภูซาง ขึ้นเป็นจุดผ่านแดนถาวรและด่านประเพณีบ้านปางมอนเมืองคอบ แขวงไชยะบูลี ขึ้นเป็นด่านสากล

(4) ในการประชุมคณะผู้ว่าราชการจังหวัดและเจ้าแขวงชายแดนไทย - ลาว ครั้งที่ 9 เมื่อวันที่ 6 - 8 มีนาคม 2556 ณ กรุงเทพมหานคร ราชอาณาจักรไทยทั้งสองฝ่ายเห็นชอบการเตรียมความพร้อมการยกระดับจุดผ่อนปรนบ้านฮวก อำเภอภูซาง จังหวัดพะเยา เป็นจุดผ่านแดนถาวรและยกระดับด่านท้องถิ่นปางมอน เมืองคอบ แขวงไชยะบูลี เป็นด่านสากล

(5) มติคณะรัฐมนตรีวันที่ 31 กรกฎาคม 2561 ได้ประกาศให้ด่านผ่อนปรนบ้านฮวกเป็น “ จุดผ่านด่านถาวร ”

3. ความพร้อมของพื้นที่

3.1 จุดผ่านด่านถาวรบ้านฮวก มีอาคารที่ทำการด่านสำหรับเจ้าหน้าที่หลายหน่วยงาน อยู่ปฏิบัติหน้าที่ประกอบด้วยฝ่ายปกครองตำรวจทหารเจ้าหน้าที่ศุลกากรเชียงใหม่เจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมืองมีการพัฒนาถนนตัดผ่านถึงตัวด่านพร้อมระบบไฟฟ้าที่ทำการด่าน

3.2 การเดินทางเข้าออกของราษฎรทั้งสองฝ่าย เหตุผลในการเดินทางเข้า-ออกของราษฎรทั้งสองฝ่าย

ราษฎรไทย - ติดต่อค้าขายประกอบธุรกิจ - เยี่ยมญาติท่องเที่ยว

ราษฎร สปป.ลาว - ติดต่อค้าขายประกอบธุรกิจ - เยี่ยมญาติเข้ารับการรักษาพยาบาล

ตารางข้อมูลแสดงการผ่านแดนและยานพาหนะผ่านเข้า – ออก ไทย – สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ณ จุดผ่านแดนถาวรบ้านฮวก (มกราคม – มีนาคม 2564)

เดือน	ประชาชนไทย เดินทางไป สปป.ลาว			ประชาชน สปป.ลาว เดินทางเข้าไทย			รถไทยไปลาว (คัน)	รถลาวเข้า ไทย (คัน)
	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม		
มกราคม	691	-	691	-	-	-	691	-
กุมภาพันธ์	680	-	680	-	-	-	675	-
มีนาคม	657	-	657	-	-	-	657	-
รวม	2,028	-	2,028	-	-	-	2,023	-

ที่มา : สำนักงานตรวจคนเข้าเมืองจังหวัดพะเยา

*หมายเหตุ ข้อมูลยานพาหนะเข้า – ออก ณ จุดผ่านแดนถาวรบ้านฮวกเป็นรถบรรทุกสินค้าทั้งหมด

3.3 สถิติการค้าชายแดนไทย – ลาวจังหวัดพะเยา

รายการสินค้าส่งออกที่สำคัญได้แก่

- สินค้าอุปโภคบริโภค
- อุปกรณ์ทอผ้าเส้นด้าย
- ยารักษาโรค
- เมล็ดพันธุ์พืช เช่น ข้าวโพด ถั่วลิสง ปุ๋ย
- น้ำมันเชื้อเพลิง
- อะไหล่รถยนต์
- วัสดุก่อสร้าง
- เครื่องใช้ไฟฟ้า

รายการสินค้านำเข้าที่สำคัญได้แก่

- พืชผลทางการเกษตร เช่น ข้าว ข้าวโพด ถั่วลิสง ลูกเดือย
- ของป่าเช่น เปลือกไม้ ต้นไม้กวาด ปอสา หน่อไม้ ผ้าใยถักขง ไม้แปรรูป

การค้าชายแดนไทย - สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ณ จุดผ่านแดนถาวรบ้านฮวก อำเภอกู่ช้าง จังหวัดพะเยา ประจำเดือนมีนาคม และ เดือนมกราคม – มีนาคม 2564

เดือนมีนาคม 2564 มูลค่าการค้ารวม 65.64 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากเดือนกุมภาพันธ์ 17.84 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 37.32 โดยการส่งออกมีมูลค่า 54.19 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากเดือนกุมภาพันธ์ 15.89 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 41.49 สินค้าส่งออกที่มีมูลค่าสูง 5 อันดับ ได้แก่ น้ำมันดีเซล น้ำมันเบนซิน วัสดุก่อสร้าง เครื่องอุปโภคบริโภคและปุ๋ยเคมี ส่วนการนำเข้ามีมูลค่า 11.45 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากเดือนกุมภาพันธ์ 1.95 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 20.50 สินค้านำเข้าที่มีมูลค่าสูง 5 อันดับ ได้แก่ หินปูนบดเพื่ออุตสาหกรรมก่อสร้างสินแร่ฟลูออไรต์ ลูกเดือย ผ้าทอ และพืชหัว (มันสำปะหลังเส้น)

3.4 ความพร้อมในการยกระดับด่านเส้นทาง โครงการจะแบ่งช่วงขั้นตอนการก่อสร้างเป็น 2 ระยะ ตามข้อกำหนดของงบประมาณและผลการวิเคราะห์ความเหมาะสมทางเศรษฐกิจที่ให้ความคุ้มค่ามากที่สุด ดังนี้

1. ระยะที่ 1 (ระยะทางรวม 117.77 กิโลเมตร)

1) SECTION A จากบ้านฮวก (จังหวัดพะเยา) ผ่านเมืองคอบ ไปสิ้นสุดที่เมืองเชียงฮ่อน ระยะทางรวม 66.51 กิโลเมตร (ระยะทางตามแนวเส้นทางเดิม 71.70 กิโลเมตร)

2) SECTION B1 จากเมืองคอบ ผ่านบ้านปากคอบ ไปสิ้นสุดที่บ้านกอนตันริมแม่น้ำโขง ฝั่งตะวันตก ระยะทางรวม 23.45 กิโลเมตร (ระยะทางตามแนวเส้นทางเดิมจากเมืองคอบไปบ้านปากคอบ 16.60 กิโลเมตร และระยะทางตามแนวเส้นทางใหม่จากบ้านปากคอบไปบ้านกอนตัน 7.15 กิโลเมตร รวมทั้งหมด 23.45 กิโลเมตร)

3) การปรับปรุงถนนพร้อมระบบระบายน้ำและไฟฟ้าแสงสว่างในเมืองคอบ ระยะทาง 9.37 กิโลเมตร และเมืองเชียงฮ่อน ระยะทาง 18.44 กิโลเมตร เป็นระยะทางรวม 27.81 กิโลเมตร

2. ระยะที่ 2 (ระยะทางรวม 67.08 กิโลเมตร)

1) SECTION B2 จากบ้านปากคอบ ไปสิ้นสุดที่เมืองเชียงฮ่อน ระยะทางรวม 34.36 กิโลเมตร (ระยะทางตามแนวเส้นทางเดิม 36.29 กิโลเมตร)

2) SECTION C จากเมืองปากทา ไปสิ้นสุดที่บ้านกอนตันริมแม่น้ำโขงฝั่งตะวันออก ระยะทางรวม 32.70 กิโลเมตร (ระยะทางตามแนวเส้นทางเดิม 32.70 กิโลเมตร) รวมระยะทางสำหรับถนนโครงการทั้งสิ้นตามแนวเส้นทางใหม่ประมาณ 185 กิโลเมตร โดยแนวเส้นทางช่วง SECTION A

ในระยะที่ 1 ที่จุดเริ่มต้นโครงการบริเวณบ้านฮวก ระยะทางประมาณ 2 กิโลเมตร อยู่ในเขตประเทศไทยซึ่งจะเป็นการปรับปรุงตามแนวเส้นทางเดิมเป็นส่วนใหญ่ แต่จะมีการปรับปรุงแก้ไขแนวเส้นทางราบและทางโค้งเป็นบางช่วงรวมถึงการป้องกันและเพิ่มเสถียรภาพของคันทาง

4. ประโยชน์ที่จะได้รับ

4.1 จะเกิดการขยายตัวด้านการค้าการลงทุนและการท่องเที่ยวผ่านจุดผ่านแดนดังกล่าวมากยิ่งขึ้นและเกิดการเชื่อมโยงการค้าการลงทุนการขนส่งการท่องเที่ยวกับประเทศเพื่อนบ้านในอนุภูมิภาคกลุ่มน้ำโขง ทั้ง สปป.ลาวจีนตอนใต้และเวียดนามซึ่งมีศักยภาพที่จะพัฒนาให้เป็นเส้นทางยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวด้านการค้าการลงทุนการขนส่งเพื่อรองรับการเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในอนาคตอันใกล้ อีกทั้งยังเป็นการสนับสนุนโครงการจัดตั้งวงกลมเศรษฐกิจจังหวัดพะเยา-จังหวัดน่าน-แขวงไชยะบุรี-หลวงพระบาง-แขวงอุดมไซ

4.2 ประชาชนของทั้งสองประเทศและยานพาหนะสามารถสัญจรไปมาเพื่อการค้าการลงทุนส่งเสริมการท่องเที่ยวและอื่นๆเพิ่มสูงและสะดวกยิ่งขึ้นจะส่งผลก่อให้เกิดกิจกรรมการค้าชายแดนและการเปิดตลาดการค้าใหม่ๆโดยเฉพาะสินค้าสิ่งทอเครื่องอุปโภคบริโภคสินค้าการเกษตรและการบริการอื่นๆทำให้มูลค่าการค้าและการท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น

4.3 พัฒนาตลาดชายแดนบ้านฮวก อำเภอภูซาง จังหวัดพะเยา เป็นศูนย์กลางการค้าสินค้าและด่านบ้านฮวกเป็นประตูการค้าประตูคมนาคมขนส่งและประตูเชื่อมโยงการท่องเที่ยวได้อย่างเป็นรูปธรรม

กิจการค้าชายแดนไทย-สปป.ลาว

1. ความสัมพันธ์ตามแนวชายแดนไทย-สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (สปป.ลาว)

ความสัมพันธ์ระหว่างประชาชนไทย – สปป.ลาวตามแนวชายแดนมีความต่อเนื่องกันมานานเนื่องจากราษฎรทั้งสองฝ่ายมีความผูกพันกันตามสายเลือดด้วยความเป็นญาติพี่น้องจึงทำการการค้าขายระหว่างบุคคลกลุ่มบุคคลและชุมชนจนกระทั่งรัฐบาลทั้งสองฝ่ายได้เจริญสัมพันธไมตรีต่อกันทำให้มีการพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับประเทศ

1.1 สถานที่ตั้ง

จังหวัดพะเยามีแนวเขตติดต่อกับสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (สปป.ลาว) ตั้งแต่บริเวณบ้านฮวก หมู่ที่ 3 ตำบลภูซาง อำเภอภูซาง ถึงบ้านต้นฝั้นหมู่ที่ 16 ตำบลร่มเย็น อำเภอเชียงคำ เป็นระยะทางประมาณ 36 กิโลเมตร โดยมีช่องทางก๊วหก (PB 502763) หมู่ที่ 12 ตำบลภูซาง อำเภอภูซาง จังหวัดพะเยา เป็นช่องทางที่ติดต่อระหว่างบ้านฮวก หมู่ที่ 12 ตำบลภูซาง อำเภอภูซาง จังหวัดพะเยา กับบ้านปางมอญเมืองคอบ แขวงไชยะบุรี สปป.ลาว เป็นที่ตั้งจุดผ่อนปรนชายแดนไทย-สปป.ลาว บ้านฮวก เป็นช่องทางที่ราษฎรของทั้งสองประเทศสามารถเดินทางติดต่อค้าขายกันได้ทุกวันตั้งแต่เวลา 06.00 - 18.00 น. ของทุกวันโดยไม่มีการหยุดพักเที่ยงและมีการจัดตลาดนัดทุกวันทั้งที่ 10 และ 30 ของทุกเดือน ณ บริเวณตลาดบ้านฮวก ทั้งนี้การขออนุญาตเดินทางเข้า-ออกต้องให้เป็นไปตามข้อตกลงระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

1.2 ข้อตกลงระหว่างจังหวัดพะเยากับแขวงไชยะบุรี

จากการประชุมคณะกรรมการร่วมรักษาความเรียบร้อยตามแนวชายแดนไทย-สปป.ลาว และ สปป.ลาวไทยเขตเชียงฮ่อน-หงสา แขวงไชยะบุรีได้มีบันทึกการประชุมที่มีผลให้ทั้ง 2 ฝ่ายต้องปฏิบัติตามหลายประเด็นดังนี้

1.2.1 ให้ใช้จุดก๊วหกเป็นช่องทางเข้า-ออกระหว่างบ้านฮวก หมู่ที่ 3 อำเภอภูซาง กับ บ้านปางมอญ เมืองคอบเวลา 08.00 -12.00 น. และเวลา 13.00 – 17.00 น. (ปัจจุบันปรับเป็นเวลา 06.00 – 18.00 น. โดยไม่มีการหยุดพักเที่ยง) กรณีเจ็บป่วยสามารถเข้า – ออกได้ไม่จำกัดเวลาแต่ต้องผ่านจุดตรวจคน เข้า-ออกของเจ้าหน้าที่ทั้งสองฝ่ายและอนุญาตให้เฉพาะราษฎรของจังหวัดพะเยากับราษฎรแขวงไชยะบุรีเท่านั้นที่ผ่านเข้าออกได้กำหนดเวลาเข้าออกของฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งไม่เกิน 2 วัน ระยะทางหรือขอบเขตให้เข้าไปแต่ละฝ่ายได้ในเขต สุขาภิบาลเชียงคำและเขตเทศบาลเมืองคอบเท่านั้น

1.2.2 ประชาชนทั้งสองฝ่ายสามารถซื้อสินค้าเครื่องอุปโภคบริโภคที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต ในมูลค่าไม่เกิน 30,000 กีบ หรือ 1,000 บาท ต่อหนึ่งคนต่อหนึ่งเที่ยวโดยไม่ต้องเสียภาษี (หากซื้อเกินต้องชำระภาษีตามกฎหมาย)

1.2.3 ทั้งสองฝ่ายจะร่วมกันในการสกัดกั้นและปราบปรามยาเสพติดบริเวณชายแดน

1.2.4 ทั้งสองฝ่ายจะให้ความร่วมมือในการรักษาหลักเขตแดนไทย-สปป.ลาวจังหวัดพะเยา-แขวงไชยะบุรีให้อยู่ในสภาพเดิมไม่ถูกทำลายให้ความรู้และดูแลประชาชนของตนให้เดินทางเข้า-ออกจุดผ่านแดนให้ถูกต้อง

1.2.5 ทั้งสองฝ่ายเห็นชอบให้การร่วมมือและพัฒนาด้านกีฬาศิลปวัฒนธรรมระหว่างกัน รวมทั้งให้ความร่วมมือด้านสาธารณสุขมากขึ้น

1.2.6 ทั้งสองฝ่ายเห็นชอบให้ยกฐานะจุดผ่อนปรนบ้านฮวกเป็นจุดผ่านแดนถาวรและด้านประเพณีปางมอญเป็นด่านท้องถิ่นโดยเห็นชอบนำเสนอรัฐบาลของแต่ละฝ่ายพิจารณา

2. สถานการณ์การค้า

สำหรับจุดผ่านแดนถาวรบ้านฮวก อำเภอภูซาง จังหวัดพะเยา มีพื้นที่เชื่อมต่อกับบ้านปางมอน เมืองคอบ แขวงไชยะบุรี ถือเป็นประตูยุทธศาสตร์สำคัญในการเชื่อมโยงไทยกับ สปป.ลาว ผ่านเมืองสำคัญทั้ง ไชยะบุรี อุดมไชย และหลวงพระบาง ด้วยระยะทางไม่เกิน 200 กิโลเมตร เป็นการสร้างโอกาสในการเพิ่มมูลค่าการค้า และการลงทุนระหว่างไทยกับ สปป.ลาว ได้มากขึ้น โดยเฉพาะธุรกิจบริการด้านการท่องเที่ยว เนื่องจากสินค้าและประชาชนจากทั้งสองประเทศจะสามารถเคลื่อนย้ายผ่านด่านพรมแดนดังกล่าวได้อย่างเต็มรูปแบบ โดยมีกฎหมายภายในประเทศรองรับในการนำเข้า-ส่งออก และเป็นไปตามหลักศุลกากรสากล จุดผ่านแดนถาวรบ้านฮวกถือเป็น Hub การเชื่อมต่อที่สำคัญของไทยในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง นอกจาก สปป.ลาว อีกทั้งยังสามารถเชื่อมโยงกับจีนตอนใต้ เมืองเชียงรุ่ง และคุนหมิง ผ่านจุดผ่านแดนบ่อเต็น – โมฮันโดยใช้เส้นทาง R3A และสามารถยกระดับการเชื่อมโยงฝั่งตะวันออกกับเมืองเดียนเบียนฟู และฮานอย ผ่านจุดผ่านแดนเมืองซัว (ขวา) – เดียนเบียนฟู โดยใช้เส้นทาง R2 และมุ่งสู่เมืองฮานอย ทั้งนี้ โดยมีระยะทางที่สั้นกว่าการเดินทางผ่านจุดผ่านแดนถาวรเชียงของ จังหวัดเชียงราย และจุดผ่านแดนห้วยโก๋น จังหวัดน่าน

ทั้งนี้ จุดผ่านแดนถาวรบ้านฮวก ถือเป็นเส้นทางที่เชื่อมโยง Supply Chain จากกลุ่มผู้ผลิตในพื้นที่ ส่วนกลางของประเทศ โดยเฉพาะกรุงเทพฯ กับ สปป.ลาว ได้ในระยะเวลาที่ใกล้กว่าจุดผ่านแดนถาวรเชียงของ และ ห้วยโก๋น เนื่องจากจังหวัดพะเยาเป็นพื้นที่เกษตรกรรมหลักของภาคเหนือ ทั้งข้าวโพด ลำไย และข้าว ทั้งยังเป็นจุดเชื่อมต่อด้านการจ้างงานสำหรับแรงงานต่างด้าวชาวลาวที่จะข้ามมารับจ้างเก็บเกี่ยวผลผลิตทางการเกษตรทดแทนการขาดแคลนแรงงานในฝั่งไทยได้เป็นอย่างดี และยังเป็นประตูสำคัญสำหรับการกระจายสินค้าไทยผ่านการข้ามแดน

เข้ามาฝั่งไทยของชาว สปป.ลาวลาว เพื่อจับจ่ายใช้สอยสินค้าอุปโภคบริโภคที่ตลาดเชียงคำ และ Tesco Lotus สาขาเชียงคำ จังหวัดพะเยา

สถิติการค้าชายแดนไทย – สปป.ลาว ปี 2563 – 2564

หน่วย : ล้านบาท

สถิติการค้าชายแดนไทย – สปป.ลาว ปี 2563 – 2564 (มกราคม – กุมภาพันธ์)			
ปี	มูลค่ารวม	ส่งออก	นำเข้า
2563	189,836	103,622	86,214
2563 (ม.ค. –ก.พ.)	34,821	19,049	15,772
2564 (ม.ค. –ก.พ.)	33,895	19,291	14,604

ปี 2564 (มกราคม - กุมภาพันธ์) การค้าชายแดนไทย - สปป.ลาว มีมูลค่าการค้า รวม 33,895 ล้านบาท เทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน ลดลง 2.66% เป็นการส่งออก มูลค่า 19 291 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 1.27 % และการนำเข้ามูลค่า 14,604 ล้านบาท ลดลง 7.40 % ไทยได้ดุลการค้า 4,687 ล้านบาท ด้านการค้าที่มีมูลค่าการค้ารวมสูงสุด 5 อันดับแรก ได้แก่ ด้านศุลกากรหนองคายคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 31.75 ของการค้าชายแดนไทย - สปป.ลาว รองลงมาได้แก่ ด้านฯ มุกดาหาร (19.71 %6) ด้านฯ ชื่องเม็ก (15.46 %6) ด้านฯ พงษ์ช้าง (12.88 %6) และด้านฯ ท่าลี่ (8.74 %) สินค้าส่งออกที่สำคัญ 5 อันดับแรก ได้แก่ น้ำมันดีเซล คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 9.01 ของมูลค่าส่งออกทั้งหมด รถยนต์นั่ง (5.70 9) น้ำมันสำเร็จรูปอื่นๆ (5.64%) ทองคำ ยังไม่ได้ขึ้นรูป (100 %) และสินค้าปศุสัตว์อื่น ๆ (3.94 %6) สินค้านำเข้าที่สำคัญ 5 อันดับแรก ได้แก่ เชื้อเพลิงอื่นๆ (ไฟฟ้า) คิดเป็นสัดส่วน ร้อยละ 60.62 ของมูลค่านำเข้าทั้งหมด ผักและของปรุงแต่งจากผัก (19.51%) เครื่องรับ-ส่ง สัญญาณและอุปกรณ์ (5.179) ปูนซีเมนต์ (2.56 8) และเครื่องรับวิทยุโทรศัพท์ฯ (221 %)

แนวโน้มในการพัฒนาในอนาคต

1. ด้านการค้าการลงทุน

รูปแบบการลงทุน

1. การลงทุนฝ่ายเดียวของผู้ลงทุนภายในหรือต่างประเทศ (ลงทุนฝ่ายเดียวอาจจะลงทุนคนเดียวหรือหลายคน)
2. การลงทุนแบบหุ้นส่วนระหว่างผู้ลงทุนภายในกับต่างประเทศ (เป็นนิติบุคคลใหม่/ หุ้นต่างประเทศ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 10)
3. การลงทุนธุรกิจร่วมตามสัญญา (ไม่ได้ตั้งเป็นนิติบุคคล / ต้องนำไปรับรองความถูกต้องจากองค์กรทะเบียนศาล)

อำนาจในการอนุมัติการลงทุนให้สิทธิแก่นายเจ้าแขวง

ไม่เกิน 5 ล้าน USD 4 แขวงใหญ่คือนครหลวงเวียงจันทน์ แขวงหลวงพระบาง แขวงสะหวันนะเขต และแขวงจำปาสัก ไม่เกิน 3 ล้าน USD สำหรับแขวงอื่นๆ

นโยบายหลักของไทย

1. การสร้างความไว้วางใจระหว่างกัน (Mutual Trust)
2. การพัฒนาร่วมกัน (Joint Development Effort)
3. การสร้างความเข้มแข็งให้แก่ภูมิภาค (Regional Strengthening)

ตารางแสดงสัดส่วนการถือหุ้นของต่างชาติในประเภทธุรกิจ

ลำดับ	ประเภทธุรกิจ	สัดส่วนผู้ถือหุ้น
1	ธนาคาร	10 - 100
2	สถานีวิจัยและโทรทัศน์	10 - 49
3	โทรคมนาคม	10 - 100
4	สื่อสิ่งพิมพ์โรงพิมพ์	10 - 100
5	ผลิตภัณฑ์ยาและเครื่องมือการแพทย์	10 - 100
6	ประกันภัย	10 - 51
7	อสังหาริมทรัพย์	10 - 100
8	โรงแรม	10 - 100
9	ท่องเที่ยว (การพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยว)	10 - 100
10	การคมนาคมขนส่ง	10 - 49
11	ขายปลีก	-
12	ขายส่ง (อนุญาตเฉพาะ) - ประเภทผ้าผืน (Textile) - ประเภทเครื่องนุ่งห่ม (Clothing) - ประเภทรองเท้าถุงเท้าต่างๆ (Footwear) นอกจาก 3 รายการดังกล่าวข้างต้นไม่อนุญาตให้ชาวต่างชาติร่วมทุน	10 - 49

กิจการที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุน

1. กิจการการผลิตเพื่อการส่งออก
2. กิจการกสิกรรม-ป่าไม้แปรรูปผลิตภัณฑ์กสิกรรม-ป่าไม้และหัตถกรรม
3. กิจการอุตสาหกรรมแปรรูปอุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีทันสมัยกิจการค้นคว้าวิทยาศาสตร์และการพัฒนาการปกป้องรักษาสิ่งแวดล้อมและชีวนานาพันธุ
4. กิจการเกี่ยวกับการพัฒนาทางด้านทรัพยากรมนุษย์ฝีมือแรงงานและการปกป้องรักษาสุขภาพของพลเมือง
5. กิจก่อสร้างพื้นฐานโครงสร้าง
6. กิจการผลิตวัตถุดิบอุปกรณ์เพื่อสนองให้แก่การผลิตอุตสาหกรรมที่สำคัญ
7. กิจการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการ

สิทธิประโยชน์ด้านการลงทุน

1. กำไรสุทธินำไปขยายกิจการที่ได้รับอนุญาตจะได้รับการยกเว้นอากรกำไรในปีการบัญชีถัดไป
2. ส่งผลกำไรทุนและรายรับอื่นๆ (ภายหลังที่ได้ชำระภาษีอากรและค่าธรรมเนียมอื่นๆตามกฎหมายแล้ว) กลับประเทศของตนหรือประเทศที่สามโดยผ่านระบบธนาคารที่สำนักงานในลาว

ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ทรัพยากรป่าไม้

จังหวัดพะเยา มีป่าสงวนแห่งชาติ จำนวน 15 ป่า (ตามแผนที่ท้ายกฎกระทรวง) มีเนื้อที่ 2,545,537.50 ไร่ (โดยมีป่าสงวนแห่งชาติที่มีพื้นที่ที่คาบเกี่ยวกับจังหวัดเชียงราย จำนวน 3 ป่า) -ป่าสงวนแห่งชาติ (ตามท้ายกฎกระทรวง) 2,837,561.32 ไร่

ตารางแสดงรายชื่ออุทยานแห่งชาติ, วนอุทยาน, เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า, เขตห้ามล่าสัตว์ป่า จังหวัดพะเยา

ที่	รายชื่ออุทยาน /วนอุทยานแห่งชาติ	ครอบคลุมพื้นที่	เนื้อที่ (ไร่)	เฉพาะ ในพะเยา (ไร่)
1	อุทยานแห่งชาติดอยหลวง	-ป่าแม่ลาวฝั่งขวา ป่าแม่สาน ป่าแม่ใจ -ป่าแม่ต้าและป่าแม่ณาเรือท้องที่อำเภอแม่ใจ และ อำเภอเมืองพะเยา	125,525	125,525
2	อุทยานแห่งชาติภูซาง	ป่าน้ำเปือย ป่าน้ำหย่วนและป่าน้ำลาว ท้องที่อำเภอเชียงคำ และอำเภอภูซาง	178,050	144,149.62
3	อุทยานแห่งชาติแม่ปืม	-ป่าแม่ปืมและป่าดงประดู่ -ป่าแม่ปืมและป่าแม่พุง -ป่าแม่ฮ้องป้อ ป่าห้วยแก้วและป่าแม่อิงฝิ่งซ้ายท้องที่ อำเภอแม่ใจ ,อำเภอเมืองพะเยาและอำเภอภูกามยาว	219,266	77,4125.50
4	อุทยานแห่งชาติดอยภูนาง	-ป่าแม่ยม,ป่าแม่ต้า -ป่าแม่ร่องซุย ท้องที่อำเภอปง อำเภอเชียงม่วนและอำเภอดอกคำใต้	538,125	
5	วนอุทยานร่องคำหลวง	-ป่าแม่ต้าและป่าแม่ณาเรือ ท้องที่ต.แม่ณาเรือ อำเภอเมืองพะเยา	3,000	
6	วนอุทยานน้ำตกน้ำมิน	ป่าน้ำเปือย ป่าน้ำหย่วนและป่าน้ำลาว ท้องที่ตำบลแม่ลาว อำเภอเชียงคำ	3,870	
7	เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าดอยผาช้าง	-ป่าแม่ยม ท้องที่อำเภอปง อำเภอเชียงม่วน	365,926	
8	เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเวียงลอ	-ป่าแม่จุน -ป่าแม่ยม -ป่าห้วยดอกเข็มและป่าแม่อิงฝิ่งขวา ท้องที่อำเภอจุน อำเภอเชียงคำ	231,875	
9	เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทับปฎาลอ	อำเภอจุน อำเภอเชียงคำ	9,000	

ทรัพยากรสัตว์ป่า

สำหรับสัตว์ป่าที่พบในพื้นที่ มีความหลากหลายตามลักษณะภูมิอากาศและภูมิประเทศโดยส่วนใหญ่ที่พบเป็น สัตว์ในกลุ่มเลี้ยงลูกด้วยนมขนาดเล็ก ได้แก่ กระเจง ค่าง ชะนี กระต่าย แมวป่า เม่น ชะมด กระรอก หมาใน เต่าปูลู อีเห็น อ้น กระแต กระเล็นปลายขนหูสั้น และกระรอก ส่วนสัตว์กลุ่มเลี้ยงลูกขนาดใหญ่บางส่วนลดจำนวนลงจาก การถูกล่า ซึ่งที่ยังพบอยู่ ได้แก่ เสือปลา หมีควาย เก้ง เลียงผา กวางป่า ลิง และหมูป่า นอกจากนั้นเป็นนกกว่า 40 ชนิด เช่น นกเขาเขียว นกเขาเขียวก้านทองท้อง สีส้ม นกเป็ดน้ำธรรมดา นกหัวขวานใหญ่สีเทา นกปรอดเหลือง หัวจุก และเหยี่ยวแดง

ทรัพยากรธรณี

ทรัพยากรธรณีที่สำคัญในจังหวัด ที่สามารถนำมาผลิตในเชิงพาณิชย์ ได้แก่ ถ่านหิน หินอุตสาหกรรมและ แบริต์ ตามลำดับ โดยมีผู้ยื่นขอประทานบัตรเหมืองแร่ในพื้นที่ จำนวน 18 ราย โดยส่วนใหญ่เป็นการ ยื่นก่อสร้างการเปิดเหมืองถ่านหิน 11 ราย เหมืองหินอุตสาหกรรม 6 ราย และเหมืองแบริต์ 1 ราย และมีจำนวนโรงงานไม้ บดและย่อยหิน ที่ขอขึ้นทะเบียนโรงงานทั้งสิ้น 3 แห่ง หินใหญ่ / 820,000 ตัน

แหล่งหินอุตสาหกรรมในพื้นที่จังหวัดพะเยา

จังหวัด	จำนวนแหล่งหิน	พื้นที่ (ไร่)	ปริมาณสำรอง(ล้านเมตริกตัน)
พะเยา	1	1,000	26.17
ร้อยละของภาคเหนือ	0.70	-	-

สำหรับอุตสาหกรรมเหมืองถ่านหินในพื้นที่ จากการสำรวจ พบว่า จังหวัดพะเยามีแหล่ง ถ่านหินที่ได้รับการพัฒนา 1 แห่ง อยู่ในบริเวณพื้นที่แอ่งเชียงม่วน มีปริมาณถ่านหินสำรอง 62.47 ล้านตัน โดยเป็นถ่านหินประเภท **Lignite/Subbituminous** ทั้งนี้ ปริมาณถ่านหินในพื้นที่จังหวัดพะเยาดังกล่าว ถือเป็นร้อยละ 37.52 ของปริมาณถ่านหินสำรองมีความสำคัญอย่างยิ่งเมื่อมีการนำมาใช้ประโยชน์เพื่อการผลิตพลังงานไฟฟ้าในอนาคต

นอกจากนี้จังหวัดพะเยายังเป็นแหล่งโบราณคดีที่สำคัญมีการค้นพบฟอสซิลบรรพบุรุษอุรังอุตัง บริเวณเหมืองถ่านหินเชียงม่วน อำเภอเชียงม่วน ซึ่งเป็นการค้นพบเป็นครั้งแรกของโลกที่เป็นหลักฐานของฟอสซิลเอพขนาดใหญ่ที่สมบูรณ์ในบริเวณเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และมีอายุราว 13.5-10 ล้านปี หรือปลายยุคไมโอซีนตอนกลางเป็นพันจำนวน 18 ซี่ และสามารถจำแนกออกได้ว่าเป็นเพศผู้ และเพศเมียของสัตว์ชนิดเดียวกัน โดยให้ชื่อว่า “ลูแฟง พิเรคัส เชียงม่วนเอนซิส” (*Lufengpithecuschiangmuanensis*) หมายถึง “ลิงจากลูแฟงที่เชียงม่วน” ทำให้เชื่อได้ว่าในบริเวณดังกล่าวอาจเป็นศูนย์กลางการกำเนิดและวิวัฒนาการของสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมหรือไพรเมตชั้นสูงที่พัฒนาการมาเป็นสายพันธุ์มนุษย์ และมีศักยภาพสูงในการค้นพบฟอสซิลชนิดใหม่ๆ เนื่องจาก มีแอ่งสะสมตัวของตะกอนยุคต่างๆ จำนวนมากและในวนอุทยานไดโนเสาร์แก่งหลวงบริเวณดอยแก่งหลวง-ดอยกิ่วแก้ม พบกระดูกซากดึกดำบรรพ์ไดโนเสาร์มีทั้งสภาพสมบูรณ์และแตกหักกลายเป็นหินฝังตัวในหินทรายแป้งสีแดง ประกอบด้วยกระดูกส่วนหาง กระดูกซี่โครง กระดูกสะโพกและกระดูกขาของไดโนเสาร์กินพืชพันธุ์ซอโรพอด (*Sauropod*) ขนาดใหญ่ คอยาว หางยาว เดินสี่ขา ขนาดไดโนเสาร์ยาวประมาณ 15 เมตร ซึ่งพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวและเรียนรู้ทางซากดึกดำบรรพ์

คุณภาพอากาศ

จังหวัดพะเยาเป็นหนึ่งในจังหวัดภาคเหนือตอนบนที่ประสบปัญหาภาวะหมอกควันปกคลุม ทุกปี ซึ่งจังหวัดพะเยาจะประสบปัญหารุนแรงในช่วงเดือนกุมภาพันธ์ ถึงเดือนเมษายน จากปัญหามลพิษทางอากาศจากภาวะหมอกควันที่เกิดขึ้นในระยะเวลาดังกล่าวข้างต้นเป็นที่ทราบกันดีว่า ไม่ใช่เกิดขึ้นเฉพาะในพื้นที่จังหวัดลำปาง แพร่ และพะเยาเท่านั้นแต่ปัญหามลพิษทางอากาศนี้ครอบคลุมในพื้นที่ภาคเหนือตอนบนของประเทศไทยซึ่งประกอบไปด้วย จังหวัดแม่ฮ่องสอน เชียงใหม่ เชียงราย ลำพูน ลำปาง พะเยา แพร่ และ น่าน โดยมีสาเหตุหลักมาจากการเผาในที่ป่า พื้นที่เกษตร พื้นที่ข้างทางและพื้นที่โล่งต่างๆ ทำให้เกิดหมอกควันกระจายตัวปกคลุมทั่วไปในพื้นที่ภาคเหนือตอนบน ส่งผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมก่อให้เกิดสภาวะ โลกร้อนสุขภาพอนามัยของประชาชนและเศรษฐกิจการท่องเที่ยวรวมทั้ง บดบังทัศนวิสัยการจราจรทั้งทางบกและทางอากาศ

สาเหตุหลักของปัญหาเกิดจาก

1) ลักษณะภูมิประเทศและสภาพอุตุนิยมวิทยาของภาคเหนือเป็นแอ่งกระทะล้อมรอบด้วยภูเขาสูงและในช่วงหน้าแล้งอากาศแห้งความกดอากาศสูงทำให้อากาศปิดหมอกควันไม่ฟุ้งกระจาย

2) กิจกรรมในพื้นที่

พื้นที่ป่าอนุรักษ์และพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติเกิดการเผาจาก

1) การบุกรุกพื้นที่ป่าเพื่อเพิ่มพื้นที่ทำกินจากการเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากรและการขยายตัวอย่างรวดเร็วของการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ด้วยความสูงและลาดชันของพื้นที่ทำให้การเตรียมพื้นที่เพาะปลูกและ กำจัดเศษวัสดุทางการเกษตรจำเป็นต้องใช้วิธีเผา

2) การเผาในพื้นที่ป่าเพื่อล่าสัตว์และหาของป่า (คิดเป็นร้อยละ 73 ของจำนวนครั้งที่กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืชเข้าดับไฟป่า)

3) การเผาในพื้นที่รอบป่าและลามเข้าสู่ป่าเกิดเป็นไฟป่าพื้นที่เกษตรนอกป่ามีการเพิ่มขึ้นของพืชเชิงเดี่ยวโดยเฉพาะข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ซึ่งเกษตรกรจะเผาเพื่อเตรียมพื้นที่เพาะปลูกและกำจัดเศษวัสดุทางการเกษตรเช่นเดียวกับเกษตรในป่า

3) **หมอกควันข้ามแดน** จากภาพถ่ายดาวเทียมพบจุดความร้อนและหมอกควันหนาแน่นในอนุภูมิภาค แม่โขง มลพิษหมอกควันที่เกิดขึ้นส่งผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมและสุขภาพอนามัยของประชาชนก่อให้เกิดความเดือดร้อนรำคาญนอกจากนี้ยังส่งผลกระทบต่อสถานะเศรษฐกิจของพื้นที่ภาคเหนือโดยเฉพาะอย่างยิ่งส่งผลกระทบต่อธุรกิจการท่องเที่ยวรวมถึงบังคับทัศนวิสัยการจราจรทั้งทางบกและทางอากาศซึ่งพบว่ามีผลกระทบเล็กน้อยเป็นจำนวนมากเนื่องจากทัศนวิสัยต่ำกว่าเกณฑ์ปลอดภัย

4) คุณภาพเสียง

จากการศึกษาวิจัยพบว่า จังหวัดพะเยามีคุณภาพเสียงไม่เกินค่ามาตรฐานคุณภาพเสียง ในบรรยากาศทั่วไปที่กำหนดไว้ แหล่งกำเนิดของเสียงในชุมชนจะเกิดจากการดำเนินกิจกรรม โดยการจราจรเป็นหลัก ซึ่งได้แก่ รถยนต์ รถมอเตอร์ไซด์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่มีการจราจรคับคั่งในเขตเทศบาลเมืองพะเยาแต่ค่าเสียงมักจะเกิดตอนช่วงเช้า บริเวณย่านการค้า และถนน

5) ขยะมูลฝอย

จังหวัดพะเยา มีปริมาณขยะมูลฝอยที่เข้าสู่ระบบการกำจัดปลายทางเท่ากับ 42,918.26 ตัน/ปี การจัดการขยะมูลฝอยของจังหวัด จังหวัดพะเยาประกอบด้วยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งหมด 72 แห่งมีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ให้บริการเก็บรวบรวม ขนส่ง และกำจัดขยะมูลฝอย จำนวน 37 แห่ง และไม่ให้บริการจำนวน 34 แห่ง (อบจ.พะเยาไม่ได้ให้บริการด้านการจัดการขยะมูลฝอย) และมีเพียงเทศบาลเมืองพะเยาเท่านั้นที่ให้บริการด้านการจัดเก็บขยะมูลฝอยอย่างถูกหลักวิชาการ การจัดการขยะมูลฝอยส่วนใหญ่ใช้วิธีการฝังกลบอย่างถูกวิธี การเทกองแบบควบคุมการเทกอง กลางแจ้งกลางแจ้งเผาในเตาเผาขยะมูลฝอยการทำปุ๋ยหมักและ น้ำหมักชีวภาพ,การนำไปใช้ประโยชน์การขายเพื่อรีไซเคิล หรือการจัดการแบบผสมผสาน

สภาพปัญหาด้านการจัดการขยะมูลฝอยในพื้นที่ จังหวัดพะเยาพบว่ายังมีปัญหาด้านการลักลอบทิ้งขยะมูลฝอยนอกพื้นที่ให้บริการ (พบในเขตเมืองและย่านชุมชน)ขาดการจัดการขยะมูลฝอยที่เป็นระบบขาดความรู้ความเข้าใจต่อการจัดการขยะมูลฝอยทั้งในส่วนผู้บริหาร ผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงานท้องถิ่น รวมทั้งประชาชนในพื้นที่อีกทั้งยังมีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบางแห่งที่ยังมีความขัดแย้งด้านการใช้พื้นที่คาบเกี่ยวขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นที่ให้บริการกำจัดขยะมูลฝอย แต่มีพื้นที่รองรับการกำจัดอยู่ในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีใช้ของตนเองทำให้ต้องทำความเข้าใจและแก้ไขปัญหาดังกล่าวอย่างเป็นรูปธรรม

จากการดำเนินการที่ผ่านมาพบว่า แนวทางการจัดการขยะมูลฝอยที่เหมาะสมควรมุ่งส่งเสริมการจัดการขยะมูลฝอยที่ต้นทาง นำแนวทางการจัดการจัดการขยะมูลฝอยโดยใช้หลัก 3รมาใช้, เร่งสร้างความรู้ความเข้าใจ ความตระหนัก และปลูกจิตสำนึกแก่ประชาชนด้านการจัดการจัดการขยะมูลฝอย, รวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ให้บริการการจัดการขยะมูลฝอยให้มีการจัดการอย่างถูกหลักวิชาการ,สร้างองค์ความรู้แก่บุคลากรที่ปฏิบัติงาน รวมถึงการส่งเสริมและสนับสนุนงบประมาณการดำเนินงาน

ทรัพยากรน้ำ

1) แม่น้ำสายหลัก ได้แก่

- 1) แม่น้ำยมมีต้นกำเนิดจากเทือกเขาลูกช้างในเขตอำเภอปง จังหวัดพะเยา และอำเภอบ้านหลวง จังหวัดน่าน ไหลผ่านอำเภอเชียงม่วน ความยาวแม่น้ำช่วงนี้ ประมาณ 60 กิโลเมตรก่อนที่จะเข้าสู่จังหวัดแพร่ แล้วไหลผ่านจังหวัดสุโขทัย พิษณุโลก พิจิตร และบรรจบแม่น้ำที่จังหวัดนครสวรรค์
- 2) แม่น้ำอิงมีต้นกำเนิดจากลำน้ำสาขาต่าง ๆ ที่อยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติดอยหลวงและอุทยานแห่งชาติแม่ปืม รวมถึงหนองเล็งทราย ไหลลงมาทางทิศใต้ลงสู่กว๊านพะเยา วนขึ้นทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือผ่านอำเภอเมืองพะเยา กิ่งอำเภอภูกามยาว อำเภอจุน อำเภอเชียงคำ และไหลเข้าสู่จังหวัดเชียงราย อำเภอเทิงจนบรรจบแม่น้ำโขง ที่อำเภอเชียงของ รวมความยาวที่อยู่ในเขตจังหวัดพะเยาประมาณ 160 กิโลเมตร

2) แม่น้ำสายรอง ได้แก่

- 1) น้ำจิม เป็นลำน้ำสาขาแม่น้ำยมตอนบนอยู่ในเขตอำเภอปง ความยาวลำน้ำ ประมาณ 20 กิโลเมตร
- 2) น้ำคร เป็นสาขาแม่น้ำยมทางทิศตะวันออก ในเขตอำเภอปง ความยาวลำน้ำประมาณ 25 กิโลเมตร
- 3) น้ำปี้ เป็นสาขาแม่น้ำยมทางฝั่งตะวันออก ในเขตอำเภอเชียงม่วน ความยาวลำน้ำประมาณ 15 กิโลเมตร
- 4) น้ำร่องช้าง เป็นสาขาหนึ่งของแม่น้ำอิงตอนกลาง ไหลจากทิศใต้ขึ้นทิศเหนือ ไปลงแม่น้ำอิง ที่อำเภอเมืองพะเยา ความยาวประมาณ 30 กิโลเมตร
- 5) น้ำจุน เป็นสาขาหนึ่งของแม่น้ำอิงตอนกลาง ไหลจากทิศใต้ขึ้นทิศเหนือ ไปลงแม่น้ำอิง ที่อำเภอจุน ความยาวประมาณ 40 กิโลเมตร
- 6) แม่น้ำลาว เป็นสาขาของแม่น้ำอิง อยู่ในเขตอำเภอเชียงคำ ไหลลงแม่น้ำอิงที่อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย มีลำน้ำสาขาที่สำคัญ คือ น้ำญวน น้ำแวน

3) ทะเลสาบ/พื้นที่ชุ่มน้ำ ได้แก่

(1) กว๊านพะเยา พื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระดับนานาชาติ

ที่ตั้งและพื้นที่ ตำบลเวียง อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา เนื้อที่ 20,5296 ตารางกิโลเมตร(12,831 ไร่) ตำแหน่งที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ 19° 09 -13 N และ 99° 51 -56 E ราว 4947 II ความสูงจากระดับน้ำทะเล โดยเฉลี่ย 386.40 เมตร

สภาพทางกายภาพ

กว๊านพะเยาเป็นพื้นที่ชุ่มน้ำที่ได้รับการประกาศให้เป็นพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระดับนานาชาติ โดยเป็นกลุ่มน้ำใหญ่ที่ตั้งอยู่บริเวณที่ลุ่มด้านตะวันตกของจังหวัดพะเยา ประกอบด้วยลุ่มน้ำอิง และลุ่มน้ำกว๊านพะเยา ที่มีลักษณะเป็นที่ราบกันกระทะ เกิดจากการทรุดตัวตามแนวเลื่อนในบริเวณแนวแม่น้ำอิง บริเวณนี้นอกจากมีกว๊านพะเยาแล้ว ยังมีหนองน้ำต่างๆ ประมาณ 10 แห่ง ที่มีร่องน้ำเชื่อมต่อระหว่างหนองน้ำ และมีร่องน้ำเชื่อมต่อระหว่างกว๊านพะเยากับแม่น้ำอิง โดยในฤดูฝนจะมีพื้นที่น้ำมาก แต่ในฤดูแล้งจะมีน้ำเฉพาะในแม่น้ำอิงและบริเวณหนองต่างๆ

คุณค่าและการใช้ประโยชน์

ในส่วนของคุณค่าและการให้ประโยชน์ของกว๊านพะเยา ที่เป็นแหล่งน้ำจืดขนาดใหญ่ที่สุดในภาคเหนือตอนบน มีการใช้ประโยชน์โดยรอบกว๊านพะเยาส่วนใหญ่เป็นนาข้าว ตลอดจนใช้น้ำเพื่อการบริโภคและการเกษตร การประมงและผลิตภัณฑ์พื้นบ้านต่างๆ กว๊านพะเยามีความสำคัญในการช่วยบรรเทาอุทกภัยบริเวณพื้นที่ด้านล่างของแหล่งน้ำ แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์และโบราณคดี ตลอดจนเป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจที่สำคัญ และเป็นที่ตั้งของพิพิธภัณฑ์สัตว์น้ำจืดอยู่ในสถานี่ประมงน้ำจืดจังหวัดพะเยา จึงมีความสำคัญและเกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตของชุมชนเป็นอย่างยิ่ง

การจัดการและการคุกคาม

บริเวณพื้นที่กว๊านพะเยาทั้งหมดและขอบกว๊านบางส่วนเป็นพื้นที่สาธารณะ แต่มีที่ดินโดยรอบบางส่วนที่มีเอกสารสิทธิ์ครอบครอง ซึ่งส่วนใหญ่อยู่ในรูปของโฉนด สถานการณ์และปัญหาปัจจุบันในกว๊านพะเยาพบว่า กว๊านพะเยาตื่นขึ้นจากการสะสม ของตะกอนดินจากลำห้วยและการทับถมของซากพืชหรือพรรณไม้ น้ำ รวมทั้งการพังทลายของดินการบุกรุกถือครอง และใช้ประโยชน์จากพื้นที่ การแพร่ระบาดของพืชและสัตว์น้ำต่างถิ่น ซึ่งมีผลกระทบต่อระบบการแพร่พันธุ์ของสิ่งมีชีวิตท้องถิ่น การทำประมงผิดประเภทที่ทำให้สัตว์น้ำท้องถิ่นมีจำนวนลดลง การก่อสร้างสิ่งปลูกสร้างบริเวณพื้นที่ชุ่มน้ำซึ่งเป็นการตัดเส้นทางไหลเวียนของน้ำและการวางไข่ของสัตว์น้ำปริมาณน้ำลดลง เนื่องจากการตื่นขึ้นและน้ำต้นทุนในฤดูแล้งมีน้อยตลอดจนคุณภาพน้ำอยู่ในเกณฑ์เสื่อมโทรมที่อาจมีผลกระทบต่อระบบนิเวศและความสัมพันธ์ของพื้นที่ ชุมน้ำต่อวิถีการดำเนินชีวิตของชุมชนในพื้นที่ ถึงแม้ว่าได้รับการประกาศให้เป็นพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญในระดับนานาชาติแล้วก็ตาม จากการเสียดุลของระบบน้ำตามธรรมชาติและ การบุกรุก ทั้ง จากชุมชนการขยายตัวของชุมชนการท่องเที่ยวและสถานประกอบการซึ่งเป็นปัญหาที่ต้องได้รับการแก้ไขและฟื้นฟูอย่างเร่งด่วน

(2) หนองเล็งทราย

เป็นแหล่งน้ำจืดที่รองลงมาจากกว๊านพะเยา อยู่ในเขตอำเภอแม่ใจมีเนื้อที่ 5,400 ไร่หรือ 8.64 ตารางกิโลเมตร ประเมินสถานการณ์ด้านทรัพยากรแหล่งน้ำ จากการสูญเสียความสามารถในการเก็บกักน้ำ ของแหล่งน้ำตามธรรมชาติ ได้แก่ กว๊านพะเยา หนองเล็งทราย แม่น้ำอิง ลำน้ำสาขา และแม่น้ำยมมีความสามารถในการเก็บกักน้ำน้อยลงอันเนื่องมาจากตื่นขึ้นของแหล่งน้ำ ซึ่งเกิดจากการชะล้างพังทลายของดินก่อให้เกิดตะกอนลงไปสะสมอยู่ในแหล่งน้ำต่าง ๆ นอกจากนี้ยังเกิดจากการทับถมของซากพืชซากสัตว์การก่อสร้างฝาย หรือทำนบกั้นน้ำ โดยไม่มีประตูละบายทรายและการบุกรุกที่ดินริมน้ำ และอีกสาเหตุหนึ่งความเสื่อมโทรมและการสูญเสียแหล่งน้ำอันเป็นน้ำลำธาร จากการลักลอบตัดไม้ทำลายป่า การบุกรุกพื้นที่ป่าเพื่อขยายพื้นที่เกษตรกรรม การทำไร่เลื่อนลอย รวมทั้งการถูกไฟป่าเผาทำลาย จนภูเขากลายเป็นเขาหัวโล้น โดยเฉพาะบริเวณเทือกเขาด้านตะวันออกเฉียงใต้ของจังหวัด เริ่มจากด้านใต้ของอำเภอดอกคำใต้เรื่อยขึ้นไปจนถึงทิศเหนือของอำเภอจุน

ส่วนที่ 2

ความสอดคล้องกับแผน 3 ระดับและนโยบายที่เกี่ยวข้อง

กรอบแนวคิด

แผนพัฒนาการศึกษาจังหวัดพะเยา (พ.ศ. 2566 – 2570) ได้จัดทำภายใต้กรอบแนวคิด แผนระดับ 1 ระดับ 2 และแนวนโยบายของคณะรัฐมนตรีที่แถลงต่อรัฐสภา แผนการศึกษาแห่งชาติ นโยบาย ยุทธศาสตร์ จุดเน้น แผน รายงานผลการปฏิบัติราชการ และการวิเคราะห์ SWOT ที่เกี่ยวข้องกับการกิจของจังหวัดพะเยา รวมทั้งเชื่อมโยงข้อมูลสู่ระบบติดตามและประเมินผลแห่งชาติ (Electronic Monitoring and Evaluation System of National Strategy and country Reform : eMENSCR) ดังนี้

- 1) รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560
- 2) ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561-2580
- 3) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2566-2580) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม)
- 4) แผนปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา
- 5) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ.2566 – 2570)
- 6) นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. 2566-2570)
- 7) เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs)
- 8) นโยบายของคณะรัฐมนตรี (นายเศรษฐา ทวีสิน นายกรัฐมนตรี)
- 9) นโยบายด้านการศึกษา (พลตำรวจเอกเพิ่มพูน ชิดชอบ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ)
- 10) แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579
- 11) แผนปฏิบัติราชการของกระทรวงศึกษาธิการ (ระยะเวลา 5 ปี พ.ศ. 2566 – 2570)
- 12) แผนปฏิบัติการด้านการศึกษากลุ่มจังหวัดภาคเหนือ ตอนบน 2
- 13) เป้าหมายการพัฒนาจังหวัดพะเยา 20 ปี (พ.ศ. 2566 - 2585)
- 14) เป้าหมายการพัฒนาจังหวัดพะเยา (พ.ศ. 2566 – 2570) ฉบับทบทวนปีงบประมาณ พ.ศ. 2568
- 15) การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (SWOT Analysis) การพัฒนาการศึกษาของจังหวัดพะเยา

1. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560

ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 กฎหมายหลักในการปกครองประเทศได้กำหนดหมวดสำคัญๆ ที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษา การส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษา และการเข้ารับบริการการศึกษาของประชาชน

หมวดหน้าที่ของปวงชนชาวไทย มาตรา 50 (4) บุคคลมีหน้าที่เข้ารับการศึกษอบรมในการศึกษาภาคบังคับ

หมวดหน้าที่ของรัฐ มาตรา 54 รัฐต้องดำเนินการให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาเป็นเวลาสิบสองปี ตั้งแต่ก่อนวัยเรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับอย่างมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย รัฐต้อง ดำเนินการให้เด็กเล็กได้รับการดูแลและพัฒนาจนเข้ารับการศึกษาภาคบังคับ เพื่อพัฒนาร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ให้สมกับวัย โดยส่งเสริมและสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการด้วย รัฐต้องดำเนินการให้ประชาชนได้รับการศึกษาตามความต้องการในระบบต่าง ๆ รวมทั้งส่งเสริมให้มีการเรียนรู้ตลอดชีวิตและจัดให้มีการร่วมมือระหว่างรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคเอกชนในการจัดการศึกษาทุกระดับ โดยรัฐมีหน้าที่ดำเนินการ กำกับ ส่งเสริม และสนับสนุนให้การจัดการศึกษาดังกล่าวมีคุณภาพและได้มาตรฐานสากล ทั้งนี้ ตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติซึ่งอย่างน้อยต้องมีบัญญัติเกี่ยวกับการจัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติ และการดำเนินการและตรวจสอบการดำเนินการให้เป็นไปตามแผนการศึกษาแห่งชาติด้วย

การศึกษาทั้งปวงต้องมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดีมีวินัย ภูมิปัญญาดี มีความสามารถเชี่ยวชาญได้ตามความถนัดของตน และมีความรับผิดชอบต่อครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ ในการดำเนินการให้เด็กเล็กได้รับการดูแล และพัฒนาก่อนเข้ารับการศึกษาภาคบังคับหรือให้ประชาชนได้รับการศึกษาตามความต้องการในระบบต่าง ๆ และได้รับการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต รัฐต้องดำเนินการให้ผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์ได้รับการสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาตามความถนัดของตน ให้จัดตั้งกองทุนเพื่อใช้ในการช่วยเหลือผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์ เพื่อลดความเหลื่อมล้ำในการศึกษาและเพื่อเสริมสร้างและพัฒนาคุณภาพและประสิทธิภาพครู โดยให้รัฐจัดสรรงบประมาณให้แก่กองทุน หรือใช้มาตรการหรือกลไกทางภาษี รวมทั้งการให้ผู้บริจาคทรัพย์สินเข้ากองทุนได้รับประโยชน์ในการลดหย่อนภาษีด้วย ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติซึ่งกฎหมายดังกล่าวอย่างน้อยต้องกำหนดให้การบริหารจัดการกองทุนเป็นอิสระ และกำหนดให้มีการใช้จ่ายเงินกองทุนเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าว

หมวดการปฏิรูปประเทศ มาตรา 258 (จ) ให้ดำเนินการปฏิรูปประเทศในด้านการศึกษาให้เกิดผลดังต่อไปนี้

(1) เริ่มดำเนินการให้เด็กเล็กได้รับการดูแลและพัฒนา ก่อนเข้ารับการศึกษาภาคบังคับ เพื่อให้เด็กเล็กได้รับการพัฒนาร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ให้สมกับวัยโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย

(2) ดำเนินการตรากฎหมายเพื่อจัดตั้งกองทุนเพื่อใช้ในการช่วยเหลือผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์ เพื่อลดความเหลื่อมล้ำในการศึกษา และเพื่อเสริมสร้างและพัฒนาคุณภาพและประสิทธิภาพครู ให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งปีนับตั้งแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้

(3) ให้มีกลไกและระบบการผลิต คัดกรอง และพัฒนาผู้ประกอบวิชาชีพครูและอาจารย์ให้ได้ผู้มีจิตวิญญาณแห่งความเป็นครู มีความรู้ความสามารถอย่างแท้จริง ได้รับค่าตอบแทนที่เหมาะสมกับความสามารถ และประสิทธิภาพในการสอน รวมทั้งมีกลไกสร้างระบบคุณธรรมในการบริหารงานบุคคลของผู้ประกอบวิชาชีพครู

(4) ปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนทุกระดับเพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนได้ตามความถนัด และปรับปรุงโครงสร้างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อบรรลุเป้าหมายดังกล่าว โดยสอดคล้องกันทั้งในระดับชาติ และระดับพื้นที่ดังกล่าว

หมวดการปฏิรูปประเทศ มาตรา 261 ในการปฏิรูปตามมาตรา 258 จ. ด้านการศึกษา ให้มีคณะกรรมการที่มีความเป็นอิสระคณะหนึ่งที่คณะรัฐมนตรีแต่งตั้งดำเนินการศึกษาและจัดทำข้อเสนอแนะ และร่างกฎหมายที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการให้บรรลุเป้าหมาย เพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีดำเนินการ

2. ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561 - 2580

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา 65 บัญญัติให้รัฐพึงจัดให้มียุทธศาสตร์ชาติเป็นเป้าหมายการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนตามหลักธรรมาภิบาล เพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนต่าง ๆ ให้สอดคล้องและบูรณาการกันเพื่อให้เกิดเป็นพลังผลักดันร่วมกันไปสู่เป้าหมาย

วิสัยทัศน์ “ประเทศไทย มีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง”

เป้าหมายการพัฒนาประเทศ คือ “ประเทศชาติมั่นคง ประชาชนมีความสุข เศรษฐกิจพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สังคมเป็นธรรม ฐานทรัพยากรธรรมชาติยั่งยืน”

ยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ 6 ด้าน และภารกิจสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดพะเยาสนับสนุน
ให้บรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญทั้ง 6 ด้าน ดังนี้

- 1) ยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง
- 2) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน
- 3) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์
- 4) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม
- 5) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
- 6) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

การประเมินผลการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ชาติ

- 1) ความอยู่ดีมีสุขของคนไทยและสังคมไทย
- 2) ชีตความสามารถในการแข่งขัน การพัฒนาเศรษฐกิจ และการกระจายรายได้
- 3) การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศ
- 4) ความเท่าเทียมและความเสมอภาคของสังคม
- 5) ความหลากหลายทางชีวภาพ คุณภาพสิ่งแวดล้อม และความยั่งยืนของทรัพยากรธรรมชาติ
- 6) ประสิทธิภาพการบริหารจัดการและการเข้าถึงการให้บริการของภาครัฐ

3. แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2566 - 2580) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม)

(1) ประเด็น 12 การพัฒนาการเรียนรู้ (หลัก)

(1.1) เป้าหมายระดับประเด็นของแผนแม่บท

- เป้าหมายที่ 1 คนไทยมีการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐานสากลเพิ่มขึ้น มีทักษะที่จำเป็นของโลกศตวรรษที่ 21 สามารถในการแก้ปัญหา ปรับตัว สื่อสารและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น มีนิสัยใฝ่เรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต
- เป้าหมายที่ 2 คนไทยได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพตามความถนัดและความสามารถของพหุปัญญาดีขึ้น
- การบรรลุเป้าหมายตามแผนแม่บท

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เป็นหน่วยงานหลักในการบูรณาการจัดการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะและทักษะที่จำเป็นในโลกยุคใหม่ โดยมีเป้าหมายสำคัญ คือ ส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยให้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงในโลกยุคใหม่ และส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนาระบบบริหารงานบุคคลและพัฒนาสมรรถนะของข้าราชการ ครูและบุคลากรทางการศึกษา ให้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงในโลกยุคใหม่ เพื่อส่งเสริมและขับเคลื่อนการศึกษาทั้งในระดับสากล และระดับประเทศมีคุณภาพเพิ่มขึ้น ทั้งคะแนน PISA ผลการจัดอันดับความสามารถในการแข่งขัน ด้านการศึกษา (IMD World Competitiveness Ranking) ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) ผลการประเมินความสามารถด้านการอ่านของผู้เรียน (Reading Test) ผลการทดสอบความสามารถพื้นฐานของผู้เรียนระดับชาติ (National Test) และผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านการศึกษานอกระบบโรงเรียน (N-NET) รวมทั้งส่งเสริมการเรียนรู้แบบพหุปัญญาผ่านการจัดการเรียนการสอนที่หลากหลายขึ้น ซึ่งจะส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (Y2) ประเด็นที่ 12 การพัฒนาการเรียนรู้ ข้อที่ 2.1 “คนไทยเป็นคนดี คนเก่ง มีคุณภาพ พร้อมสำหรับวิถีชีวิตในศตวรรษที่ 21” และ 2.2 “สังคมไทยมีสภาพแวดล้อมที่เอื้อและสนับสนุนต่อการพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิต”

(1.2) แผนย่อยของแผนแม่บทฯ

1.2.1) แผนย่อยที่ 3.1 การปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21

● แนวทางการพัฒนา

1) ปรับเปลี่ยนระบบการเรียนรู้สำหรับศตวรรษที่ 21 โดยการ (1) พัฒนาระบบการเรียนรู้ในทุกระดับชั้น ตั้งแต่ปฐมวัยจนถึงอุดมศึกษา ที่ใช้ฐานความรู้และระบบคิดในลักษณะสหวิทยาการ มีการวิจัยและพัฒนาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นหลักสูตรฐานสมรรถนะให้ได้มาตรฐานกับหลักสูตรในระบบการศึกษาขั้นนำที่ได้รับการยอมรับในระดับนานาชาติอย่างต่อเนื่อง มีการจัดทำรายงานประจำปีที่เปิดเผยมต่อสาธารณะเกี่ยวกับการนิเทศ การติดตามประเมินผล และการปรับปรุงหลักสูตรฐานสมรรถนะ (2) พัฒนาระบบการเรียนรู้ของผู้เรียนทุกระดับการศึกษา รวมถึงจัดกิจกรรมเสริมทักษะเพื่อพัฒนาทักษะสำหรับศตวรรษที่ 21 มีการผสมผสานเทคโนโลยีเข้ากับเนื้อหาและวิธีการสอน โดยใช้เทคโนโลยีสนับสนุนทฤษฎีการเรียนรู้แบบใหม่ในการพัฒนาเนื้อหาและทักษะแบบใหม่ เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ควรมีคุณลักษณะที่มีชีวิต มีพลวัต มีปฏิสัมพันธ์ การเชื่อมต่อและมีส่วนร่วม (3) พัฒนาระบบการเรียนรู้ เชิงบูรณาการที่เน้นการลงมือปฏิบัติ มีการสะท้อนความคิด/ทบทวนไตร่ตรอง โดยเน้นการเรียนรู้การสอนที่เสริมสร้างทักษะชีวิต และสามารถนำมาใช้ต่อยอดในการประกอบอาชีพได้จริง และ (4) พัฒนา ระบบการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนสามารถกำกับการเรียนรู้ของตนได้ เพื่อให้สามารถนำองค์ความรู้ไปใช้สร้างรายได้ รวมถึงมีทักษะด้านวิชาชีพและทักษะชีวิต โดยใช้สื่อผสมอย่างหลากหลายปรับเปลี่ยน ตามความสามารถและระดับของผู้เรียน มีเนื้อหาที่ไม่ยึดติดกับตัวสื่อ เลือกประกอบเนื้อหา ได้เอง ค้นหา แก้ไข จัดบันทึกได้ เก็บประวัติการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ มีระบบการประเมินผลการเรียนรู้ที่รวดเร็วและต่อเนื่อง โดยผู้เรียนมีความรู้ ทักษะ และสมรรถนะที่เป็นที่ต้องการของตลาดแรงงาน

2) เปลี่ยนโฉมบทบาท “ครู” ให้เป็นครูยุคใหม่ โดยการ (1) วางแผนการผลิต พัฒนาและปรับบทบาท “ครู คณาจารย์ยุคใหม่” ให้เป็น “ผู้อำนวยการการเรียนรู้” (2) ปรับระบบการผลิตและพัฒนาครูตั้งแต่การดึงดูด คัดสรร ผู้มีความสามารถสูงให้เข้ามาเป็นครู ปฏิรูประบบการผลิตครูยุคใหม่โดยใช้หลักสูตรฐานสมรรถนะของวิชาชีพครูที่สามารถสร้างทักษะในการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นหลักสูตร ฐานสมรรถนะ และมีครูที่ชำนาญในด้านการสอนภาษาอังกฤษและภาษาที่ 3 ที่ได้มาตรฐานในระดับนานาชาติ ในจำนวนที่เพียงพอต่อความต้องการของนักเรียน อีกทั้งยังมีระบบการอบรมและเสริมสมรรถนะครูที่ผ่านการศึกษาในระบบเดิม หรือครูภาษาอังกฤษ และภาษาที่ 3 ที่ยังไม่ผ่านการประเมินมาตรฐานในระดับนานาชาติ และ (3) ส่งเสริมสนับสนุนระบบการพัฒนาศักยภาพและสมรรถนะครูอย่างต่อเนื่อง ครอบคลุมทั้งเงินเดือน สายอาชีพและระบบสนับสนุนอื่น ๆ

3) เพิ่มประสิทธิภาพระบบบริหารจัดการศึกษาในทุกระดับ ทุกประเภท โดยการ (1) ปฏิรูปโครงสร้างองค์กรด้านการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ โดยเน้นการสร้างความรู้รับผิดชอบต่อผลลัพธ์ ตั้งแต่ระดับบนสุดลงไปถึงระดับโรงเรียน รวมถึงมีโครงสร้างแรงจูงใจและความรับผิดชอบของหน่วยงานและบุคลากรทางการศึกษา ทั้งระบบที่เหมาะสม (2) จัดให้มีมาตรฐานขั้นต่ำของโรงเรียนในทุกระดับ เพื่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้นมีการกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำของโรงเรียนในทุกระดับ ที่เหมาะสมกับบริบทของประเทศ ในด้านความพร้อมของโครงสร้างพื้นฐาน อุปกรณ์การเรียนการสอน การบริหารจัดการโรงเรียน จำนวนครูที่ครบชั้น ครบวิชา จำนวนพนักงานสนับสนุนงานบริหารจัดการโรงเรียน (3) ปรับปรุงโครงสร้างการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและเพิ่มคุณภาพการศึกษา มีการปรับปรุงโครงสร้างการศึกษาที่เน้นสายอาชีพมากขึ้น มีการเรียนการสอนและการเรียนรู้ที่ใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ เกิดทักษะความเข้าใจและใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ทักษะภาษาที่ 3 ทักษะและความรู้ในการประกอบอาชีพใหม่ ๆ อย่างคล่องตัว เพิ่มประสิทธิภาพการใช้ทรัพยากรทางการศึกษาอย่างเป็น รูปธรรม (4) เพิ่มการมีส่วนร่วมจากภาคเอกชนในการจัดการศึกษา ส่งเสริมภาคประชาสังคมปรับปรุงแหล่งเรียนรู้ในชุมชนให้เป็นพื้นที่เรียนรู้เชิงสร้างสรรค์และมีชีวิต

รวมถึงการเรียนรู้และทบทวนทักษะพื้นฐาน ได้แก่ การอ่านออก เขียนได้ คิดเลขเป็น โดยระดมทรัพยากร จากภาคเอกชนและภาคประชาสังคม (5) พัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษา โดยแยกการประกันคุณภาพการศึกษา ออกจากการประเมินคุณภาพและการรับรองคุณภาพและการกำกับดูแลคุณภาพการศึกษา และปฏิรูประบบการ สอบที่นำไปสู่การวัดผลในเชิงทักษะที่จำเป็นสำหรับศตวรรษที่ 21 มากกว่าการวัดระดับความรู้ และ (6) ส่งเสริม การวิจัยและใช้เทคโนโลยีในการสร้างและจัดการความรู้ การเรียนการสอน และการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะ อาชีพที่สอดคล้องกับบริบทพื้นที่ ซึ่งรวมถึงการบูรณาการ ความร่วมมือระหว่างสถาบันอุดมศึกษากับภาคอุตสาหกรรม ชุมชน และภาครัฐ เพื่อเสริมสร้างระบบนิเวศนวัตกรรมที่เข้มแข็ง

4) พัฒนาระบบการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยการ (1) จัดให้มีระบบการศึกษาและระบบฝึกอบรมบน ฐานสมรรถนะที่มีคุณภาพสูงและยืดหยุ่น (2) มีมาตรการจูงใจและส่งเสริมสนับสนุนให้คนเข้าสู่ใฝ่เรียนรู้ พัฒนา ตนเอง รวมถึงการยกระดับทักษะวิชาชีพ (3) พัฒนาระบบการเรียนรู้ชุมชนให้เข้าถึงได้ทุกที่ทุกเวลาโดยความร่วมมือ จากภาครัฐ ภาคเอกชนและภาคประชาสังคม (4) พัฒนาระบบเครือข่ายเทคโนโลยีดิจิทัลและดิจิทัลแพลตฟอร์ม สื่อดิจิทัลเพื่อการศึกษาในทุกระดับ ทุกประเภทการศึกษาอย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ และ (5) พัฒนาโปรแกรม ประยุกต์หรือสื่อการเรียนรู้ดิจิทัลที่มีคุณภาพที่นักเรียน นักศึกษา และประชาชนสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ใน การเรียนรู้และพัฒนาตนเองผ่านเทคโนโลยีสมัยใหม่ได้

- **เป้าหมายของแผนย่อย**

คนไทยได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐาน มีทักษะการเรียนรู้และทักษะที่จำเป็น ของโลกศตวรรษที่ 21 สามารถเข้าถึงการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตดีขึ้น

- **การบรรลุเป้าหมายตามแผนย่อยของแผนแม่บท**

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ กำหนดประเด็นยุทธศาสตร์พัฒนาและเสริมสร้าง ศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพ โดยการส่งเสริมการเรียนการสอน พัฒนาระบบการคิดอย่างเป็นระบบ ผ่านประสบการณ์ตรงจากการลงมือปฏิบัติ ควบคู่กับการเรียนรู้ผ่านสื่อเทคโนโลยีดิจิทัล สร้างแพลตฟอร์มดิจิทัลรองรับ การเรียนรู้ที่หลากหลาย ควบคู่กับการบูรณาการ จัดกระบวนการเรียนรู้ที่ส่งเสริมระเบียบ วินัย คุณธรรม จริยธรรม จิตสาธารณะ ความเป็นพลเมืองและความปลอดภัยของผู้เรียน การส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตให้แก่กลุ่มเป้าหมาย และการเรียนรู้ ในชุมชนให้เข้าถึงความรู้ได้ทุกที่ ทุกเวลา และพัฒนาระบบบริหารงานบุคคลของครูและบุคลากร ทางการศึกษา เพื่อยกระดับสมรรถนะในการปฏิบัติงาน รวมทั้งส่งเสริมการวิจัยและนวัตกรรมการบริหารและการ จัดการศึกษา ผ่านโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ เช่น โครงการพัฒนาหลักสูตร กระบวนการจัดการเรียนรู้ การวัดและ ประเมินผล โครงการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โครงการพัฒนา หลักสูตรโรงเรียนนอกระบบที่เชื่อมโยงมาตรฐานอาชีพ/มาตรฐานฝีมือแรงงาน โครงการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมและการเสริมสร้างจิตสาธารณะและการเป็นพลเมืองดี โครงการลูกเสือ เนตรนารี บำเพ็ญตนเพื่อสาธารณประโยชน์ โครงการพัฒนาระบบบริหารจัดการเพื่อการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา โครงการพัฒนาสมรรถนะครูด้าน การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โครงการพัฒนาทักษะด้านดิจิทัลของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา เป็นต้น ซึ่งจะส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายระดับแผนย่อย (Y1) การปฏิรูประบบการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อการ เปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 “คนไทยได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐาน มีทักษะการเรียนรู้และทักษะที่ จำเป็นของโลกศตวรรษที่ 21 สามารถเข้าถึงการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตดีขึ้น”

1.2.2) แผนย่อยที่ 3.2 การตระหนักถึงพหุปัญญาของมนุษย์ที่หลากหลาย

- **แนวทางการพัฒนา**

พัฒนาและส่งเสริมพหุปัญญา โดยพัฒนาระบบบริหารจัดการกลไกการคัดกรองและ การส่งต่อเพื่อส่งเสริมการพัฒนาคนไทยตามพหุปัญญาให้เต็มตามศักยภาพ ส่งเสริมสนับสนุนครอบครัว

ในการเสริมสร้างความสามารถพิเศษตามความถนัดและศักยภาพทั้งด้านกีฬา ภาษาและวรรณกรรม สุนทรียศิลป์ ส่งเสริม สนับสนุนระบบสถานศึกษาและสภาพแวดล้อมที่เอื้อ ต่อการสร้างและพัฒนาเด็กและเยาวชน ที่มีความสามารถพิเศษบนฐานพหุปัญญา และส่งเสริม สนับสนุนมาตรการจูงใจแก่ภาคเอกชนและสื่อ ในการมีส่วนร่วมและผลักดันให้ผู้มีความสามารถพิเศษมีบทบาทเด่นในระดับนานาชาติ

- เป้าหมายของแผนย่อย

ประเทศไทยมีระบบข้อมูลเพื่อการส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพ ตามพหุปัญญา เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาและการส่งต่อการพัฒนาให้เต็มตามศักยภาพเพิ่มขึ้น

- การบรรลุเป้าหมายตามแผนย่อยของแผนแม่บท

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ มุ่งหวังให้ผู้เรียนมีสมรรถนะ มีคุณภาพ มีทักษะ มีองค์ความรู้ และคุณลักษณะที่เหมาะสมต่อการเรียนรู้ในโลกยุคใหม่ อีกทั้งกระทรวงศึกษาธิการ ยังกำหนดจุดเน้นการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้ค้นพบพรสวรรค์ ความสนใจ ความถนัดในอาชีพของตนเองด้วยการ เรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติ (Active Learning) ทั้งในห้องเรียน สถานประกอบการ รวมทั้งการเรียนรู้ผ่าน แพลตฟอร์มและห้องดิจิทัล ผ่านโครงการและกิจกรรม ต่าง ๆ เช่น โครงการส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาคอมพิวเตอร์ (Coding) โครงการ Innovation For Thai Education (IFTE) เป็นต้น ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายระดับแผนย่อย (Y1) การตระหนักถึง พหุปัญญาของมนุษย์ที่หลากหลาย “ประเทศไทยมีระบบข้อมูลเพื่อการส่งเสริมการพัฒนา ศักยภาพ ตามพหุปัญญา เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาและการส่งต่อการพัฒนาให้เต็มตามศักยภาพเพิ่มขึ้น”

(2) ประเด็น 11 ศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต (รอง)

(2.1) เป้าหมายระดับประเด็นของแผนแม่บท

- เป้าหมาย

คนไทยทุกช่วงวัยมีคุณภาพเพิ่มขึ้น ได้รับการพัฒนาอย่างสมดุล ทั้งด้านร่างกาย สติปัญญาและคุณธรรมจริยธรรม เป็นผู้ที่มีความรู้และทักษะในศตวรรษที่ 21 รักการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

- การบรรลุเป้าหมายตามแผนแม่บท

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เป็นหน่วยงานหลักในการบูรณาการจัดการศึกษา อย่างมีประสิทธิภาพ มุ่งให้ผู้เรียนมีคุณภาพ ทักษะและคุณลักษณะที่เหมาะสมต่อการเรียนรู้ในโลกยุคใหม่ในทุกช่วง วัยและทุกระดับ (ระดับปฐมวัย วัยเรียน/วัยรุ่น วัยแรงงานและวัยผู้สูงอายุ) ให้ผู้เรียน มีความพร้อมทั้งกาย ใจ สติปัญญา มีจิตสาธารณะรับผิดชอบต่อสังคมและทักษะที่จำเป็นในโลกอนาคตผ่านกระบวนการจัดการเรียนการสอน พัฒนากระบวนการคิดอย่างเป็นระบบ มีแพลตฟอร์มดิจิทัลที่รองรับการเรียนรู้ที่หลากหลาย เพื่อให้ผู้เรียนมี คุณภาพ ทักษะและคุณลักษณะที่เหมาะสมต่อการเรียนรู้ในโลกยุคใหม่ รวมทั้งแสวงหาความร่วมมือจากประชาชน ชุมชน องค์กรภาครัฐและภาคเอกชนให้มีส่วนร่วมในการพัฒนาซึ่งจะส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายระดับประเด็น (Y2) ศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต “คนไทยทุกช่วงวัยมีคุณภาพเพิ่มขึ้น ได้รับการพัฒนา อย่างสมดุล ทั้งด้านร่างกาย สติปัญญาและคุณธรรมจริยธรรม เป็นผู้ที่มีความรู้และทักษะในศตวรรษที่ 21 รักการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต”

(2.2) แผนย่อยของแผนแม่บท

2.2.1) แผนย่อย 3.2 การพัฒนาเด็กตั้งแต่ช่วงการตั้งครรภ์จนถึงปฐมวัย

- แนวทางการพัฒนา

1) จัดให้มีการพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีพัฒนาการ สมรรถนะ และคุณลักษณะ ที่ดีที่สมวัยทุกด้าน โดยการพัฒนาหลักสูตรการสอนและปรับปรุงสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีคุณภาพ ตามมาตรฐานที่เน้นการพัฒนาทักษะสำคัญด้านต่าง ๆ อาทิ ทักษะทางสมอง ทักษะ ด้านความคิดความจำ ทักษะการ ควบคุมอารมณ์ ทักษะการวางแผนและการจัดระบบ ทักษะการรู้จักประเมินตนเอง ควบคู่กับการยกระดับบุคลากรใน

สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีความพร้อมทั้งทักษะ ความรู้ จริยธรรม และความเป็นมืออาชีพ ตลอดจนผลักดันให้มีกฎหมายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ให้ครอบคลุมทั้งการพัฒนาทักษะการเรียนรู้เน้นการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ระบบการศึกษา การพัฒนาสุขภาพอนามัยให้มีความพร้อมทั้งพัฒนาการที่สมวัยและการเตรียมทักษะการอยู่ในสังคมให้มีความพร้อมอย่างรอบด้าน

- เป้าหมายของแผนย่อย

เด็กเกิดอย่างมีคุณภาพ มีพัฒนาการสมวัย สามารถเข้าถึงบริการที่มีคุณภาพมากขึ้น

- การบรรลุเป้าหมายตามแผนย่อยของแผนแม่บท

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ให้ความสำคัญการพัฒนา เด็กปฐมวัย ให้มีพัฒนาการสมรรถนะ และคุณลักษณะที่ดีที่สมวัยทุกด้าน และจัดทำแผนปฏิบัติการด้านการจัดการศึกษาปฐมวัยของกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาปฐมวัยนำไปเป็นกรอบในการจัดการศึกษา รวมทั้งดำเนินการส่งเสริมและพัฒนาการจัดการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยพร้อมทั้งพัฒนาครูและบุคลากรที่ดูแลเด็กปฐมวัยให้มีทักษะความเชี่ยวชาญในการดูแลเด็กปฐมวัยในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน การขับเคลื่อนการพัฒนาการจัดการศึกษาปฐมวัยในระดับพื้นที่ โดยการขับเคลื่อนของสำนักงานศึกษาธิการภาค และสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ซึ่งจะส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายระดับแผนย่อย (Y1) การพัฒนา เด็กตั้งแต่ช่วงการตั้งครรภ์จนถึงปฐมวัย “เด็กเกิดอย่างมีคุณภาพ มีพัฒนาการสมวัย สามารถเข้าถึงบริการที่มีคุณภาพมากขึ้น”

2.2.2) แผนย่อย 3.3 การพัฒนาช่วงวัยเรียน/วัยรุ่น

- แนวทางการพัฒนา

- 1) จัดให้มีการพัฒนาทักษะที่สอดคล้องกับทักษะในศตวรรษที่ 21 โดยเฉพาะทักษะด้านการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ ความสามารถในการแก้ปัญหาที่ซับซ้อน ความคิดสร้างสรรค์ การทำงานร่วมกับผู้อื่น
- 2) จัดให้มีการพัฒนาทักษะด้านภาษา ศิลปะ และความสามารถในการใช้เทคโนโลยีที่สอดคล้องกับความสามารถ ความถนัดและความสนใจ
- 3) จัดให้มีการพัฒนาทักษะในการวางแผนชีวิตและวางแผนการเงิน ตลอดจนทักษะที่เชื่อมต่อกับโลกการทำงาน
- 4) จัดให้มีการพัฒนาทักษะอาชีพที่สอดคล้องกับความต้องการของประเทศ การบ่มเพาะการเป็นนักคิด นักนวัตกรรม และการเป็นผู้ประกอบการใหม่ รวมทั้งทักษะชีวิตที่สามารถอยู่ร่วมและทำงานภายใต้สังคมที่เป็นพหุวัฒนธรรม

- เป้าหมายของแผนย่อย

วัยเรียน/วัยรุ่น มีความรู้และทักษะในศตวรรษที่ 21 ครบถ้วน รู้จักคิด วิเคราะห์ รักการเรียนรู้ มีสำนึกพลเมือง มีความกล้าหาญทางจริยธรรม มีความสามารถในการแก้ปัญหา ปรับตัว สื่อสาร และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพตลอดชีวิตดีขึ้น

- การบรรลุเป้าหมายตามแผนย่อยของแผนแม่บท

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ในฐานะที่เป็นหน่วยงานเจ้าภาพ (จ.3) ในการขับเคลื่อนเป้าหมายของแผนย่อยการพัฒนาช่วงวัยเรียน/วัยรุ่น ให้ความสำคัญกับการพัฒนาทักษะ ความรู้ ความสามารถของผู้เรียนให้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคใหม่ โดยเฉพาะทักษะการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ ความสามารถในการแก้ปัญหาที่ซับซ้อน ควบคู่กับปลูกฝังความเป็นคนดี มีวินัย โดยดำเนินโครงการ/กิจกรรมเกี่ยวกับการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนการสอนสำหรับศตวรรษที่ 21 การพัฒนา ปรับปรุงระบบดิจิทัลแพลตฟอร์มเพื่อการเรียนรู้แห่งชาติ (National Digital Learning Platform) โครงการส่งเสริมเวทีและประชาคมเพื่อการจัดทำรูปแบบและการพัฒนาหลักสูตรต่อเนื่องเชื่อมโยงการศึกษาขั้นพื้นฐานกับอาชีวศึกษาและอุดมศึกษา

การพัฒนาสมรรถนะครูด้านการสร้างสื่อดิจิทัลเพื่อการจัดการเรียนรู้ยุคใหม่ การพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในศตวรรษที่ 21 เป็นต้น เพื่อส่งต่อการบรรลุเป้าหมายระดับแผนย่อย (Y1) การพัฒนาช่วงวัยเรียน/วัยรุ่น “วัยเรียน/วัยรุ่น มีความรู้และทักษะในศตวรรษที่ 21 ครบถ้วน รู้จักคิด วิเคราะห์ รักการเรียนรู้ มีสำนึกพลเมืองมีความกล้าหาญทางจริยธรรม มีความสามารถในการแก้ปัญหา ปรับตัว สื่อสาร และทำงานร่วมกับผู้อื่น ได้อย่างมีประสิทธิภาพตลอดชีวิตดีขึ้น”

2.2.3) แผนย่อยของแผนแม่บทฯ 3.4 การพัฒนาและยกระดับศักยภาพวัยแรงงาน

● แนวทางการพัฒนา

ยกระดับศักยภาพ ทักษะและสมรรถนะของคนในช่วงวัยทำงานให้มีคุณภาพมาตรฐานสอดคล้องกับความสามารถเฉพาะบุคคลและความต้องการของตลาดงาน รวมทั้งเทคโนโลยีสมัยใหม่ เพื่อสร้างความเข้มแข็งเศรษฐกิจและผลิตภาพเพิ่มขึ้นให้กับประเทศ

● เป้าหมายของแผนย่อย

แรงงานมีศักยภาพในการเพิ่มผลผลิต มีทักษะอาชีพสูง ตระหนักในความสำคัญที่จะพัฒนาตนเองให้เต็มศักยภาพ สามารถปรับตัวและเรียนรู้สิ่งใหม่ตามพลวัตของโครงสร้างอาชีพและความต้องการของตลาดแรงงานเพิ่มขึ้น

● การบรรลุเป้าหมายตามแผนย่อยของแผนแม่บทฯ

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนพัฒนากระบวนการคิดอย่างเป็นระบบ ผ่านประสบการณ์ตรงจากการลงมือปฏิบัติ ควบคู่กับการเรียนรู้ผ่านสื่อเทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อสนับสนุนการพัฒนาทักษะแรงงานให้มีความรู้ พัฒนาต่อยอดความรู้ในการสร้างสรรค์ผลงานใหม่ ๆ มีโอกาสและมีทางเลือกในการทำงานและสร้างงาน พร้อมทั้งสร้างทักษะทางวิชาชีพต่าง ๆ โดยสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ หรือ สกร. มีหน้าที่หลักในการจัดทำหลักสูตรการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ประสานความร่วมมือและความช่วยเหลือกับหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนทั้งในและต่างประเทศ ได้จัดทำโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การพัฒนาหลักสูตรโรงเรียนนอกระบบที่เชื่อมโยงกับมาตรฐานอาชีพ/มาตรฐานฝีมือแรงงาน โครงการศูนย์ฝึกอาชีพชุมชน เป็นต้น ซึ่งจะส่งต่อการบรรลุเป้าหมายระดับแผนย่อย (Y1) การพัฒนาและยกระดับศักยภาพวัยแรงงาน “แรงงานมีศักยภาพในการเพิ่มผลผลิต มีทักษะอาชีพสูง ตระหนักในความสำคัญที่จะพัฒนาตนเอง ให้เต็มศักยภาพ สามารถปรับตัวและเรียนรู้สิ่งใหม่ตามพลวัตของโครงสร้างอาชีพและความต้องการของตลาดแรงงานเพิ่มขึ้น”

2.2.4) แผนย่อยของแผนแม่บทฯ 3.5 การส่งเสริมศักยภาพผู้สูงอายุ

● แนวทางการพัฒนา

ส่งเสริมการมีงานทำของผู้สูงอายุให้พึ่งพาตนเองได้ทางเศรษฐกิจ และร่วมเป็นพลังสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ ชุมชนและประเทศ ตลอดจนจัดทำหลักสูตรพัฒนาทักษะในการประกอบอาชีพที่เหมาะสมกับวัย สมรรถนะทางกาย ลักษณะงาน และส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในการทำงานร่วมกันระหว่างกลุ่มวัย

● เป้าหมายของแผนย่อย

ผู้สูงอายุมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีความมั่นคงในชีวิต มีทักษะการดำรงชีวิต เรียนรู้พัฒนาตลอดชีวิต มีส่วนร่วมในกิจกรรมสังคม สร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่สังคมเพิ่มขึ้น

● การบรรลุเป้าหมายตามแผนย่อยของแผนแม่บทฯ

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ มุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนทุกช่วงวัยให้มีคุณภาพมีทักษะและคุณลักษณะที่เหมาะสมต่อการเรียนรู้ในโลกยุคใหม่ สำหรับการขับเคลื่อน การดำเนินงานเพื่อบรรลุ

เป้าหมายการส่งเสริมศักยภาพผู้สูงอายุ ผ่านกระบวนการการจัดโครงการและกิจกรรมของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ เช่น การผลิตผู้ดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง โดยความร่วมมือระหว่างกระทรวงศึกษาธิการและกระทรวงสาธารณสุข การส่งเสริมให้ผู้สูงอายุกลุ่มติดสังคม มีโอกาสเข้ารับการศึกษาลดชีวิต เพื่อคงสมรรถนะทางกาย จิต และสมองในรูปแบบกิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิตที่หลากหลาย เป็นต้น ซึ่งจะส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายระดับแผนย่อย (Y1) การส่งเสริมศักยภาพผู้สูงอายุ “ผู้สูงอายุ มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีความมั่นคงในชีวิต มีทักษะการดำรงชีวิต เรียนรู้พัฒนาตลอดชีวิต มีส่วนร่วมในกิจกรรมสังคม สร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่สังคมเพิ่มขึ้น”

(3) ประเด็น 10 การปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรม (รอง)

(3.1) เป้าหมายระดับประเด็นของแผนแม่บทฯ

● เป้าหมาย

คนไทยมีคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และมีความรัก และภูมิใจในความเป็นไทยมากขึ้น นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำรงชีวิต สังคมไทย มีความสุขและเป็นที่ยอมรับของนานาชาติมากขึ้น

● การบรรลุเป้าหมายตามแผนแม่บทฯ

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ มีหน้าที่และบทบาทสำคัญในการส่งเสริม ประสาน การศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมและการกีฬา ร่วมกับส่วนราชการอื่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้สอดคล้องกับการส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ให้เท่าทัน การเปลี่ยนแปลงในโลกยุคใหม่ ผ่านการบูรณาการ จัดกระบวนการเรียนรู้ที่ส่งเสริม ระเบียบ วินัย คุณธรรม จริยธรรม จิตสาธารณะ ความเป็นพลเมืองและความปลอดภัยของผู้เรียน และขับเคลื่อนภายใต้กลุ่มโครงการปลูกฝัง คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม จิตสาธารณะ ความเป็นพลเมืองและความปลอดภัยของผู้เรียน เช่น โครงการส่งเสริม การจัดการเรียนการสอนด้านศาสนาในสถานศึกษา การส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิเด็กและเยาวชนในสถานศึกษา การจัดกิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาดในสถานศึกษา เป็นต้น ซึ่งจะส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายในระดับ ประเด็นของแผนแม่บท (Y2) การปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรม “คนไทย มีคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และมีความรัก และภูมิใจในความเป็นไทยมากขึ้น นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำรงชีวิต สังคมไทยมีความสุขและเป็นที่ยอมรับของนานาชาติมากขึ้น”

(3.2) แผนย่อยของแผนแม่บทฯ 3.1 การปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม ค่านิยม และการเสริมสร้างจิตสาธารณะและการเป็นพลเมืองที่ดี

● แนวทางการพัฒนา

บูรณาการเรื่องความซื่อสัตย์ วินัย คุณธรรม จริยธรรม และด้านสิ่งแวดล้อม ในการจัดการเรียนการสอนในและนอกสถานศึกษา จัดให้มีการเรียนการสอนตามพระราชดำริ และปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา จัดให้มีการเรียนรู้ทางศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรมของชาติ และภูมิปัญญา ท้องถิ่น รวมทั้งการตระหนักรู้ และการมีส่วนร่วมด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้รองรับการเปลี่ยนแปลง ทั้งในประเทศและต่างประเทศ

● เป้าหมายของแผนย่อย

คนไทยเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ มีความพร้อมในทุกมิติตามมาตรฐาน และสมดุล ทั้งด้านสติปัญญา คุณธรรม จริยธรรม มีจิตวิญญาณที่ดี เข้าใจในการปฏิบัติตนปรับตัว เข้ากับสภาพแวดล้อมดีขึ้น

● การบรรลุเป้าหมายตามแผนย่อยของแผนแม่บทฯ

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ กำหนดกลยุทธ์การบูรณาการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่ส่งเสริมระเบียบ วินัย คุณธรรม จริยธรรม จิตสาธารณะ ความเป็นพลเมืองและความปลอดภัยของผู้เรียน เพื่อเป็นการปลูกฝัง สร้างความตระหนักรู้ ผ่านโครงการต่าง ๆ เช่น โครงการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และการเสริมสร้างจิตสาธารณะและการเป็นพลเมืองดี โครงการโรงเรียนดีวิถีลูกเสือ โครงการลูกเสือ เนตรนารีบำเพ็ญตนเพื่อสาธารณประโยชน์ โครงการส่งเสริมระเบียบวินัยลูกเสือ เนตรนารี โครงการเยาวชนเสริมสร้างเอกลักษณ์ วัฒนธรรมไทยแนวใหม่ เป็นต้น ซึ่งจะส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายระดับแผนย่อย (Y1) การปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม ค่านิยม และการเสริมสร้างจิตสาธารณะและการเป็นพลเมืองที่ดี “คนไทยเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ มีความพร้อมในทุกมิติตามมาตรฐานและสมดุลทั้งด้านสติปัญญา คุณธรรม จริยธรรม มีจิตวิญญาณที่ดี ใส่ใจในการปฏิบัติตนปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมดีขึ้น”

4. แผนปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา

วัตถุประสงค์ของการปฏิรูปการศึกษา มีดังนี้

1) ยกระดับคุณภาพของการจัดการศึกษา (enhance Quality of education) ครอบคลุม

(1.1) ผลลัพธ์ทางการศึกษาและการเรียนรู้ (learning outcomes) ทั้งด้านความรู้ ทักษะเจตคติ ที่ถูกต้อง และรู้จักดูแลสุขภาพ เพื่อการจัดการในเรื่องการดำรงชีวิตของตนเองและการใช้ชีวิตร่วมกับผู้อื่น ตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญมาตรา 54 วรรค 4

(1.2) ครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา ที่ต้องเป็นผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญ ครุมีจิตวิญญาณของความเป็นครู

(1.3) หลักสูตรและกระบวนการจัดการศึกษาและการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่น หลากหลาย ถูกต้อง ทันสมัย ทันเวลา และมุ่งเน้นการสร้างเสริมคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม(educational core processes) ทางสังคมที่ถูกต้อง

(1.4) สถานศึกษาและระบบสนับสนุน (educational institutions and support systems) ที่ตอบสนองต่อความต้องการของการจัดการศึกษา ตลอดจนทรัพยากรด้านการศึกษาที่มีคุณภาพ ได้แก่งบประมาณและเทคโนโลยี

2. ลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา (reduce disparity In education) เป็นส่วนหนึ่งของการสร้างความเสมอภาคทางการศึกษา (equity in education) ประกอบด้วย

(2.1) โอกาสในการเข้าถึงการศึกษาและเทคโนโลยีที่สนับสนุนการเรียนรู้ (equity in access)

(2.2) โอกาสในการได้รับทางเลือกในการศึกษาและการเรียนรู้พัฒนาที่เหมาะสมกับศักยภาพของผู้เรียน (equity in choosing Appropriate process in education)

(2.3) โอกาสในการได้รับประโยชน์จากการเรียนรู้และการพัฒนาทักษะในการประกอบอาชีพที่เหมาะสมกับศักยภาพตามความถนัดของผู้เรียน (equity in benefiting from aptitude-based quality of education) ทั้งในและนอกระบบการศึกษา รวมถึงการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ

3. มุ่งความเป็นเลิศและสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ (leverage excellence and competitiveness) หมายถึง การสร้างสมรรถนะและคุณลักษณะของผู้เรียนที่มีศักยภาพสูง ความเป็นผู้นำริเริ่มสร้างสรรค์นวัตกรรมใหม่ๆ และการผลิตนักวิจัยและนักเทคโนโลยีขั้นแนวหน้าให้สามารถ ต่อยอดงานวิจัยที่สามารถตอบโจทย์การพัฒนาประเทศ การสร้างความร่วมมือและเชื่อมต่อกับสถาบันวิจัยอื่น ๆ ทั่วโลก สอดคล้องกับทิศทางการขับเคลื่อนทางเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อมของประเทศ อีกทั้งสถาบันการศึกษาของไทยและระบบการศึกษาไทยต้องได้รับการยอมรับว่าเทียบเคียงได้กับประเทศชั้นนำอื่นๆ

4. ปรับปรุงระบบการศึกษาให้มีประสิทธิภาพในการใช้ทรัพยากร เพิ่มความคล่องตัวในการรองรับความหลากหลายของการจัดการศึกษา และสร้างเสริมธรรมาภิบาล (improve Efficiency,agility and good governance) โดยเฉพาะการส่งเสริมและสร้างสมดุลของความคุ้มค่า ความโปร่งใสความรับผิดชอบ คุณธรรมและจริยธรรม

ทั้งนี้ ระบบการศึกษาของประเทศที่มีธรรมาภิบาลจะเอื้อต่อการบรรลุต่อวัตถุประสงค์ข้อ 1 - 3 ข้างต้นอย่างครอบคลุมและสมดุล (balanced and inclusive achievement) ทั้งนี้ การศึกษาที่จะได้รับ การปฏิรูปตามวัตถุประสงค์ที่กล่าวถึงข้างต้นนี้จะครอบคลุมถึงการเรียนรู้ตลอดชีวิต มิได้จำกัดเฉพาะการจัดการศึกษาเพื่อคุณวุฒิตามระดับเท่านั้น

กอปศ. ได้กำหนดแผนงานเพื่อการปฏิรูปการศึกษา 7 เรื่อง เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ของการปฏิรูปการศึกษาข้างต้น ไว้ดังนี้

เรื่องที่ 1 : การปฏิรูประบบการฝึกษาและการเรียนรู้โดยรวมของประเทศ โดยพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติฉบับใหม่และกฎหมายลำดับรอง

มีประเด็นปฏิรูป 5 ประเด็น ได้แก่

- การมีพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.... และมีการทบทวน จัดทำ แก้ไข และปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้อง
- การสร้างความร่วมมือระหว่างรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและเอกชน เพื่อการจัดการศึกษา
- การขับเคลื่อนการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาตนเองและการศึกษาเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อรองรับการพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต
- การทบทวนและปรับปรุงแผนการศึกษาแห่งชาติ
- การจัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการนโยบายการศึกษาแห่งชาติ

เรื่องที่ 2 : การปฏิรูปการพัฒนาเด็กเล็กและเด็กก่อนวัยเรียน

มีประเด็นปฏิรูป 2 ประเด็น ได้แก่

- การพัฒนาระบบการดูแล พัฒนา และจัดการเรียนรู้ เพื่อให้เด็กปฐมวัยได้รับการพัฒนา ร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาให้สมกับวัย
- การสื่อสารสังคมเพื่อสร้างความเข้าใจในการพัฒนาเด็กปฐมวัย

เรื่องที่ 3 : การปฏิรูปเพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา

มีประเด็นปฏิรูป 3 ประเด็น ได้แก่

- การดำเนินการเพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา
- การจัดการศึกษาสำหรับบุคคลพิการ บุคคลที่มีความสามารถพิเศษ และบุคคลที่มีความต้องการการดูแลเป็นพิเศษ
- การยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาในพื้นที่ห่างไกล หรือในสถานศึกษาที่ต้องมีการยกระดับคุณภาพอย่างเร่งด่วน

เรื่องที่ 4 : การปฏิรูปกลไกและระบบการผลิต คัดกรอง และพัฒนาผู้ประกอบวิชาชีพครู และอาจารย์

มีประเด็นปฏิรูป 5 ประเด็น ได้แก่

- การผลิตครู และการคัดกรองครู เพื่อให้ได้ครูที่มีคุณภาพตรงกับความต้องการของประเทศ และมีจิตวิญญาณของความเป็นครู

- การพัฒนาวิชาชีพครู
- เส้นทางวิชาชีพครู เพื่อให้ครูมีความก้าวหน้า ได้รับค่าตอบแทนและสวัสดิการที่เหมาะสม
- การพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาในสถานศึกษาองค์กรวิชาชีพครู และการปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

เรื่องที่ 5 : การปฏิรูปการจัดการเรียนการสอนเพื่อตอบสนองการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 2. ประกอบด้วยประเด็นปฏิรูป 8 ประเด็น ได้แก่

- การปรับหลักสูตร พร้อมกระบวนการจัดการเรียนการสอน และการประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ เป็นหลักสูตรฐานสมรรถนะ
- การจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรม
- การประเมินคุณภาพการจัดการศึกษาระดับชาติและระบบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อ
- การพัฒนาคุณภาพระบบการศึกษา
- ระบบความปลอดภัย และระบบสวัสดิภาพของผู้เรียน
- การปฏิรูปอาชีวศึกษา เพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ
- การปฏิรูปอุดมศึกษาเพื่อยกระดับคุณภาพ เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน ประสิทธิภาพ และธรรมาภิบาลของระบบอุดมศึกษา
- การจัดตั้งสถาบันหลักสูตรและการเรียนรู้แห่งชาติ (National Institute of Curriculum and Learning)

เรื่องที่ 6 : การปรับโครงสร้างของหน่วยงานในระบบการศึกษา เพื่อบรรลุเป้าหมายในการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน และยกระดับคุณภาพของการจัดการศึกษา ประกอบด้วยประเด็นปฏิรูป 3 ประเด็น ได้แก่

- สถานศึกษามีความเป็นอิสระในการบริหารและจัดการศึกษา
- พื้นที่นวัตกรรมการศึกษา
- การปรับปรุงโครงสร้างของกระทรวงศึกษาธิการ

เรื่องที่ 7 : การปฏิรูปการศึกษาและการเรียนรู้โดยการพลิกโฉมด้วยระบบดิจิทัล (Digitalization for Educational and Learning Reform)

ประกอบด้วยประเด็นปฏิรูป 3 ประเด็น ได้แก่

- การปฏิรูปการเรียนรู้ด้วยดิจิทัลผ่านแพลตฟอร์มการเรียนรู้ด้วยดิจิทัลแห่งชาติ (Digital Learning Reform: National Digital Learning Platform (NDLP)
- ระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อการศึกษา (big data for education)
- การพัฒนาความเป็นพลเมืองดิจิทัล (digital citizenship) ในด้านความฉลาดรู้ดิจิทัล (digital literacy) ความฉลาดรู้สารสนเทศ (information literacy) ความฉลาดรู้สื่อ (media literacy) เพื่อการเรียนรู้วิธีการเรียนรู้ (learning how to learn) ในการเรียนรู้ตลอดชีวิตตลอดจนการมีพฤติกรรมที่สะท้อนการรู้กติกา มารยาท จริยธรรมเกี่ยวกับการใช้สื่อและการสื่อสารบนอินเทอร์เน็ต

การบรรลุผลของการปฏิรูปการศึกษาตามแผนข้างต้น จะแบ่งเป็น 3 ระยะ คือ (1) ระยะเร่งด่วน หรือภายในวันที่ 30 พฤษภาคม พ.ศ. 2562 ซึ่งครบวาระการทำงานของ กอปศ. (2) ระยะสั้น หรือภายใน 3 ปี

และ (3) ระยะกลาง-ระยะยาว หรือภายใน 5 - 10 ปี ทั้งนี้ประเด็นปฏิรูปที่มีลำดับสำคัญสูงสุดและต้องดำเนินการให้บรรลุผลได้ในระยะเร่งด่วน มี 6 ประเด็น ได้แก่

(1) ยกเครื่องระบบการศึกษาโดยการบังคับใช้ร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติฉบับใหม่ รวมถึงกฎหมายสำคัญอื่นที่เสนอโดย กอปร. ซึ่งจะเป็นเครื่องมือสำคัญในการปฏิรูปการศึกษา ได้แก่ร่างพระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ....ร่างพระราชบัญญัติ พื้นที่นวัตกรรมการศึกษา พ.ศ.ร่างพระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ.....และการจัดตั้งสถาบันหลักสูตรและการเรียนรู้แห่งชาติ

(2) บุกเบิกนวัตกรรมของการจัดการศึกษาระดับโรงเรียน กลุ่มโรงเรียน หรือการจัดการระดับพื้นที่ โดยให้โรงเรียนเป็นศูนย์กลางของการยกระดับคุณภาพของการศึกษา ผ่านการขับเคลื่อนเรื่องสถานศึกษาที่มีความเป็นอิสระในการบริหารจัดการ และระบบนิเวศที่สนับสนุนการดำเนินการของสถานศึกษา

(3) นำเสนอแนวทางการปรับหลักสูตรการจัดการศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานไปสู่หลักสูตรฐานสมรรถนะ และรูปแบบการปรับหลักสูตรในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 จัดตั้งสถาบันและการเรียนรู้แห่งชาติเพื่อเป็นเสมือนศูนย์ความเป็นเลิศในการวิจัย พัฒนาและปรับปรุงหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน และการประเมินผลการเรียนรู้ สำหรับการจัดการศึกษาในระดับต่างๆ

(4) สร้าง "ดิจิทัลแพลตฟอร์มเพื่อการเรียนรู้แห่งชาติ" ใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีดิจิทัลที่ทันสมัย และวิธีการเรียนรู้ไปสู่โรงเรียน นักเรียน และครูทั่วประเทศ โดยเฉพาะในท้องถิ่นห่างไกล

(5) จัดระบบการผลิตครูให้มีคุณภาพและสมรรถนะความเป็นครู ผ่านการจัดตั้งกองทุนหรือแผนงานเพื่อการผลิตและพัฒนาครู สำหรับครูรุ่นใหม่ และพัฒนาบัณฑิตครูที่มีอยู่ ให้ตรงตามความจำเป็นของประเทศในระยะแรกเน้นครูปฐมวัย และครูประถมศึกษา สำหรับท้องถิ่นขาดแคลน

(6) ให้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการนโยบายการศึกษาแห่งชาติ ตามที่กำหนดไว้ในร่างพระราชการศึกษาแห่งชาติฉบับใหม่ เพื่อเป็นกลไกหลักในการขับเคลื่อนแผนการศึกษาแห่งชาติและการปฏิรูปการศึกษาให้เริ่มดำเนินการได้ และมีความต่อเนื่องในระยะยาว

5. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ.2566 – 2570)

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566-2570) มีจุดมุ่งหมายเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศให้สามารถบรรลุตามเป้าหมายการพัฒนาระยะยาวที่กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ชาติ เป็นกลไกในการขับเคลื่อนที่มีลำดับความสำคัญสูงสุดต่อการพัฒนาประเทศในระยะ 5 ปี และผลักดันให้ประเทศสามารถก้าวข้ามความท้าทายต่างๆ เพื่อขับเคลื่อนสู่ความเจริญเติบโตที่ทุกภาคส่วนได้รับประโยชน์อย่างเท่าเทียมกัน ภายใต้เป้าหมายหลักและตัวชี้วัดที่สำคัญ 5 ประการ ได้แก่ 1) การปรับโครงสร้างภาคการผลิตและบริการ สู่เศรษฐกิจฐานนวัตกรรม 2) การพัฒนาคนสำหรับโลกยุคใหม่ 3) การมุ่งสู่สังคมแห่งโอกาสและความเป็นธรรม 4) การเปลี่ยนผ่านไปสู่ความยั่งยืน และ 5) การเสริมสร้างความสามารถของประเทศในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงและความเสี่ยงภายใต้บริบทโลกใหม่ โดยประเด็นการพัฒนาที่มีความสำคัญสูงสุดต่อการพลิกโฉมประเทศไทยสู่ “สังคมก้าวหน้า เศรษฐกิจสร้างมูลค่าอย่างยั่งยืน” และการบรรลุเป้าหมายหลักในช่วงระยะ 5 ปี ของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 คือ หมายเหตุการพัฒนา 13 ประการ

ภารกิจสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดพะเยา มีส่วนเกี่ยวข้องกับหมายเหตุการพัฒนาที่เชื่อมโยงกับเป้าหมาย ประกอบด้วย 5 หมายเหตุ ดังนี้

หมายเหตุที่ 8 ไทยมีพื้นที่และเมืองอัจฉริยะที่น่าอยู่ ปลอดภัย เติบโตได้อย่างยั่งยืน กลยุทธ์ที่ 1 การสร้างความเข้มแข็งเศรษฐกิจฐานราก กลยุทธ์ย่อยที่ 1.2 สร้างความเข้มแข็งให้กับเศรษฐกิจชุมชน โดยสร้างเสริมองค์ความรู้ให้กับชุมชนจากสถาบันการศึกษาในพื้นที่ กลยุทธ์ที่ 2 การส่งเสริมกลไกความร่วมมือภาครัฐ เอกชน

ประชาชนและประชาสังคมเพื่อการพัฒนาพื้นที่และเมือง กลยุทธ์ย่อยที่ 2.1 สนับสนุนการพัฒนาพื้นที่และเมืองด้วยความร่วมมือของภาคส่วนต่าง ๆ หลากหลายรูปแบบ เป้าหมาย : 1) การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของภาค และการลงทุนในเขตเศรษฐกิจพิเศษขยายตัวเพิ่มขึ้น 2) การพัฒนาเมืองให้มีความน่าอยู่อย่างยั่งยืน มีความพร้อมในการรับมือและปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงฯ

หมวดหมู่ที่ 9 ไทยมีความยากจนข้ามรุ่นลดลงและคนไทยทุกคนมีความคุ้มครองทางสังคมที่เพียงพอ เหมาะสม กลยุทธ์ที่ 2 การสร้างโอกาสที่เสมอภาคแก่เด็กจากครัวเรือนยากจนข้ามรุ่น กลยุทธ์ที่ 2.2 ส่งเสริมโอกาสทางการศึกษาและการพัฒนาทักษะอาชีพที่ไร้คุณภาพ เป้าหมาย : 1) ครัวเรือนยากจนข้ามรุ่นมีโอกาสในการเลื่อนสถานะทางเศรษฐกิจและสังคมฯ 2) คนไทยทุกช่วงวัยได้รับการคุ้มครองทางสังคมที่เพียงพอต่อการดำรงชีวิต

หมวดหมู่ที่ 11 ไทยสามารถลดความเสี่ยงและผลกระทบจากภัยธรรมชาติและ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ กลยุทธ์ที่ 2 การพัฒนาและเพิ่มศักยภาพประชาชนและชุมชนในการรับมือภัยธรรมชาติและ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ กลยุทธ์ย่อย 2.1 ส่งเสริมให้ประชาชนทุกภาคส่วนมีความรู้ ความเข้าใจ ตระหนักถึงความเสี่ยงและปรับตัวรับมือผลกระทบจากภัยธรรมชาติและ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ เป้าหมาย : สังคมไทยมีภูมิคุ้มกันจากภัยธรรมชาติและ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

หมวดหมู่ที่ 12 ไทยมีกำลังคนสมรรถนะสูง มุ่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตอบโจทย์การพัฒนาแห่งอนาคต กลยุทธ์ที่ 1 การพัฒนาคนไทยทุกช่วงวัยในทุกมิติ กลยุทธ์ย่อยที่ 1.1 พัฒนาเด็กช่วงตั้งครรภ์ถึงปฐมวัยให้มีพัฒนาการรอบด้าน มีอุปนิสัยที่ดี กลยุทธ์ย่อยที่ 1.2 พัฒนาผู้เรียนระดับพื้นฐานให้มีความตระหนักรู้ในตนเอง มีสมรรถนะที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ การดำรงชีวิตและการทำงาน กลยุทธ์ย่อยที่ 1.4 พัฒนาวัยแรงงานให้มีสมรรถนะที่จำเป็นเพื่อการประกอบอาชีพและเชื่อมโยงกับโลกของการทำงานในอนาคต กลยุทธ์ย่อยที่ 1.5 พัฒนาผู้สูงอายุให้เป็นพลเมืองมีคุณค่าของสังคม โดยพัฒนาผู้สูงอายุให้เป็นพลังของสังคม กลยุทธ์ที่ 3 การเรียนรู้ตลอดชีวิต กลยุทธ์ย่อยที่ 3.1 พัฒนาระบบนิเวศเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต กลยุทธ์ย่อยที่ 3.2 พัฒนาทางเลือกในการเข้าถึงการเรียนรู้สำหรับผู้ที่ไม่สามารถเรียนในระบบการศึกษาปกติ เป้าหมาย : 1) คนไทยได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพในทุกช่วงวัย มีสมรรถนะที่จำเป็นสำหรับโลกยุคใหม่ 2) ประชาชนทุกกลุ่มเข้าถึงการเรียนรู้ตลอดชีวิต

หมวดหมู่ที่ 13 ไทยมีภาครัฐที่ทันสมัย มีประสิทธิภาพและตอบโจทย์ประชาชน กลยุทธ์ที่ 1 การพัฒนาคุณภาพในการให้บริการภาครัฐที่ตอบโจทย์ สะดวกและประหยัด กลยุทธ์ย่อยที่ 1.1 ยกเลิกภารกิจให้บริการที่สามารถเปิดให้ภาคส่วนอื่นให้บริการแทน กลยุทธ์ย่อยที่ 1.2 ทบทวนกระบวนการทำงานของภาครัฐควบคู่กับพัฒนาการบริการภาครัฐในรูปแบบดิจิทัลแบบเบ็ดเสร็จ กลยุทธ์ที่ 2 การปรับเปลี่ยนการบริหารจัดการและโครงสร้างของภาครัฐให้ยืดหยุ่น เชื่อมโยง เปิดกว้างและมีประสิทธิภาพเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงที่เอื้อต่อการพัฒนาประเทศ กลยุทธ์ย่อยที่ 2.1 ทบทวนบทบาทภาครัฐและกระจายอำนาจการบริหารจัดการภาครัฐ กลยุทธ์ย่อยที่ 2.2 สร้างความโปร่งใสและธรรมาภิบาลภาครัฐ กลยุทธ์ที่ 3 การปรับเปลี่ยนภาครัฐเป็นรัฐบาลดิจิทัลที่ใช้ข้อมูลในการบริหารจัดการเพื่อการพัฒนาประเทศ กลยุทธ์ย่อยที่ 3.1 ปรับเปลี่ยนข้อมูลภาครัฐทั้งหมดให้เป็นดิจิทัล กลยุทธ์ย่อยที่ 3.2 ปรับเปลี่ยนกระบวนการทำงานภาครัฐเป็นดิจิทัล กลยุทธ์ที่ 4 การสร้างระบบบริหารภาครัฐที่ส่งเสริมการปรับเปลี่ยนและพัฒนาบุคลากรให้มีทักษะที่จำเป็นในการให้บริการภาคดิจิทัลและปรับปรุงกฎหมาย ระเบียบ มาตราการ ภาครัฐให้เอื้อต่อการพัฒนาประเทศ กลยุทธ์ย่อยที่ 4.1 ปรับระบบบริหารทรัพยากรบุคคลภาครัฐเพื่อดึงดูดและรักษาผู้มีศักยภาพมาขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศ กลยุทธ์ย่อย ที่ 4.2 ยกเลิกกฎหมายที่หมดความจำเป็นและพัฒนากฎหมายที่เอื้อต่อการพัฒนาประเทศ เป้าหมาย : 1) การบริการภาครัฐมีคุณภาพ เข้าถึงได้ 2) ภาครัฐมีขีดสมรรถนะคล่องตัว

6. นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. 2566 - 2570)

นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. 2566 - 2570) ใช้เป็นกรอบทิศทางในการป้องกัน แจ่งเตือน แก้ไข หรือระงับยับยั้งภัยคุกคาม เพื่อธำรงไว้ซึ่งความมั่นคงแห่งชาติ และรักษาผลประโยชน์แห่งชาติ อันเป็นเป้าหมายสูงสุดของประเทศ โดยมีวิสัยทัศน์ว่า “ประเทศชาติมีเสถียรภาพ ประชาชนอยู่ดีมีสุข ปลอดภัยจากภัยคุกคามทุกรูปแบบ มีศักยภาพบริหารจัดการความมั่นคงแบบองค์รวม และรักษาไว้ซึ่งผลประโยชน์แห่งชาติอย่างยั่งยืน” และมีเป้าหมายในภาพรวม : ประเทศไทยมีความมั่นคงและมีเสถียรภาพมากขึ้น ประชาชนดำรงชีวิตโดยปกติสุข รวมทั้งมีการพัฒนาศักยภาพบริหารจัดการเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงแบบองค์รวม และรักษาไว้ซึ่งผลประโยชน์แห่งชาติ โดยมีทั้งสิ้น 17 นโยบายและแผนความมั่นคง จังหวัดพะเยามีส่วนเกี่ยวข้องจำนวน 7 นโยบายและแผนความมั่นคง ดังนี้

นโยบายและแผนความมั่นคงที่ 1 การเสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันหลักของชาติ

กลยุทธ์หลักที่ 1 การปกป้องและเชิดชูสถาบันพระมหากษัตริย์ กลยุทธ์ย่อยที่ 1.1 ส่งเสริมการเรียนรู้และการจัดทำหรือพัฒนาหลักสูตรการศึกษาเกี่ยวกับสถาบันพระมหากษัตริย์ในทุกระดับอย่างเหมาะสมสอดคล้องกับทุกช่วงวัย เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจและการตระหนักถึงความสำคัญของสถาบันพระมหากษัตริย์ในฐานะศูนย์รวมจิตใจของประชาชนในชาติ กลยุทธ์ย่อยที่ 1.2 ส่งเสริมการจัดทำและเผยแพร่ชุดข้อมูลความรู้เกี่ยวกับสถาบันพระมหากษัตริย์ พระราชประวัติ พระราชกรณียกิจ โครงการพระราชดำริ หลักการทรงงานแก่เด็ก เยาวชน และประชาชนทั่วไป โดยมุ่งเน้นการจัดทำสื่อที่มีความทันสมัย มีการเผยแพร่ในหลายช่องทางรวมถึงมีการจัดทำระบบการบริหารจัดการ ชุดข้อมูลระหว่างส่วนราชการ ภาคเอกชน และภาคประชาชน โดยเฉพาะการเข้ามามีส่วนร่วมของเด็กและเยาวชน

กลยุทธ์หลักที่ 2 การส่งเสริมการอยู่ร่วมกันของคนในชาติอย่างสันติและเคารพในความแตกต่างหลากหลายบนพื้นฐานสิทธิมนุษยชน กลยุทธ์ย่อยที่ 2.4 สร้างความตระหนักรู้ การเสริมสร้าง ทักษะ และความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการสิทธิมนุษยชนในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ชุมชน สถานศึกษา สถานที่ทำงาน ให้บุคคลตระหนักและปกป้องถึงสิทธิของตนเอง รวมถึงเคารพและไม่ละเมิดสิทธิของบุคคลอื่น กลยุทธ์ย่อยที่ 2.10 ส่งเสริมให้สถาบันครอบครัวและสถาบัน การศึกษาเป็นหน่วยทางสังคม ที่สำคัญในการวางรากฐานความมั่นคงของประเทศ โดยมุ่งเน้นแนวคิดการแบ่งปันและการทำประโยชน์เพื่อสังคม ส่วนรวม ตลอดจนการอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างหลากหลายของคนในชาติ

นโยบายและแผนความมั่นคงที่ 5 การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดจังหวัดชายแดนภาคใต้

กลยุทธ์หลักที่ 2 การยกระดับการพัฒนาที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตและบริบทของพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ กลยุทธ์ย่อยที่ 2.2 พัฒนาศักยภาพและคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่ โดยเสริมสร้างองค์ความรู้และทักษะที่จำเป็นอย่างทั่วถึงผ่านการพัฒนาคุณภาพการศึกษา การพัฒนาหลักสูตรที่สอดคล้องกับความต้องการและวิถีชีวิต การส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต การขยายโอกาสการเข้าถึงการศึกษาอย่างไม่เลือกปฏิบัติเพื่อให้การศึกษาที่เท่าเทียมและทั่วถึง (Inclusive Education) ทั้งการศึกษาในระบบและนอกระบบของรัฐและเอกชน การเสริมสร้างบทบาทของครอบครัว และชุมชนให้มีความเป็นปึกแผ่นและสามารถพึ่งพาตนเองได้ การส่งเสริมการเรียนรู้และใช้ภาษาไทยควบคู่กับการใช้ภาษาที่หลากหลาย ตลอดจนการแก้ไขปัญหาความยากจน และลดความเหลื่อมล้ำในพื้นที่

นโยบายและแผนความมั่นคงที่ 6 การบริหารจัดการผู้พลหนีเข้าเมืองและ

ผู้โยกย้ายถิ่นฐาน แบบไม่ปกติ กลยุทธ์หลักที่ 1 การป้องกันและแก้ไขปัญหากลุ่มที่มีปัญหาสถานะและสิทธิของบุคคล กลยุทธ์ย่อยที่ 1.3 ค้ำครองและส่งเสริมสวัสดิการ อาทิ สิทธิด้านการศึกษา สิทธิด้านสาธารณสุข และสิทธิในการทำงานของกลุ่มที่มีปัญหาสถานะและสิทธิของบุคคลให้เข้าถึงเป็นไปตาม

กฎหมายภายใน และพันธกรณีระหว่างประเทศที่ไทยเป็นรัฐภาคี รวมทั้งการมีกองทุนสนับสนุนงบประมาณรองรับการดำเนินงานที่เกี่ยวข้อง

นโยบายและแผนความมั่นคงที่ 7 การป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ กลยุทธ์หลักที่ 2 การพัฒนาขีดความสามารถและสมรรถนะในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ กลยุทธ์ย่อยที่ 2.4 จัดทำและพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนในสถานศึกษาเพื่อให้เด็ก และเยาวชนสามารถป้องกันตนเองจากการค้ามนุษย์

นโยบายและแผนความมั่นคงที่ 8 การป้องกัน ปราบปราม และแก้ไขปัญหายาเสพติด กลยุทธ์หลักที่ 1 การเสริมสร้างความเข้มแข็งในระดับปัจเจกบุคคล ครอบครัว ชุมชน และสังคมให้มี ภูมิคุ้มกันและภาวะแวดล้อมที่เอื้อต่อการสร้างพื้นที่ปลอดภัยและลดความต้องการ ยาเสพติด กลยุทธ์ย่อยที่ 1.1 สร้างภูมิคุ้มกันระดับบุคคล ด้วยการเสริมสร้างทัศนคติและความรู้ เท้าทันยาเสพติดทั้งการเสพและการค้า รวมถึงการพัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมกิจกรรม เชิงสร้างสรรค์ให้สอดคล้องกับแต่ละกลุ่มเป้าหมาย ทั้งรูปแบบ เนื้อหา วิธีการ และช่องทางการสื่อสาร และให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของกลุ่มเป้าหมายในทุกขั้นตอน

นโยบายและแผนความมั่นคงที่ 9 การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กลยุทธ์หลักที่ 1 การลดความเสี่ยงจากสาธารณภัยให้มีประสิทธิภาพ กลยุทธ์ย่อยที่ 1.3 เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจรวมถึงการรับรู้และตระหนักรู้การจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัยที่ถูกต้องให้กับ ทุกภาคส่วน ทั้งมิติการวิเคราะห์ภัยที่อาจเกิดขึ้น ความอ่อนแอในพื้นที่ และประเมินสภาพ ความเปราะบางที่อาจก่อให้เกิดอันตรายทั้งต่อชีวิตและทรัพย์สิน

นโยบายและแผนความมั่นคงที่ 10 การป้องกันและแก้ไขปัญหามันคงทางไซเบอร์ กลยุทธ์หลักที่ 1 การป้องกัน รับมือ และลดความเสี่ยงภัยคุกคามทางไซเบอร์ที่กระทบ ต่อระบบ โครงสร้างพื้นฐานสำคัญทางสารสนเทศ กลยุทธ์ย่อยที่ 1.2 ส่งเสริมให้หน่วยงานโครงสร้างพื้นฐานสำคัญทางสารสนเทศ มีมาตรฐาน และแนวทางปฏิบัติในการป้องกัน รับมือ ลดความเสี่ยง รักษาและฟื้นฟูความเสียหายจากภัยคุกคามทางไซเบอร์ที่เท่าทันต่อเหตุการณ์ที่สอดคล้องกับมาตรฐานสากล

7. เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs)

การประชุมสมัชชาใหญ่แห่งสหประชาชาติ (United Nations General Assembly – UNGA) เมื่อวันที่ 25 กันยายน 2558 ผู้นำประเทศสมาชิกสหประชาชาติและประเทศไทย รวม 193 ประเทศ ได้ลงนามรับรองเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals; SDGs) ทดแทนเป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษ (Millennium Development Goals ; MDGs) ซึ่งหมดอายุลงในปี 2558 เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนจะถูกใช้เป็นเครื่องกำหนดทิศทางการพัฒนาทั้งของประเทศไทยและของโลกจนถึงปี ค.ศ. 2030 (พ.ศ.2573) ครอบคลุมระยะเวลา 15 ปี ที่ประกอบด้วย 17 เป้าหมาย (Goal) 169 เป้าประสงค์ (Target) ครอบคลุมประเด็นการพัฒนาด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุล อันเป็นสามเสาหลักของการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยมีเป้าหมายสูงสุดเพื่อขจัดความยากจน ลดความเหลื่อมล้ำ โดยไม่ทิ้งใครไว้เบื้องหลัง ไม่ทำลายแหล่งทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งให้ความสำคัญมากยิ่งขึ้นต่อการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนซึ่งจะต้องร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาที่ยั่งยืน

ประเทศไทยได้กำหนดกลไกการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในรูปแบบคณะกรรมการ โดยมีการปรับเปลี่ยนแนวทางการดำเนินงาน ดังนี้ (มติที่ประชุมคณะกรรมการเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน : กพย. เมื่อวันที่ 19 ธันวาคม 2562)

1. เห็นชอบหลักการร่างแผนการขับเคลื่อน SDGs สำหรับประเทศไทยตามที่ สศช. เสนอ
2. มอบหมายให้ สศช. ดำเนินงานตามแผนขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนสำหรับประเทศไทย ร่วมกับหน่วยงานต่าง ๆ

3. เห็นชอบให้ยกเลิกการดำเนินงานต่าง ๆ ตามที่คณะกรรมการต่าง ๆ ภายใต้คณะกรรมการเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนที่ได้เคยมีข้อสั่งการหรือเคยมีมติ

4. ปรับการดำเนินงานให้สอดคล้องกับร่างแผนการขับเคลื่อนฯ

ร่าง แผนการขับเคลื่อนการพัฒนาที่ยั่งยืนของประเทศไทย ประกอบด้วย

1. การสร้างการตระหนักรู้

2. การเชื่อมโยงเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนกับยุทธศาสตร์ชาติ แผนระดับที่ 2 และแผนระดับที่ 3 ของประเทศ

3. กลไกการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน

3.1 คณะกรรมการเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (กพย.) เป็นกลไกหลักในการขับเคลื่อน ระดับชาติเชิงนโยบาย (นายกรัฐมนตรี : ประธาน ปลัดกระทรวง ผู้แทนส่วนราชการ และหน่วยงานต่าง ๆ : กรรมการ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) : เลขานุการ)

3.2 คณะอนุกรรมการเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน เป็นกลไกในการแปลงนโยบาย และยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาที่ยั่งยืนของประเทศไทยสู่การปฏิบัติอย่างบูรณาการ รวม 4 คณะ ประกอบด้วย

3.2.1 คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน

3.2.2 คณะอนุกรรมการส่งเสริมการพัฒนาที่ยั่งยืนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

3.2.3 คณะอนุกรรมการติดตามและประเมินผลการพัฒนาที่ยั่งยืน

3.2.4 คณะอนุกรรมการการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์

4. การจัดทำโครงการ/การดำเนินงานเพื่อบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ผ่านการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติและแผนแม่บทฯ ด้วยหลักการความสัมพันธ์เชิงเหตุและผล (Causal Relationship: XYZ)

5. ภาควิชาการพัฒนา (ภาคธุรกิจเอกชน ภาควิชาการ ภาคประชาสังคม ภาคภาคีเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศ)

กพย. ได้มอบหมายให้กระทรวงศึกษาธิการเป็นหน่วยงานรับผิดชอบและประสานงานหลักการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน

1. รายเป้าหมายหลัก (Goal) เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน เป้าหมายที่ 4 สร้างหลักประกันว่าทุกคนมีการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างครอบคลุมและเท่าเทียม และสนับสนุนโอกาสในการเรียนรู้ตลอดชีวิต

2. รายเป้าหมายย่อย (Target) ที่ 4.1/4.2/4.4/4.5/4.6/4.7/4.A/4.C

เป้าหมายย่อย 4.1 : สร้างหลักประกันว่าเด็กชายและเด็กหญิงทุกคนสำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาที่มีคุณภาพ เท่าเทียม และไม่มีค่าใช้จ่าย นำไปสู่ผลลัพธ์ทางการเรียนที่มีประสิทธิภาพภายในปี พ.ศ. 2573

เป้าหมายย่อย 4.2 : สร้างหลักประกันว่าเด็กชายและเด็กหญิงทุกคนเข้าถึงการพัฒนา การดูแล และการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา สำหรับเด็กปฐมวัยที่มีคุณภาพ เพื่อให้เด็กเหล่านั้นมีความพร้อมสำหรับการศึกษาระดับประถมศึกษา ภายในปี 2573

เป้าหมายย่อย 4.4 เพิ่มจำนวนเยาวชนและผู้ใหญ่ที่มีทักษะที่เกี่ยวข้อง รวมถึงทักษะทางด้านเทคนิคและอาชีพสำหรับการจ้างงาน การมีงานที่มีคุณค่า และการเป็นผู้ประกอบการภายในปี 2573

เป้าหมายย่อย 4.5 ขจัดความเหลื่อมล้ำทางเพศด้านการศึกษาและสร้างหลักประกันว่ากลุ่มที่เปราะบางซึ่งรวมถึงผู้พิการ ชนพื้นเมือง และเด็ก เข้าถึงการศึกษาและการฝึกอาชีพทุกระดับ อย่างเท่าเทียมภายในปี พ.ศ. 2573

เป้าประสงค์ที่ 4.6 สร้างหลักประกันว่าเยาวชนทุกคนและผู้ใหญ่ในสัดส่วนสูงทั้งชายและหญิงสามารถอ่านออกเขียนได้และคำนวณได้ ภายในปี 2573

เป้าประสงค์ที่ 4.7 สร้างหลักประกันว่าผู้เรียนทุกคนได้รับความรู้และทักษะที่จำเป็นสำหรับส่งเสริมการพัฒนาย่างยั่งยืน รวมไปถึงการศึกษาสำหรับการพัฒนาย่างยั่งยืนและการมีวิถีชีวิตที่ยั่งยืน สิทธิมนุษยชน ความเสมอภาคระหว่างเพศ การส่งเสริมวัฒนธรรมแห่งความสงบสุข และไม่ใช้ความรุนแรง การเป็นพลเมืองของโลก และความนิยมในความหลากหลายทางวัฒนธรรมและการมีส่วนร่วมของวัฒนธรรมต่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ภายในปี 2573

เป้าประสงค์ที่ 4.A สร้างและยกระดับอุปกรณ์และเครื่องมือทางการศึกษาที่อ่อนไหวต่อเด็ก ผู้พิการ และเพศภาวะ และให้มีสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ที่ปลอดภัย ปราศจากความรุนแรง ครอบคลุมและมีประสิทธิภาพสำหรับทุกคน

เป้าประสงค์ที่ 4.C เพิ่มจำนวนครูที่มีคุณวุฒิ รวมถึงการดำเนินการผ่านทางความร่วมมือระหว่างประเทศในการฝึกอบรมครูในประเทศกำลังพัฒนา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเทศพัฒนาน้อยที่สุดและรัฐ กำลังพัฒนาที่เป็นเกาะขนาดเล็ก ภายในปี 2573

ภารกิจของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดพะเยา มีส่วนเกี่ยวข้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน รายเป้าหมายหลัก (Goal) ที่ 4 สร้างหลักประกันว่าทุกคนมีการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างครอบคลุมและเท่าเทียม และสนับสนุนโอกาสในการเรียนรู้ตลอดชีวิตและทุกรายเป้าหมายย่อย (Target) ที่กระทรวงศึกษาธิการเป็นหน่วยงานรับผิดชอบและประสานงานหลักการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน

8. นโยบายด้านการศึกษา (นางนฤมล ภิญโญสินวัฒน์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ)

เมื่อวันที่ 15 ธันวาคม 2568 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (นางนฤมล ภิญโญสินวัฒน์) ได้มอบนโยบายการศึกษาให้แก่ส่วนราชการในสังกัดและองค์กรในกำกับกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อให้การขับเคลื่อนนโยบายการศึกษาไปสู่การปฏิบัติเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เกิดประสิทธิผล เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียนและประชาชน จึงประกาศนโยบายการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 - 2570 ดังนี้

1. การพัฒนาคุณภาพครูและการยกระดับคุณภาพชีวิตครู

- 1.1 ลดภาระงานครู
- 1.2 แก้ปัญหาหนี้สินครูและบุคลากรทางการศึกษา
- 1.3 ปรับปรุงระบบสวัสดิการครูและบุคลากรทางการศึกษา
- 1.4 ปรับปรุงรูปแบบและวิธีการประเมินวิทยฐานะครู
- 1.5 พัฒนาระบบการย้ายครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
- 1.6 พัฒนาศักยภาพครูและบุคลากรทางการศึกษาอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง
- 1.7 ส่งเสริมและสนับสนุนเครื่องมือและสื่อการเรียนรู้ที่ทันสมัยให้แก่ครู
- 1.8 พัฒนาและยกระดับศักยภาพครูการศึกษาพิเศษ

2. การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนและการยกระดับคุณภาพชีวิตของผู้เรียนทุกช่วงวัย

- 2.1 ส่งเสริมการเรียนการสอนประวัติศาสตร์และหน้าที่พลเมือง
- 2.2 ส่งเสริมการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์

2.3 ปรับปรุงสถานศึกษาให้มีความพร้อมในการจัดการเรียนการสอนและสร้าง
ความปลอดภัยในสถานศึกษาอย่างรอบด้าน

2.4 ส่งเสริมการดูแลสุขภาพกายและสุขภาพจิตของผู้เรียนอย่างยั่งยืน

2.5 พัฒนาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานให้สอดคล้องกับโลกยุคใหม่
และเหมาะสมกับบริบทของพื้นที่

2.6 พัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) และทักษะ
ด้านภาษาต่างประเทศ

2.7 ส่งเสริมการปฏิรูประบบอาชีวศึกษาให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง
อย่างรวดเร็วในทุกมิติ

2.8 ปฏิรูปการศึกษาพิเศษให้เท่าทันโลก

2.9 ส่งเสริมและสนับสนุนการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Lifelong Learning)

2.10 ช่วยเหลือเด็กและเยาวชนที่หลุดออกจากระบบการศึกษา (Zero Dropout)

2.11 พัฒนาโรงเรียนคุณภาพประจำอำเภอ (1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ)

2.12 พัฒนาทักษะที่จำเป็นในการดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพให้แก่
ผู้เรียนเพื่อให้สามารถเรียนรู้ควบคู่กับการทำงาน สร้างรายได้ระหว่างเรียนบแล้วมีงานทำ (Learn to Earn)

2.13 พัฒนาระบบการศึกษาที่ยืดหยุ่นตอบสนองโจทย์ศักยภาพผู้เรียน

2.14 พัฒนาระบบหรือแพลตฟอร์มการเรียนรู้ที่หลากหลาย

3. การผลักดันกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการปฏิรูปการศึกษา

9. แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2579

แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2579 เป็นแผนที่วางกรอบเป้าหมายและทิศทางการจัดการศึกษาของประเทศ โดยมุ่งจัดการศึกษาให้คนไทยทุกคนสามารถเข้าถึงโอกาสและความเสมอภาคในการศึกษาที่มีคุณภาพ พัฒนาระบบการบริหารจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ พัฒนาคนให้มีสมรรถนะในการทำงานที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานและการพัฒนาประเทศ แนวคิดการจัดการศึกษาตามแผนการศึกษาแห่งชาติ ยึดหลักสำคัญในการจัดการศึกษาประกอบด้วย หลักการจัดการศึกษาเพื่อปวงชน (Education for All) หลักการจัดการศึกษาเพื่อความเท่าเทียม และทั่วถึง (Inclusive Education) หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (Sufficiency Economy) และหลักการมีส่วนร่วมของสังคม (All For Education) อีกทั้งยึดตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs 2030) ประเด็นภายในประเทศ (Local Issues) อาทิ คุณภาพของคนช่วงวัย การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรของประเทศ ความเหลื่อมล้ำของการกระจายรายได้ และวิกฤติด้านสิ่งแวดล้อม โดยนำยุทธศาสตร์ชาติมากรอบความคิดสำคัญในการจัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติ โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

วิสัยทัศน์ : คนไทยทุกคนได้รับการศึกษาและเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ ดำรงชีวิต
อย่างเป็นสุข สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และการเปลี่ยนแปลงของโลกศตวรรษที่ 21

วัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนาระบบและกระบวนการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ

2. เพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นพลเมืองดี มีคุณลักษณะ ทักษะและสมรรถนะที่สอดคล้องกับบทบาทของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ และยุทธศาสตร์ชาติ

3. เพื่อพัฒนาสังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ และคุณธรรม จริยธรรม รู้รักสามัคคี และร่วมมือผนึกกำลังมุ่งสู่การพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

4. เพื่อนำประเทศไทยก้าวข้ามกับดักประเทศที่มีรายได้ปานกลาง และความเหลื่อมล้ำภายในประเทศลดลง

ยุทธศาสตร์แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 ประกอบด้วย 6 ยุทธศาสตร์ซึ่งเกี่ยวข้องกับการกิจของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดพะเยาทั้ง 6 ยุทธศาสตร์ ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคงของสังคมและประเทศชาติ

เป้าหมาย 1) คนทุกช่วงวัยมีความรักในสถาบันหลักของชาติ และยึดมั่นการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข 2) คนทุกช่วงวัยในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้และพื้นที่พิเศษได้รับการศึกษาและเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ 3) คนทุกช่วงวัยได้รับการศึกษา การดูแลและป้องกันจากภัยคุกคามในชีวิตรูปแบบใหม่

แนวทางการพัฒนา 1) พัฒนาการจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันหลัก ของชาติและการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข 2) ยกระดับคุณภาพและส่งเสริมโอกาสในการเข้าถึงการศึกษาในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ 3) ยกระดับคุณภาพและส่งเสริมโอกาสในการเข้าถึงการศึกษาในพื้นที่พิเศษ (พื้นที่สูงพื้นที่ตามแนวตะเข็บชายแดน และพื้นที่เกาะแก่ง ชายฝั่งทะเล ทั้งกลุ่มชนต่างเชื้อชาติ ศาสนา และวัฒนธรรม กลุ่มชน-ชายขอบ และแรงงานต่างด้าว) 4) พัฒนาการจัดการศึกษาเพื่อการจัดระบบการดูแลและป้องกันภัยคุกคามในรูปแบบใหม่ อาทิ อาชญากรรมและความรุนแรงในรูปแบบต่าง ๆ ยาเสพติด ภัยพิบัติจากธรรมชาติภัยจากโรคอุบัติใหม่ภัยจากไซเบอร์ เป็นต้น

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การผลิตและพัฒนากำลังคน การวิจัย และนวัตกรรมเพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

เป้าหมาย 1) กำลังคนมีทักษะที่สำคัญจำเป็นและมีสมรรถนะตรงตามความต้องการของตลาดงานและการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ 2) สถาบันการศึกษาและหน่วยงานที่จัดการศึกษาผลิตบัณฑิตที่มีความเชี่ยวชาญและเป็นเลิศเฉพาะด้าน 3) การวิจัยและพัฒนาเพื่อสร้างองค์ความรู้และนวัตกรรมที่สร้างผลผลิตและมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ

แนวทางการพัฒนา 1) ผลิตและพัฒนากำลังคนให้มีสมรรถนะในสาขาที่ตรงตามความต้องการของตลาดงานและการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ 2) ส่งเสริมการผลิตและพัฒนากำลังคนที่มีความเชี่ยวชาญและเป็นเลิศเฉพาะด้าน 3) ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาเพื่อสร้างองค์ความรู้และนวัตกรรมที่สร้างผลผลิตและมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาศักยภาพคนทุกช่วงวัย และการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้

เป้าหมาย 1) ผู้เรียนมีทักษะและคุณลักษณะพื้นฐานของพลเมืองไทยและทักษะและคุณลักษณะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 2) คนทุกช่วงวัยมีทักษะความรู้ความสามารถและสมรรถนะตามมาตรฐานการศึกษาและมาตรฐานวิชาชีพ และพัฒนาคุณภาพชีวิตได้ตามศักยภาพ 3) สถานศึกษาทุกระดับการศึกษาสามารถจัดกิจกรรม/กระบวนการเรียนรู้ตามหลักสูตรได้อย่างมีคุณภาพและมาตรฐาน 4) แหล่งเรียนรู้ สื่อตำราเรียน นวัตกรรมและสื่อการเรียนรู้มีคุณภาพและมาตรฐาน และประชาชนสามารถเข้าถึงได้โดยไม่จำกัดเวลาและสถานที่ 5) ระบบและกลไกการวัด การติดตามและประเมินผลมีประสิทธิภาพ 6) ระบบการผลิตครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาได้มาตรฐานระดับสากล 7) ครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาได้รับการพัฒนาสมรรถนะตามมาตรฐาน

แนวทางการพัฒนา 1) ส่งเสริม สนับสนุนให้คนทุกช่วงวัยมีทักษะ ความรู้ความสามารถ และการพัฒนาคุณภาพชีวิตอย่างเหมาะสม เต็มตามศักยภาพในแต่ละช่วงวัย 2) ส่งเสริมและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ สื่อตำราเรียน และสื่อการเรียนรู้ต่าง ๆ ให้มีคุณภาพมาตรฐาน และประชาชนสามารถเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ได้ โดยไม่จำกัดเวลาและสถานที่ 3) สร้างเสริมและปรับเปลี่ยนค่านิยมของคนไทยให้มีวินัย จิตสาธารณะ และพฤติกรรมที่พึงประสงค์ 4) พัฒนาระบบและกลไกการติดตาม การวัดและประเมินผลผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพ 5) พัฒนาคลังข้อมูล สื่อ และนวัตกรรมการเรียนรู้ ที่มีคุณภาพและมาตรฐาน 6) พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการผลิตครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา 7) พัฒนาคุณภาพครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา

ยุทธศาสตร์ที่ 4 การสร้างโอกาส ความเสมอภาคและความเท่าเทียมทางการศึกษา

เป้าหมาย 1) ผู้เรียนทุกคนได้รับโอกาสและความเสมอภาคในการเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพ 2) การเพิ่มโอกาสทางการศึกษาผ่านเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษาสำหรับคนทุกช่วงวัย 3) ระบบข้อมูลรายบุคคลและสารสนเทศทางการศึกษาที่ครอบคลุม ถูกต้อง เป็นปัจจุบัน เพื่อการวางแผนการบริหารจัดการศึกษา การติดตามประเมิน และรายงานผล

แนวทางการพัฒนา 1) เพิ่มโอกาสและความเสมอภาคในการเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพ 2) พัฒนาระบบเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษาสำหรับคนทุกช่วงวัย 3) พัฒนาระบบข้อมูลด้านการศึกษามีมาตรฐาน เชื่อมโยงและเข้าถึงได้

ยุทธศาสตร์ที่ 5 การจัดการศึกษาเพื่อสร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

เป้าหมาย 1) คนทุกช่วงวัย มีจิตสำนึกรักษ์สิ่งแวดล้อม มีคุณธรรม จริยธรรม และนำแนวคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติ 2) หลักสูตร แหล่งเรียนรู้ และสื่อการเรียนรู้ที่ส่งเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม คุณธรรม จริยธรรม และการนำแนวคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติ 3) การวิจัยเพื่อพัฒนาองค์ความรู้และนวัตกรรมด้านการสร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

แนวทางการพัฒนา 1) ส่งเสริม สนับสนุนการสร้างจิตสำนึกรักษ์สิ่งแวดล้อม มีคุณธรรม จริยธรรม และนำแนวคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติในการดำเนินชีวิต 2) ส่งเสริมและพัฒนาหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ แหล่งเรียนรู้ และสื่อการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการสร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม 3) พัฒนางานวิจัย และนวัตกรรม ด้านการสร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

ยุทธศาสตร์ที่ 6 การพัฒนาประสิทธิภาพของระบบบริหารจัดการศึกษา

เป้าหมาย 1) โครงสร้าง บทบาทและระบบการบริหารจัดการการศึกษามีความคล่องตัว ชัดเจน และสามารถตรวจสอบได้ 2) ระบบการบริหารจัดการศึกษามีประสิทธิภาพและประสิทธิผลส่งผลกระทบต่อคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษา 3) ทุกภาคส่วนของสังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาที่ตอบสนองความต้องการของประชาชนและพื้นที่ 4) กฎหมายและรูปแบบการบริหารจัดการทรัพยากรทางการศึกษารองรับลักษณะที่แตกต่างกันของผู้เรียน สถานศึกษา และความต้องการกำลังแรงงานของประเทศ 5) ระบบบริหารงานบุคคลของครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษามีความเป็นธรรม สร้างขวัญกำลังใจ และส่งเสริมให้ปฏิบัติงานได้อย่างเต็มตาม ศักยภาพ

แนวทางการพัฒนา 1) ปรับปรุงโครงสร้างการบริหารจัดการศึกษา 2) เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการสถานศึกษา 3) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการจัดการศึกษา 4) ปรับปรุงกฎหมาย เกี่ยวกับระบบการเงินเพื่อการศึกษาที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพและประสิทธิภาพการจัดการศึกษา 5) พัฒนาระบบบริหารงานบุคคลของครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา

10. แผนปฏิบัติราชการของกระทรวงศึกษาธิการ (ระยะเวลา 5 ปี พ.ศ. 2566 – 2570)

กระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดกรอบสาระสำคัญของแผนปฏิบัติราชการของกระทรวงศึกษาธิการ มีดังนี้

วิสัยทัศน์

“ภายในปี 2570 ผู้เรียนทุกช่วงวัยได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ มีคุณธรรม จริยธรรม มีทักษะที่จำเป็นพร้อมเรียนรู้ตลอดชีวิตและปรับตัวสอดคล้องกับวิถีชีวิตโลกยุคใหม่”

พันธกิจ

1. พัฒนาการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐาน
2. สร้างโอกาสการเรียนรู้ตลอดชีวิต และลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา
3. ผลิต พัฒนาและสร้างเสริมศักยภาพกำลังคนที่มีคุณภาพ สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานและความต้องการของประเทศ
4. ส่งเสริม สนับสนุนการสร้างผลงานวิจัย องค์ความรู้ เทคโนโลยี นวัตกรรมและสิ่งประดิษฐ์ที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์สำหรับการพัฒนาทางการศึกษา สังคม หรือสร้างมูลค่าเพิ่มเชิงเศรษฐกิจ
5. พัฒนาระบบบริหารจัดการการศึกษาให้ทันสมัย มีประสิทธิภาพตามหลักธรรมาภิบาล

ผลสัมฤทธิ์และประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการใช้จ่ายงบประมาณ

ผลสัมฤทธิ์/ประโยชน์	ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย
1. ผู้เรียนได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ มีทักษะการเรียนรู้ และทักษะที่จำเป็นของโลกยุคใหม่ สามารถเข้าถึงการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ได้รับการพัฒนาศักยภาพตามพหุปัญญา	1) อันดับขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ด้านการศึกษา (IMD) 2) คะแนน PISA ด้านการอ่าน คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ 3) ผู้สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นได้รับการพัฒนาให้มีทักษะอาชีพ เพื่อการมีงานทำหรือประกอบอาชีพ อย่างน้อย 1 หลักสูตร/อาชีพ
2. กำลังคนมีสมรรถนะสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานและความต้องการของประเทศ	1) ร้อยละของผู้สำเร็จการศึกษาที่มีงานทำหรือประกอบอาชีพได้ภายใน 1 ปี 2) ร้อยละความพึงพอใจของนายจ้างหรือผู้ประกอบการที่มีต่อความสามารถในการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษา 3) ร้อยละของผู้เรียนที่เข้าร่วมการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการกับการทำงานเพิ่มขึ้น
3. ประชาชนกลุ่มเป้าหมายได้รับการทางการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม ด้วยรูปแบบและวิธีการที่เหมาะสม	1) สัดส่วนของประชากรนอกระบบการศึกษาระดับการศึกษาภาคบังคับ (ป.1-ม.3) อายุ 6-14 ปี 2) อัตราการเข้าเรียนของผู้เรียนแต่ละระดับการศึกษาต่อประชากรกลุ่มอายุ - ระดับก่อนประถมศึกษา - ระดับประถมศึกษา - ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น - ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (สามัญ – อาชีวศึกษา)

11. แผนปฏิบัติการด้านการศึกษา กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2

วิสัยทัศน์

“น้อมนำพระบรมราโชบายด้านการศึกษาสู่การพัฒนาโดยการบูรณาการและบริหารจัดการศึกษา ภายใต้บริบทวัฒนธรรมล้านนา”

พันธกิจ

1. ส่งเสริม การบริหารและการจัดการศึกษาแบบบูรณาการในระดับภาคอย่างมีประสิทธิภาพ
2. ส่งเสริม การพัฒนาสมรรถนะของข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษา ที่ส่งผลต่อการพัฒนาทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21
3. การสร้างโอกาส และความเสมอภาค ในการเข้าถึงการศึกษาอย่างทั่วถึง ตามศักยภาพของผู้เรียน เพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา
4. พัฒนาประสิทธิภาพของระบบบริหารจัดการศึกษา

เป้าประสงค์รวม

1. บริหารจัดการศึกษาแบบบูรณาการในระดับภาคได้อย่างมีประสิทธิภาพ
2. ข้าราชการ ครูและบุคลากรทางการศึกษาได้รับการพัฒนาสมรรถนะ ที่ส่งผลต่อผู้เรียนในศตวรรษที่ 21
4. ผู้เรียนได้รับโอกาสและความเสมอภาค ในการเข้าถึงการศึกษาอย่างทั่วถึง ตามศักยภาพของตนเอง รวมทั้งความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา
5. บริหารจัดการระบบการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ประเด็นยุทธศาสตร์

1. บูรณาการศาสตร์พระราชากับวัฒนธรรมล้านนาสู่สังคม
2. บูรณาการความร่วมมือด้านการศึกษาของหน่วยงานการศึกษาในพื้นที่
3. การพัฒนาศักยภาพคนทุกช่วงวัย กับสังคมแห่งการเรียนรู้และมีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21
4. การสร้างโอกาส ความเสมอภาคและความเท่าเทียมทางการศึกษา
5. พัฒนาประสิทธิภาพของระบบบริหารจัดการศึกษา

ประเด็นยุทธศาสตร์ ที่ 1 บูรณาการศาสตร์พระราชากับวัฒนธรรมล้านนาสู่สังคม

กลยุทธ์

- 1.1 พัฒนา และบริหารจัดการการศึกษา โดยบูรณาการความร่วมมือระหว่างหน่วยงานทางการศึกษา สอดคล้องกับวัฒนธรรมล้านนา โดยใช้แหล่งเรียนรู้ในพื้นที่ และภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อสร้างความมั่นคงของสังคม
- 1.2 ส่งเสริมทักษะความรู้และทัศนคติที่ดีของศาสตร์พระราชาและภูมิปัญญาท้องถิ่นนำไปสู่การปฏิบัติได้จริง
- 1.3 ส่งเสริมให้สถานศึกษาในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 จัดการเรียนการสอนแบบมีส่วนร่วมโดยใช้แหล่งเรียนรู้ในพื้นที่ และภูมิปัญญาท้องถิ่น

ประเด็นยุทธศาสตร์ ที่ 2 บูรณาการความร่วมมือด้านการศึกษาของหน่วยงานการศึกษาในพื้นที่

กลยุทธ์

- 2.1 พัฒนาบุคลากรทางการศึกษาให้มีทักษะด้านการวิจัยที่สร้างองค์ความรู้และนวัตกรรมในการสร้างผลผลิตที่ตอบสนองต่อการศึกษา
- 2.2 สร้างคลังความรู้ในหลากหลายรูปแบบเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ทุกช่วงวัย

2.3 สร้างความร่วมมือกับหน่วยงานทุกภาคส่วนในพื้นที่ให้มีส่วนร่วมในการพัฒนาสมรรถนะของบุคลากร
**ประเด็นยุทธศาสตร์ ที่ 3 พัฒนาศักยภาพคนทุกช่วงวัย กับสังคมแห่งการเรียนรู้และมีทักษะ
 ที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21**

กลยุทธ์

3.1 พัฒนากำลังคนให้มีทักษะอาชีพที่สำคัญจำเป็นและมีสมรรถนะตรงตามความต้องการ
 ของตลาดแรงงาน

3.2 พัฒนาศักยภาพหรือสมรรถนะด้านอาชีพเพื่อรองรับการพัฒนาในเขตพัฒนาเศรษฐกิจ
 จังหวัดชายแดนที่เอื้อต่อการลงทุนทั้งภาคการผลิตและเกิดอาชีพใหม่ที่หลากหลาย

3.3 ส่งเสริมการจัดการศึกษาด้านอาชีพเพื่อรองรับความเจริญทางเศรษฐกิจ สังคม และ
 เทคโนโลยีตามบริบทพื้นที่

ประเด็นยุทธศาสตร์ ที่ 4 สร้างโอกาส ความเสมอภาคและความเท่าเทียมทางการศึกษา

กลยุทธ์

4.1 สนับสนุนการสร้างโอกาสความเสมอภาคและความเท่าเทียมทางการศึกษาเพื่อลด
 ความเหลื่อมล้ำทางสังคม และเข้าถึงรูปแบบการศึกษาที่เหมาะสม

4.2 ส่งเสริม สนับสนุนให้มีเทคโนโลยีดิจิทัล หรือนวัตกรรม ในการสร้างโอกาสทางการศึกษา
 ให้ผู้เรียนทุกคน ทุกพื้นที่เข้าถึงการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ

4.3 ส่งเสริม สนับสนุนการมีส่วนร่วมกับหน่วยงานทุกภาคส่วน อย่างต่อเนื่องและระดมทรัพยากร
 เพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา

ประเด็นยุทธศาสตร์ ที่ 5 พัฒนาประสิทธิภาพของระบบบริหารจัดการศึกษา

กลยุทธ์

5.1 พัฒนาระบบบริหารจัดการศึกษาและข้อมูลสารสนเทศอย่างทั่วถึงและเสมอภาค
 ทุกกลุ่มเป้าหมาย โดยการมีส่วนร่วมทุกภาคส่วน

5.2 พัฒนาสมรรถนะบุคลากรด้านเทคโนโลยีในการจัดการศึกษาอย่างปลอดภัยเพื่อเท่าทัน
 ต่อการเปลี่ยนแปลง

5.3 พัฒนานวัตกรรมและเทคโนโลยีมาใช้บูรณาการการบริหารจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับ
 บริบทเชิงพื้นที่

12. เป้าหมายการพัฒนาจังหวัดพะเยา 20 ปี (พ.ศ. 2566 - 2585)

"พะเยาน่าอยู่ สิ่งแวดล้อมยั่งยืน เมืองแห่งนวัตกรรมเกษตรและอาหาร"
 ขับเคลื่อนภายใต้แนวทาง 5P

1. People's well-being of all ages : ส่งเสริมให้ประชาชนมีความสุข สุขภาพดี คุณภาพชีวิตดี
 ทุกช่วงวัย

2. Products of high-value agriculture and food innovation : เป็นแหล่งผลิตผลิตภัณฑ์
 นวัตกรรมเกษตรอาหารมูลค่าสูง

3. Places of creative and cultural tourism : เป็นพื้นที่เป้าหมายการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม
 และสร้างสรรค์

4. Prosperous and sustainable environment : ส่งเสริมความเจริญรุ่งเรืองด้านสิ่งแวดล้อม
 และสิ่งแวดล้อมยั่งยืน

5. Partnership : เสริมสร้างความร่วมมือและการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายทุกภาคส่วน

แผนการดำเนินงานที่สำคัญ/แผนที่นำทาง (Roadmap)

1. พัฒนาคุณภาพความเป็นเมืองเพื่อรองรับการขยายตัวของธุรกิจและอุตสาหกรรมบริการให้ได้มาตรฐาน
2. ขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานรากเชื่อมโยงเศรษฐกิจการค้าชายแดน ยกกระตือรือร้นการค้าการลงทุน
3. บริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อมอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อให้เกิดความยั่งยืน

บนพื้นฐานการมีส่วนร่วมของประชาชน

4. พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้ยั่งยืน และขับเคลื่อนการท่องเที่ยว ภายใต้โมเดลเศรษฐกิจ BCG
5. บริหารจัดการธุรกิจเกษตรพัฒนานวัตกรรมเกษตรและอาหารปลอดภัย
6. พัฒนาเมืองแห่งการเรียนรู้ Learning City เพื่อคุณภาพชีวิต ที่ดีตลอดช่วงชีวิต

13. เป้าหมายการพัฒนาจังหวัดพะเยา (พ.ศ. 2566 - 2570) ฉบับทบทวนปีงบประมาณ พ.ศ. 2569

“พะเยาเป็นเมืองที่คนมีคุณภาพชีวิตที่ดี ชุมชน ธุรกิจการค้า การเกษตร การท่องเที่ยวเติบโต ด้วยเศรษฐกิจสร้างสรรค์ และนวัตกรรมที่มีมาตรฐาน และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม”

ประเด็นการพัฒนาที่ 4 ยกกระดับคุณภาพชีวิต เสริมสร้างความมั่นคง

วัตถุประสงค์

ประชาชนคนพะเยาทุกช่วงวัยมีคุณภาพชีวิตที่ดี ผู้สูงอายุได้รับการพัฒนา ชุมชนเข้มแข็ง สังคมมีความปลอดภัย มีความมั่นคงภายในและตามแนวชายแดน

เป้าหมายและตัวชี้วัด

1. รายได้ครัวเรือนเฉลี่ยเพิ่มขึ้น (ร้อยละ 3/ปี)
2. จำนวนของหมู่บ้าน/ชุมชนมีผลการสำรวจสถานะปัญหาเสพติดในระดับหมู่บ้าน/ชุมชน เป็นหมู่บ้าน/ชุมชนที่ไม่มีปัญหาเสพติดไม่น้อยกว่าร้อยละ 75 ของหมู่บ้าน/ชุมชน ทั้งหมดของจังหวัดพะเยา
3. จำนวนของอำเภอที่ผ่านเกณฑ์การประเมินพัฒนาคุณภาพชีวิตที่มีคุณภาพ (อย่างน้อย 2 อำเภอ/ปี)
4. จำนวนของเด็กและเยาวชนได้รับการศึกษาต่อในระดับอาชีวเพิ่มมากขึ้น (ร้อยละ 6/ปี)
5. อัตราการมีรายได้ของแรงงานนอกระบบเพิ่มขึ้น (ร้อยละ 3/ปี)
6. จำนวน/ระบบ/เทคโนโลยีที่สนับสนุน Smart city) (อย่างน้อย 1 ระบบ/ปี)
7. ร้อยละความสำเร็จของการเพิ่มศักยภาพเจ้าหน้าที่ อาสาภาคประชาชนในการป้องกัน การกระทำผิดกฎหมาย การรักษาความสงบเรียบร้อย ในระดับพื้นที่ไม่น้อยกว่าร้อยละ 75 ภายในปี 2570

แนวทางการพัฒนา

1. สร้างความเข้มแข็งให้สถาบันครอบครัวและชุมชน
2. พัฒนาคุณภาพชีวิตเด็กและเยาวชน
3. พัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกของเมือง เป็นเมืองแห่ง Smart City
4. เสริมสร้างความมั่นคงปลอดภัยในพื้นที่ตามแนวชายแดน
5. เพิ่มประสิทธิภาพและเตรียมความพร้อมป้องกันโรคอุบัติใหม่
6. พัฒนาคุณภาพชีวิตแรงงานทุกช่วงวัยให้มีความรู้ มีทักษะ อาชีพ รายได้ ได้รับสวัสดิการ และความปลอดภัย
7. ส่งเสริมให้ผู้มีรายได้น้อย ผู้ด้อยโอกาสให้มีอาชีพ มีรายได้
8. พัฒนาคุณภาพชีวิตและศักยภาพของกลุ่มผู้สูงอายุเพื่อเพิ่มโอกาสในการประกอบอาชีพให้มีความทำงาน มีรายได้เพิ่มขึ้น
9. พัฒนาระบบการดูแลผู้สูงอายุและผู้พิการโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน
10. การขยายผลโครงการร้อยใจรักษ์

11. เสริมสร้างศักยภาพ อาสาภาคประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสฟในพื้นที่ เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของหมู่บ้าน/ชุมชน อย่างยั่งยืน
12. ฝึกระวังป้องกันการลักลอบกระทำผิดกฎหมายในพื้นที่ตอนในและพื้นที่ชายแดนจังหวัดพะเยา
13. เสริมสร้างเครือข่ายภาคประชาชนด้านการข่าวในการรักษาความมั่นคง และรักษาความสงบเรียบร้อยในพื้นที่

14. การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (SWOT Analysis) การพัฒนาการศึกษาของจังหวัดพะเยา

ประเด็นการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก

โอกาส (Opportunities)	อุปสรรค (Threats)
- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 กำหนดให้มีการจัดทำแผนปฏิรูปการศึกษา - มีพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติเป็นกฎหมายแม่บทในการบริหารและจัดการศึกษา - รัฐบาลมีนโยบายสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษา ตั้งแต่ระดับอนุบาลจนจบการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อลดค่าใช้จ่ายของผู้ปกครองส่งผลให้อัตราการออกกลางคันของนักเรียนลดลงและอัตราการเรียนต่อสูงขึ้น - มีมหาวิทยาลัยพะเยา ที่มีศักยภาพในการจัดการศึกษาและพัฒนาบุคลากร เพื่อสนับสนุนองค์ความรู้ในการพัฒนาจังหวัด - มีกรอบความร่วมมือทางเศรษฐกิจ และกรอบความร่วมมือของประเทศในกลุ่ม GMS AC BIMSTEC ACMECS และ CLMVT ส่งผลให้จังหวัดต้องผลิต และพัฒนากำลังคนเพื่อรองรับการค้า การลงทุน การตลาด และฐานผลิตร่วมสามารถสนับสนุนให้ เกิดการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจสังคมของจังหวัด - จังหวัดพะเยามีแหล่งเรียนรู้ทางธรรมชาติที่สำคัญ เนื่องจากมีกว๊านพะเยาซึ่งเป็นแหล่งน้ำจืดขนาดใหญ่มีพื้นที่เป็นอันดับหนึ่งของภาคเหนือตอนบนและเป็นอันดับสามของประเทศ - จังหวัดพะเยาเป็นแหล่งเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์ ศิลปวัฒนธรรมล้านนา เนื่องจากเป็นเมืองประวัติศาสตร์ที่มีวิวัฒนาการอย่างยาวนานและต่อเนื่อง และมีความโดดเด่นของกลุ่มชาติพันธุ์เป็นต้นทุนในการส่งเสริม อนุรักษ์วัฒนธรรม ประเพณีและกิจกรรมการท่องเที่ยว ของจังหวัด - รัฐมีนโยบายเศรษฐกิจและสังคมดิจิทัลส่งเสริม การเชื่อมโยงเครือข่าย และการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการ การบริการ และการเรียนรู้ สู่สังคมแห่งปัญญา - รัฐมีนโยบายขับเคลื่อนการบริหารราชการด้วยกลไกประชารัฐ เป็นการเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนของสังคมมีส่วนร่วมพัฒนาคุณภาพการศึกษา	- นโยบายการศึกษาระดับกระทรวงมีการเปลี่ยนแปลงบ่อย ทำให้การปฏิบัติงานขาดความต่อเนื่อง - รายได้ประชากรต่อหัวต่อปี 78,974 บาท อยู่ในลำดับที่ 13 ของภาคเหนือ และอันดับที่ 60 ของประเทศ ซึ่งเป็นตัวบ่งชี้ว่ารายได้ของประชากรยังต่ำ - ความเหลื่อมล้ำและช่องว่างระหว่างรายได้ของกลุ่มประชาชนมีผลต่อโอกาสการเข้าถึงการบริการทางการศึกษาที่มีคุณภาพแตกต่างกัน - โครงสร้างประชากรเปลี่ยนไปอัตราการเกิดลดลง ตัวบ่อนการศึกษาน้อยลง ส่งผลให้ต้องปรับเปลี่ยนรูปแบบการจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสม - จังหวัดพะเยามีแนวโน้มเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ - รัฐบาลส่งเสริมพัฒนาบุคลากรเพื่อรองรับเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษและการค้าชายแดนยังไม่มากเท่าที่ควร - การยุบเลิกหน่วยงานทางการศึกษาระดับอำเภอส่งผลให้ขาดการประสานและบูรณาการการทำงานร่วมกันกับหน่วยงานอื่นในระดับอำเภอ - งบประมาณไม่เพียงพอต่อการจัดการศึกษาทุกระดับ - กระบวนการการปรับปรุง แก้ไขกฎหมายระดับชาติ บางส่วนล่าช้า ไม่ครบถ้วนไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว เป็นข้อจำกัดในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมการจัดการศึกษาเอกชนกับภาคส่วนต่างๆ ด้วยกลไกประชารัฐ - กระแสวัฒนธรรมข้ามชาติ ทำให้เกิดการเลียนแบบที่ไม่เหมาะสม ไม่สอดคล้องวิถีวัฒนธรรมล้านนา - การจัดการเรียนการสอนไม่รองรับแบบออนไลน์

ประเด็นการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน

จุดแข็ง (Strengths)	จุดอ่อน (Weaknesses)
- มีคณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัด (กศจ.) ขับเคลื่อนการบริหารจัดการศึกษาของจังหวัด - จังหวัดพะเยาเป็นเมืองสงบมีปัญหาสังคมน้อย (สถาบันชุมชนท้องถิ่นพัฒนา" หรือ สทพ. (LDI) จัดให้เมืองพะเยาเป็นเมืองน่าอยู่ อันดับ 6 ของประเทศ) - สถานศึกษาสามารถให้บริการทางการศึกษาได้อย่างทั่วถึง รองรับทุกกลุ่มประชากร เนื่องจากมีสถานศึกษาทุกระดับ ทุกประเภท ตามความสนใจของผู้เรียน กระจายครอบคลุมทุกพื้นที่ของจังหวัด - มีการดำเนินการตามระบบประกันคุณภาพการศึกษา ตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561	- ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนยังอยู่ในเกณฑ์ต่ำ เนื่องจากเทคนิควิธีการสอนและการจัดกระบวนการเรียนรู้ไม่ส่งเสริมให้เด็กรู้จักคิดวิเคราะห์ - ครูยังไม่เปลี่ยนพฤติกรรมการสอนยังสอนเน้นการท่องจำมากกว่าการสอนให้นักเรียนคิดวิเคราะห์ - ครูมีภาระงานอื่นนอกเหนือจากการสอนเป็นจำนวนมาก ส่งผลให้สอนได้ไม่เต็มที่ - ผู้บริหารและครูขาดทักษะในการสื่อสารภาษาอังกฤษ - ผู้บริหารบางส่วนมีทักษะทางวิชาการน้อย - ผู้ปกครองนิยมให้บุตรหลานเรียนต่อในสายสามัญมากกว่าในสายอาชีพ - การจัดการศึกษาปฐมวัยยังขาดความเข้มแข็งเนื่องจากกระทรวงศึกษาธิการไม่มีหน่วยงานที่ทำหน้าที่ดูแลพัฒนาเด็กปฐมวัยเป็นการเฉพาะ - เด็กด้อยโอกาส/เด็กพิการ/เด็กกลุ่มที่มีความต้องการพิเศษ ยังไม่ได้รับโอกาสการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ และการดูแลอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ เนื่องจากขาดรูปแบบวิธีการเรียนการสอนที่หลากหลายสอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษของแต่ละบุคคลผู้ปกครองไม่ยอมรับความบกพร่องของเด็กในปกครอง - การผลิตกำลังคนไม่ตอบสนองความต้องการของตลาด โดยเฉพาะในสาขาที่ขาดแคลน เนื่องจากสถานศึกษาขาดการปรับตัว ขาดครู คณาจารย์ผู้สอน และสื่อการสอนในสาขาที่ตลาดต้องการ - ผู้เรียนทุกระดับยังขาดทักษะด้านภาษาอังกฤษ - เด็กและเยาวชนส่วนใหญ่ยังขาดวิจรรย์ญาณในการเลือกใช้สื่อและเทคโนโลยีสารสนเทศส่งผลให้ใช้สื่อและเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างไม่เหมาะสม - การขาดแคลนครู คณาจารย์ และบุคลากรในบางสาขา

ส่วนที่ 3

ข้อมูลพื้นฐานด้านการศึกษา

ข้อมูลจำนวนสถานศึกษา นักเรียน นักศึกษา ครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา

ตารางที่ 1 จำนวนสถานศึกษา

สังกัด	2566 (แห่ง)	2567 (แห่ง)	2568 (แห่ง)
รวมทั้งหมด	452	441	441
กระทรวงศึกษาธิการ			
สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้	9	9	9
สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน	22	22	22
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา)	231	226	226
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สำนักบริหารการศึกษาพิเศษ)	3	3	3
สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา	8	8	8
กระทรวงมหาดไทย			
กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น	164	158	158
สำนักนายกรัฐมนตรี			
สำนักงานตำรวจแห่งชาติ	2	2	2
สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ			
กองพุทธศาสนสถาน	9	9	9
กระทรวงสาธารณสุข			
สถาบันพระบรมราชชนก	1	1	1
กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม			
สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา	3	3	3

ตารางที่ 2 จำนวนสถานศึกษา จำแนกตามสังกัด และประเภทการศึกษา

สังกัด	2566 แห่ง	2567 แห่ง	2568 แห่ง
รวมทั้งหมด	452	441	441
สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ			
สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดพะเยา	9	9	9
สมาคมโรงเรียนเอกชนจังหวัดพะเยา	22	22	22
- ประเภทสามัญศึกษา	16	16	16
- ประเภทการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา	2	2	2
- ประเภทการศึกษาสงเคราะห์	3	3	3
- ประเภทเอกชนนานาชาติ	1	1	1
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน			
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1	80	77	77
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2	133	131	131
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพะเยา	18	18	18
ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดพะเยา	1	1	1
โรงเรียนศึกษาพิเศษพะเยา	1	1	1
โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ที่ 24	1	1	1
สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา			
มหาวิทยาลัยพะเยา	1	1	1
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตพะเยา	1	1	1
โรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยพะเยา	1	1	1
สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา			
สถานศึกษาของรัฐ	5	5	5
สถานศึกษาของเอกชน	3	3	3
กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น			
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	147	141	141
โรงเรียนเทศบาล	17	17	17
สำนักงานตำรวจแห่งชาติ			
โรงเรียน ตชด.เบ็ตตี้ คูเมน	1	1	1
ศูนย์การเรียนรู้ตำรวจตระเวนชายแดน.อินทรีอาสา(บ้านห้วยปืม)	1	1	1
สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ			
โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา	9	9	9
กระทรวงสาธารณสุข			
วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี พะเยา	1	1	1

ตารางที่ 3 จำนวนนักเรียน นิสิต นักศึกษา

สังกัด	2566 คน	2567 คน	2568 คน
รวมทั้งหมด	89,535	87,826	86,920
กระทรวงศึกษาธิการ			
สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้	4,973	5,036	5,098
สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน	8,825	8,215	7,797
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา)	38,092	36,571	35,659
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สำนักบริหารการศึกษาพิเศษ)	1,229	1,308	1,542
สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา	21,666	23,474	24,399
สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา	5,418	4,576	3,926
กระทรวงมหาดไทย			
กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น	7,980	7,380	7,203
สำนักนายกรัฐมนตรี			
สำนักงานตำรวจแห่งชาติ	161	171	163
สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ			
กองพุทธศาสนสถาน	788	672	687
กระทรวงสาธารณสุข			
สถาบันพระบรมราชชนก	403	423	446

ตารางที่ 4 จำนวนนักเรียน นักศึกษา จำแนกตามสังกัด และประเภทสถานศึกษา

สังกัด	2566 คน	2567 คน	2568 คน
รวมทั้งหมด	94,624	87,826	86,920
สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ			
สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดพะเยา	10,530	5,036	5098
สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน	8,734	8,215	7,797
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน			
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพะเยา	14,669	14,753	14,637
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1	8,471	8,150	8,014
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2	14,312	13,668	13,008
สำนักบริหารการศึกษพิเศษ	248	245	248
โรงเรียนศึกษาพิเศษพะเยา	39	63	82
โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 24	946	1,063	1,212
สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา			
มหาวิทยาลัยพะเยา	20,976	22,416	23,339
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตพะเยา	263	303	761
โรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยพะเยา	754	755	299
สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา			
สถานศึกษาของรัฐ	5,726	3,572	2,927
สถานศึกษาของเอกชน		1,004	999
กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น			
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	3,896	3,652	3,508
โรงเรียนเทศบาล	3,747	3,728	3,695
สำนักงานตำรวจแห่งชาติ			
โรงเรียน ตชด.เบ็ตตี้ ดูเมน	111	107	100
ศูนย์การเรียนรู้ตำรวจตระเวนชายแดน.อินทรีอาสา(บ้านห้วยปู้ม)	58	64	63
สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ			
โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา	721	672	687
กระทรวงสาธารณสุข			
วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนี พะเยา	423	423	446

ตารางที่ 5 จำนวนนักเรียน นิสิต นักศึกษา จำแนกตามระดับ และประเภทการศึกษา

ระดับการศึกษา	2566 (คน)	2567 (คน)	2568 (คน)
รวมทั้งหมด	94,624	87,826	86,984
การศึกษาในระบบ	80,198	82,790	81,886
ระดับก่อนประถมศึกษา	12,223	11,432	10,751
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	3,896	3,704	3,571
เตรียมความพร้อม	310	245	249
อนุบาล 1	1,314	1,237	1,136
อนุบาล 2	3,265	2,907	2,699
อนุบาล 3	3,438	3,339	3,097
ระดับประถมศึกษา	23,500	22,667	21,910
ประถมศึกษาปีที่ 1	3,698	3,517	4,401
ประถมศึกษาปีที่ 2	3,570	3,643	3,533
ประถมศึกษาปีที่ 3	3,761	3,579	3,657
ประถมศึกษาปีที่ 4	3,985	3,728	3,584
ประถมศึกษาปีที่ 5	4,267	3,959	3,750
ประถมศึกษาปีที่ 6	4,219	4,241	3,985
ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น	12,081	12,065	12,433
มัธยมศึกษาปีที่ 1	4,138	4,250	4,382
มัธยมศึกษาปีที่ 2	3,989	4,020	4,194
มัธยมศึกษาปีที่ 3	3,954	3,795	3,857
ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (สามัญศึกษา)	8,902	8,908	8,718
มัธยมศึกษาปีที่ 4	3,042	3,009	3,005
มัธยมศึกษาปีที่ 5	3,060	2,929	2,865
มัธยมศึกษาปีที่ 6	2,800	2,970	2,848
ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (อาชีวศึกษา)	5,669	4,647	3,926
ระดับ ปวช.	3,581	3,084	2,652
ระดับ ปวส.	1,944	1,432	1,210
ทวิศึกษา	33	71	-
ปริญญาตรี (อาชีวศึกษา)	111	60	64
ระดับอุดมศึกษา	21,695	23,142	24,148
หลักสูตรประกาศนียบัตร	-	34	45
ปริญญาตรี	20,963	21,935	22,901
ปริญญาตรีควบปริญญาโท	-	121	134
ปริญญาโท	732	800	800
ปริญญาเอก	-	252	268
การศึกษานอกระบบ	10,530	5,036	5,098
สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดพะเยา	10,530	5,036	5,098

ตารางที่ 6 จำนวนครู และบุคลากรทางการศึกษา จำแนกตามสังกัด

สังกัด	2566 จำนวน	2567 จำนวน	2568 จำนวน
รวมทั้งหมด	5,580	5,580	6,581
สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ	574	707	686
สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดพะเยา	152	190	86
สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน	377	472	558
สำนักงานศึกษาธิการ	45	45	42
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	3,260	3,373	3,152
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพะเยา	992	920	803
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1	844	889	839
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2	1,290	1,297	1,261
สำนักบริหารการศึกษพิเศษ	39	87	89
โรงเรียนศึกษาพิเศษพะเยา	5	63	32
โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 24 จังหวัดพะเยา	90	117	128
สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา	148	169	2,113
มหาวิทยาลัยพะเยา/โรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยพะเยา	117	115	2,063
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตพะเยา	31	54	50
สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา	315	407	399
สำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดพะเยา	315	407	399
กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น	360	122	101
สถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	360	122	101
สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ	103	113	110
โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา	103	113	110
สำนักงานตำรวจแห่งชาติ	16	19	20
โรงเรียน ตชด.เบ็ตตี้ ดูเมน	10	12	13
ศูนย์การเรียนรู้ตำรวจตระเวนชายแดน.อินทรีอาสา(บ้านห้วยปุม)	6	7	7
กระทรวงสาธารณสุข	53	86	86
วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี พะเยา	53	86	86

ตารางที่ 7 จำนวนนักเรียนในระบบ ระดับก่อนประถมศึกษา จำแนกตามประเภทการศึกษารายสังกัด ปีการศึกษา 2566 - 2568

สังกัด	เตรียมความพร้อม	ศูนย์พัฒนาเด็ก/เตรียมอนุบาล	อนุบาล 1	อนุบาล 2	อนุบาล 3	รวม
สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน กระทรวงศึกษาธิการ						
ปีการศึกษา 2566	-	-	625	810	852	2,349
ปีการศึกษา 2567	-	52	560	726	774	2,112
ปีการศึกษา 2568	-	63	529	631	763	1,986
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 กระทรวงศึกษาธิการ						
ปีการศึกษา 2566	-	-	143	676	722	1,541
ปีการศึกษา 2567	-	-	149	605	738	1,492
ปีการศึกษา 2568	-	-	176	565	676	1,417
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 กระทรวงศึกษาธิการ						
ปีการศึกษา 2566	-	-	80	1,298	1,415	2,793
ปีการศึกษา 2567	-	-	94	1,102	1,377	2,573
ปีการศึกษา 2568	-	-	60	1,038	1,209	2,307
สำนักบริหารการศึกษาศาพิเศษ กระทรวงศึกษาธิการ						
ปีการศึกษา 2566	248	-	-	-	-	248
ปีการศึกษา 2567	245	-	-	-	-	245
ปีการศึกษา 2568	249	-	-	-	-	
สถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย						
ปีการศึกษา 2566	-	3,896	462	464	430	5,252
ปีการศึกษา 2567	-	3,652	431	458	434	4,975
ปีการศึกษา 2568	-	3,508	368	454	432	4,762
โรงเรียน ตชด.เบ็ดเตล็ด คูเม่น สำนักนายกรัฐมนตรียุว						
ปีการศึกษา 2566	-	-	4	10	13	27
ปีการศึกษา 2567	-	-	3	11	8	22
ปีการศึกษา 2568	-	-	3	4	11	18
ศูนย์การเรียนรู้ตำรวจตระเวนชายแดนอินทรีอาสา (บ้านห้วยปุม) สำนักนายกรัฐมนตรียุว						
ปีการศึกษา 2566	-	-	-	7	6	13
ปีการศึกษา 2567	-	-	-	5	8	13
ปีการศึกษา 2568	-	-	-	7	6	13
รวมทั้งหมด						
ปีการศึกษา 2566	310	3,896	1,314	3,265	3,438	12,223
ปีการศึกษา 2567	245	3,704	1,237	2,907	3,339	11,432
ปีการศึกษา 2568	248	3,571	1,136	2,699	3,097	10,751

ตารางที่ 8 จำนวนนักเรียนในระบบ ระดับประถมศึกษา จำแนกตามชั้นเรียนรายสังกัด

สังกัด	ระดับการศึกษา						
	ป.1	ป.2	ป.3	ป.4	ป.5	ป.6	รวม
สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน กระทรวงศึกษาธิการ							
ปีการศึกษา 2566	874	853	843	950	946	895	5,361
ปีการศึกษา 2567	774	847	836	821	923	928	5,129
ปีการศึกษา 2568	724	778	839	823	804	913	4,881
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1							
ปีการศึกษา 2566	946	899	973	1,036	1,086	1,091	6,031
ปีการศึกษา 2567	853	943	891	974	1,028	1,074	5,763
ปีการศึกษา 2568	871	864	961	919	993	1,046	5,654
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2							
ปีการศึกษา 2566	1,548	1,539	1,611	1,658	1,868	1,840	10,064
ปีการศึกษา 2567	1,569	1,530	1,538	1,586	1,652	1,851	9,726
ปีการศึกษา 2568	1,479	1,567	1,516	1,505	1,587	1,659	9,313
สำนักบริหารการศึกษาพิเศษ							
ปีการศึกษา 2566	16	17	26	32	48	54	193
ปีการศึกษา 2567	12	26	36	38	42	55	209
ปีการศึกษา 2568	17	25	49	62	56	61	270
โรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยพะเยา กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม							
ปีการศึกษา 2566	24	13	24	28	22	25	136
ปีการศึกษา 2567	26	26	14	24	28	22	140

แผนพัฒนาการศึกษาจังหวัดพะเยา พ.ศ. 2566 -2570 (ฉบับทบทวน พ.ศ. 2569)

สังกัด	ระดับการศึกษา						
	ป.1	ป.2	ป.3	ป.4	ป.5	ป.6	รวม
ปีการศึกษา 2568	19	24	24	14	24	28	133
สถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย							
ปีการศึกษา 2566	244	236	265	249	276	288	1,558
ปีการศึกษา 2567	259	249	249	264	257	286	1,564
ปีการศึกษา 2568	272	248	248	245	264	250	1,527
โรงเรียน ตชด.เบ็ตตี้ คูเมน สำนักงานนายกรัฐมนตรี							
ปีการศึกษา 2566	11	8	12	21	15	17	84
ปีการศึกษา 2567	12	12	9	14	20	18	85
ปีการศึกษา 2568	11	15	11	10	15	20	82
ศูนย์การเรียนรู้ตำรวจตระเวนชายแดน.อินทรีอาสา(บ้านห้วยปืม)							
ปีการศึกษา 2566	9	5	7	9	6	9	45
ปีการศึกษา 2567	12	10	6	7	9	7	71
ปีการศึกษา 2568	8	12	9	6	7	8	50
รวมทั้งหมด							
ปีการศึกษา 2566	3,698	3,570	3,761	3,985	4,267	4,219	23,500
ปีการศึกษา 2567	3,517	3,643	3,579	3,728	3,959	4,241	22,667
ปีการศึกษา 2568	3,401	3,533	3,657	3,584	3,750	3,985	21,910

ตารางที่ 9 จำนวนนักเรียนในระบบ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำแนกตามชั้นเรียนรายสังกัด

สังกัด	ระดับการศึกษา			
	ม.1	ม.2	ม.3	รวม
สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน				
ปีการศึกษา 2566	219	190	204	613
ปีการศึกษา 2567	191	207	183	581
ปีการศึกษา 2568	179	189	196	564
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1				
ปีการศึกษา 2566	296	313	290	899
ปีการศึกษา 2567	338	274	283	895
ปีการศึกษา 2568	353	334	256	943
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2				
ปีการศึกษา 2566	497	487	471	1,455
ปีการศึกษา 2567	465	463	441	1,369
ปีการศึกษา 2568	503	459	426	1,388
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพะเยา				
ปีการศึกษา 2566	2,528	2,478	2,464	7,470
ปีการศึกษา 2567	2,629	2,520	2,405	7,554
ปีการศึกษา 2568	2,586	2,617	2,438	7,641
สำนักบริหารการศึกษาพิเศษ				
ปีการศึกษา 2566	161	112	128	401
ปีการศึกษา 2567	195	163	108	466

แผนพัฒนาการศึกษาจังหวัดพะเยา พ.ศ. 2566 -2570 (ฉบับทบทวน พ.ศ. 2569)

สังกัด		ระดับการศึกษา			
		ม.1	ม.2	ม.3	รวม
ปีการศึกษา 2568		241	200	157	598
โรงเรียนสาริต มหาวิทยาลัยพะเยา					
ปีการศึกษา 2566		63	74	71	208
ปีการศึกษา 2567		66	57	72	195
ปีการศึกษา 2568		82	65	56	203
สถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น					
ปีการศึกษา 2566		224	193	153	570
ปีการศึกษา 2567		228	208	178	614
ปีการศึกษา 2568		260	217	198	675
โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ					
ปีการศึกษา 2566		140	142	173	455
ปีการศึกษา 2567		138	128	125	391
ปีการศึกษา 2568		178	113	130	421
รวมทั้งหมด	ปีการศึกษา 2566	4,138	3,989	3,954	12,081
	ปีการศึกษา 2567	4,250	4,020	3,795	12,065
	ปีการศึกษา 2568	4,382	4,194	3,857	12,433

แผนพัฒนาการศึกษาจังหวัดพะเยา พ.ศ. 2566 -2570 (ฉบับทบทวน พ.ศ. 2569)

ตารางที่ 10 จำนวนนักเรียนในระบบ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ประเภทสามัญศึกษา) จำแนกตามชั้น รายสังกัด ปีการศึกษา 2567

สังกัด	ระดับการศึกษา			
	ม.4	ม.5	ม.6	รวม
สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนกระทรวงศึกษาธิการ				
ปีการศึกษา 2566	133	157	121	411
ปีการศึกษา 2567	134	124	135	393
ปีการศึกษา 2568	114	120	132	366
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพะเยา				
ปีการศึกษา 2566	2,453	2,479	2,267	7,199
ปีการศึกษา 2567	2,401	2,374	2,424	7,199
ปีการศึกษา 2568	2,375	2,310	2,311	6,996
สำนักบริหารการศึกษาพิเศษ				
ปีการศึกษา 2566	124	113	115	352
ปีการศึกษา 2567	154	123	111	388
ปีการศึกษา 2568	178	137	111	423
โรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยพะเยา กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม				
ปีการศึกษา 2566	144	134	132	410
ปีการศึกษา 2567	144	143	133	420
ปีการศึกษา 2568	145	141	139	425
สถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกระทรวงมหาดไทย				
ปีการศึกษา 2566	88	94	81	263
ปีการศึกษา 2567	56	84	87	227
ปีการศึกษา 2568	91	61	87	239

แผนพัฒนาการศึกษาจังหวัดพะเยา พ.ศ. 2566 -2570 (ฉบับทบทวน พ.ศ. 2569)

สังกัด	ระดับการศึกษา			
	ม.4	ม.5	ม.6	รวม
โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ				
ปีการศึกษา 2566	99	83	84	266
ปีการศึกษา 2567	120	81	80	281
ปีการศึกษา 2568	102	96	68	266
รวมทั้งหมด ปีการศึกษา 2566	3,042	3,060	2,800	8,902
รวมทั้งหมด ปีการศึกษา 2567	3,009	2,929	2,970	8,908
รวมทั้งหมด ปีการศึกษา 2568	3,005	2,865	2,848	8,718

ตารางที่ 11 จำนวนนักเรียนในระบบ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ประเภทอาชีวศึกษา) จำแนกตามชั้นเรียนรายสังกัด

สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การอาชีวศึกษา	ระดับการศึกษา									
	ปวช.1	ปวช.2	ปวช.3	รวม ปวช.	ปวส.1	ปวส.2	รวม ปวส.	ทวิศึกษา	แกนมัธยม	รวม
สถานศึกษาของรัฐ										
ปีการศึกษา 2566	818	677	1,028	2,523	632	805	1,437	33	111	4,104
ปีการศึกษา 2567	506	549	577	1,632	366	494	860	71	-	2,563
ปีการศึกษา 2568	680	568	642	1,890	470	503	973	-	-	2,863
สถานศึกษาของเอกชน										
ปีการศึกษา 2566	214	263	581	1,058	96	411	507	-	-	1,565
ปีการศึกษา 2567	459	439	554	1,452	227	345	572	-	-	2,024
ปีการศึกษา 2568	227	215	320	762	98	139	237	-	-	999
รวมทั้งหมด ปีการศึกษา 2566	1,032	940	1,609	3,581	728	1,216	1,944	33	111	5,669
รวมทั้งหมด ปีการศึกษา 2567	965	988	1,131	3,084	593	839	1,432	71	-	4,587
รวมทั้งหมด ปีการศึกษา 2568	907	783	962	2,652	568	642	1,210	-	-	3,862

ตารางที่ 12 จำนวนนิสิต นักศึกษาในระบบ ระดับอุดมศึกษา จำแนกตามระดับการศึกษารายสังกัด ปีการศึกษา 2567

สังกัด	อนุปริญญา /เทียบเท่า	ประกาศนียบัตร	ระดับการศึกษา				รวม
			ปริญญาตรี	ปริญญาตรี ควบปริญญาโท	ปริญญาโท	ปริญญาเอก	
กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม							
มหาวิทยาลัยพะเยา							
ปีการศึกษา 2566	-	24	20,259	-	693	-	20,976
ปีการศึกษา 2567	-	34	21,279	121	742	240	22,416
ปีการศึกษา 2568	-	41	22,173	134	731	260	23,339
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตพะเยา							
ปีการศึกษา 2566	-	-	224	-	39	-	263
ปีการศึกษา 2567	-	-	233	-	58	12	303
ปีการศึกษา 2568	-	4	218	-	69	8	299
กระทรวงศึกษาธิการ							
สถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ 2							
ปีการศึกษา 2566	-	-	57	-	-	-	57
ปีการศึกษา 2567	-	-	60	-	-	-	60
ปีการศึกษา 2568	-	-	64	-	-	-	64
กระทรวงสาธารณสุข							
วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีพะเยา							
ปีการศึกษา 2566	-	-	423	-	-	-	423

แผนพัฒนาการศึกษาจังหวัดพะเยา พ.ศ. 2566 -2570 (ฉบับทบทวน พ.ศ. 2569)

สังกัด	อนุสัญญา /เทียบเท่า	ระดับการศึกษา					รวม
		ประกาศนียบัตร	ปริญญาตรี	ปริญญาตรี ควบปริญญาโท	ปริญญาโท	ปริญญาเอก	
ปีการศึกษา 2567	-	-	423	-	-	-	423
ปีการศึกษา 2568	-	-	446	-		-	446
รวม ปีการศึกษา 2566	-	24	20,963	-	732	-	21,719
รวม ปีการศึกษา 2567	-	34	21,995	121	800	252	23,202
รวม ปีการศึกษา 2568	-	45	22,901	134	800	268	24,148

ตารางที่ 13 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนจากการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) เปรียบเทียบ ปีการศึกษา 2566 และ 2567

ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

กลุ่มสาระ	ปีการศึกษา		เพิ่ม/ลด
	2566	2567	
ภาษาไทย	61.79	57.96	-3.83
ภาษาอังกฤษ	40.41	35.14	-5.27
คณิตศาสตร์	34.57	33.41	-1.16
วิทยาศาสตร์	45.23	46.81	+1.58

ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

กลุ่มสาระ	ปีการศึกษา		เพิ่ม/ลด
	2566	2567	
ภาษาไทย	53.73	52.37	-1.36
ภาษาอังกฤษ	32.27	31.86	-0.41
คณิตศาสตร์	26.80	28.48	+1.68
วิทยาศาสตร์	31.04	36.27	+5.23

ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

กลุ่มสาระ	ปีการศึกษา		เพิ่ม/ลด
	2566	2567	
ภาษาไทย	43.54	45.65	+2.11
สังคมศึกษา	34.47	37.66	+3.19
ภาษาอังกฤษ	28.33	32.7	+4.37
คณิตศาสตร์	20.63	23.86	+3.23
วิทยาศาสตร์	30.26	30.17	-0.09

ตารางที่ 14 การประเมินคุณภาพผู้เรียน (NT) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เปรียบเทียบ ปีการศึกษา 2566 และ 2567

ด้าน	ปีการศึกษา		เพิ่ม/ลด
	2566	2567	
ด้านคณิตศาสตร์ (Mathematics)	54.80	54.83	+0.03
ด้านภาษาไทย (Thai Language)	63.07	61.06	-2.01
รวม 2 ด้าน	59.82	57.94	-1.88

ตารางที่ 15 การประเมินความสามารถด้านการอ่านของผู้เรียน (RT) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เปรียบเทียบ ปีการศึกษา 2566 และ 2567

ด้าน	ปีการศึกษา		เพิ่ม/ลด
	2566	2567	
การอ่านออกเสียง	80.77	80.30	-0.47
การอ่านรู้เรื่อง	77.85	76.77	-1.08
รวม 2 ด้าน	79.32	78.53	-0.79

ตารางที่ 16 ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ ด้านอาชีวศึกษา (V-Net) เปรียบเทียบปีการศึกษา 2566 และ ปีการศึกษา 2567

ระดับชั้น/วิชา	ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ ด้านอาชีวศึกษา (V-Net)		
	ปีการศึกษา 2566	ปีการศึกษา 2567	เพิ่ม/ลด
ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)			
511 สมรรถนะที่จำเป็นในการเข้าสู่อาชีพ (1-6)	44.07	N/A	N/A
512 สมรรถนะภาษาอังกฤษ (7)	24.89	N/A	N/A
514 สมรรถนะเทคโนโลยีดิจิทัล (8)	36.74	N/A	N/A
ค่าเฉลี่ย ปวช.	38.04	N/A	N/A

ตารางที่ 17 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติดการศึกษานอกระบบโรงเรียน

(N-Net) เปรียบเทียบปีการศึกษา 2566 และ 2567

ระดับชั้น/สาระวิชา	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากการทดสอบ ทางการศึกษาระดับชาติดการศึกษานอกระบบโรงเรียน (N-Net)		
	ปีการศึกษา 2566	ปีการศึกษา 2567	เพิ่ม/ลด
ประถมศึกษา			
การประกอบอาชีพ	49.51	46.93	-2.58
การพัฒนาสังคม	56.52	54.20	-2.32
ความรู้พื้นฐาน	47.45	51.96	+4.51
ทักษะการดำเนินชีวิต	57.64	60.12	+2.48
ทักษะการเรียนรู้	50.12	40.26	-9.86
ค่าเฉลี่ยประถมศึกษา	52.25	50.69	-1.56
มัธยมศึกษาตอนต้น			
การประกอบอาชีพ	46.97	45.50	-1.47
การพัฒนาสังคม	42.89	58.04	+15.15
ความรู้พื้นฐาน	41.02	37.36	-3.66
ทักษะการดำเนินชีวิต	52.42	49.63	-2.79
ทักษะการเรียนรู้	41.10	37.04	-4.06
ค่าเฉลี่ยมัธยมศึกษาตอนต้น	44.88	45.51	+0.63
มัธยมศึกษาตอนปลาย			
การประกอบอาชีพ	38.93	43.83	+4.9
การพัฒนาสังคม	37.86	33.21	-4.65
ความรู้พื้นฐาน	30.77	35.15	+4.38
ทักษะการดำเนินชีวิต	39.32	37.60	-1.72
ทักษะการเรียนรู้	34.67	29.59	-5.08
ค่าเฉลี่ยมัธยมศึกษาตอนปลาย	36.31	35.88	-0.43

ส่วนที่ 4

สาระสำคัญของแผนพัฒนาการศึกษาจังหวัดพะเยา พ.ศ. 2566-2570 (ฉบับทบทวน พ.ศ. 2569)

ตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 มาตรา 9 การบริหารราชการเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐให้ส่วนราชการปฏิบัติดังต่อไปนี้ (1) ก่อนจะดำเนินการตามภารกิจใดส่วนราชการต้องจัดทำแผนปฏิบัติราชการไว้เป็นการล่วงหน้า (2) การกำหนดแผนปฏิบัติราชการของส่วนราชการตาม (1) ต้องมีรายละเอียดของขั้นตอนระยะเวลาและงบประมาณที่จะต้องใช้ในการดำเนินการของแต่ละขั้นตอนเป้าหมายของภารกิจผลสัมฤทธิ์ของภารกิจและตัวชี้วัดความสำเร็จของภารกิจและมาตรา 16 ให้ส่วนราชการจัดทำแผนปฏิบัติราชการของส่วนราชการนั้นโดยจัดทำเป็นแผนสี่ปี ซึ่งจะต้องสอดคล้องกับแผนการบริหารราชการแผ่นดินและในวรรค 2 ในแต่ละปีงบประมาณให้ส่วนราชการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาโดยให้ระบุสาระสำคัญเกี่ยวกับนโยบายการปฏิบัติราชการของส่วนราชการเป้าหมายและผลสัมฤทธิ์ของงาน รวมทั้งประมาณการรายได้และรายจ่ายและทรัพยากรอื่นที่จะต้องใช้อื่นต่อรัฐมนตรีเพื่อให้ความเห็นชอบนั้น จังหวัดพะเยาได้จัดทำแผนพัฒนาการศึกษาจังหวัดพะเยา (พ.ศ. 2566 – 2570) โดยมีรายละเอียดดังนี้

วิสัยทัศน์

“ภายในปี 2570 คนพะเยาได้รับการศึกษาและเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ ดำรงชีวิตอย่างมีความสุขตามวิถีล้านนา

พันธกิจ

1. ส่งเสริม สนับสนุนการบริหารและจัดการศึกษา ทั้งทางด้านคุณภาพทางการศึกษา และคุณธรรม แบบบูรณาการทุกระดับ ทุกพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพ
2. ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ให้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงในโลกยุคใหม่
3. ส่งเสริม สนับสนุนการสร้างโอกาส และความเสมอภาคทางการศึกษาอย่างทั่วถึงเหมาะสม ดำรงชีวิตอย่างมีความสุขตามวิถีล้านนา ตามศักยภาพและช่วงวัยของผู้เรียน
4. ส่งเสริม สนับสนุน การพัฒนาสมรรถนะของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาให้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงในโลกยุคใหม่
5. ส่งเสริม สนับสนุนการสร้างผลงานวิจัย องค์ความรู้ เทคโนโลยี นวัตกรรมและสิ่งประดิษฐ์ ที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์สำหรับการพัฒนาทางการศึกษา สังคม หรือสร้างมูลค่าเพิ่มเชิงเศรษฐกิจ
6. พัฒนาระบบบริหารจัดการการศึกษาให้ทันสมัย มีประสิทธิภาพตามหลักธรรมาภิบาล

ค่านิยมร่วม

“เรียนดี มีคุณธรรม”

ประเด็นยุทธศาสตร์

1. การจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคงของสังคมและประเทศ
2. การผลิตและพัฒนากำลังคนเพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ
3. การพัฒนาศักยภาพคนทุกช่วงวัยและการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ตามวิถีล้านนา
4. การสร้างโอกาสเข้าถึงบริการทางการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างทั่วถึงและเสมอภาค
5. การจัดการศึกษาเพื่อการสร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
6. การพัฒนาระบบบริหารจัดการศึกษา ให้ทันสมัย มีประสิทธิภาพตามหลักธรรมาภิบาล

เป้าประสงค์รวม

1. ผู้เรียนได้รับการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต ที่มีคุณภาพอย่างทั่วถึง และเสมอภาค
2. ผู้เรียนมีคุณลักษณะและทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 และเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้
3. ผู้เรียนสามารถ ดำรงชีวิตอย่างมีความสุขตามวิถีล้านนา
4. ข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษามีสมรรถนะที่ส่งผลต่อการพัฒนาผู้เรียนให้เท่าทัน

การเปลี่ยนแปลงในโลกยุคใหม่

5. ผู้เรียนได้รับโอกาสทางการศึกษาที่มีคุณภาพ อย่างทั่วถึง และเสมอภาคด้วยรูปแบบที่หลากหลาย
6. หน่วยงานและสถานศึกษามีการส่งเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
7. หน่วยงานมีระบบการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล ตอบสนอง

ความต้องการของผู้รับบริการได้อย่างสะดวก รวดเร็ว และโปร่งใส

เป้าประสงค์รายประเด็นยุทธศาสตร์

1. ผู้เรียนมีจิตสำนึกความรู้ความสามารถทักษะความคิดทัศนคติความเชื่อค่านิยมและพฤติกรรมที่เหมาะสมรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของสังคมและโลกศตวรรษที่ 21 สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างสันติและสงบสุข
2. ผู้เรียนได้รับการศึกษาเรียนรู้และพัฒนาตนเองตลอดชีวิต ด้วยรูปแบบการจัดการศึกษาทั้งในระบบนอกระบบและตามอัธยาศัยและมีทักษะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ดำรงชีวิตอย่างมีความสุขตามวิถีล้านนา
3. ผู้เรียนทุกช่วงวัยได้รับการศึกษาและการเรียนรู้ที่มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ และมาตรฐานสากล
4. หน่วยงานทางการศึกษา มีการจัดการศึกษาส่งเสริมอาชีพ วัฒนธรรม ประเพณี เพื่อให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าและภูมิใจในวัฒนธรรมล้านนา
5. ครูและบุคลากรทางการศึกษามีคุณภาพตามมาตรฐานวิชาชีพ และได้รับการส่งเสริมให้มีความก้าวหน้าในวิชาชีพและมีคุณภาพชีวิตที่ดี
6. มีผลงานวิจัย องค์ความรู้ เทคโนโลยี นวัตกรรมและสิ่งประดิษฐ์ที่สามารถ นำไปใช้ประโยชน์เพื่อพัฒนาการศึกษา สังคม หรือสร้างมูลค่าเพิ่มเชิงเศรษฐกิจ
7. ผู้เรียนทุกช่วงวัยได้รับโอกาสเข้าถึงบริการทางการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างทั่วถึง เสมอภาคและเหมาะสมกับช่วงวัย
8. หน่วยงานและสถานศึกษามีการส่งเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
9. หน่วยงานมีระบบบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล ตอบสนองความต้องการของของผู้รับบริการได้อย่างสะดวก รวดเร็ว และโปร่งใส

ตัวชี้วัด เป้าประสงค์และค่าเป้าหมาย

เป้าหมายการให้บริการ/เป้าประสงค์/ตัวชี้วัด

เป้าหมายการให้บริการ/เป้าประสงค์ /ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย					หน่วยงาน
	2566	2567	2568	2569	2570	
ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 การจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคงของสังคมและประเทศ เป้าประสงค์ : ผู้เรียนมีจิตสำนึกความรู้ความสามารถทักษะความคิดทัศนคติความเชื่อค่านิยมและพฤติกรรมที่เหมาะสมรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของสังคมและโลกศตวรรษที่ 21 สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างสันติและสงบสุข						
1) ร้อยละของสถานศึกษาที่จัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจและสร้างจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับสถาบันหลักของชาติ ยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข	ร้อยละ 100	ร้อยละ 100	ร้อยละ 100	ร้อยละ 100	ร้อยละ 100	สพป., อว.,สพม., สกร.,สช., พศ.,สศศ., สอจ.,อปท., ตชด.
2) ร้อยละของผู้เรียนที่ได้รับการสร้างภูมิคุ้มกันจากภัยคุกคามรูปแบบใหม่ (ยาเสพติด บุหรี่ไฟฟ้าภัยไซเบอร์ ภัยสังคม ภัยพิบัติธรรมชาติ โรคอุบัติใหม่ ฯลฯ)	ร้อยละ 80	ร้อยละ 80	ร้อยละ 100	ร้อยละ 100	ร้อยละ 100	สพป., อว.,สพม., สช.,สกร., พศ.,สศศ., สอจ.,ตชด.
ประเด็นยุทธศาสตร์ ที่ 2 การผลิตและพัฒนากำลังคน การวิจัย และนวัตกรรมเพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ เป้าประสงค์ : 2) ผู้เรียนได้รับการศึกษาเรียนรู้และพัฒนาตนเองตลอดชีวิต ด้วยรูปแบบการจัดการศึกษาทั้งในระบบนอกระบบและตามอัธยาศัยและมีทักษะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ดำรงชีวิตอย่างมีความสุขตามวิถีล้านนา						
3) ร้อยละของหลักสูตรฝึกอบรมวิชาชีพระยะสั้น ที่ตอบสนองต่อการพัฒนากำลังคน	ร้อยละ 30	ร้อยละ 30	ร้อยละ 35	ร้อยละ 38	ร้อยละ 40	อว.,สพม., สกร.,สช. สอจ.,อปท.
4) ร้อยละของผู้เรียนที่ได้รับการพัฒนาทักษะอาชีพ เพื่อการมีงานทำหรือนำไปประกอบอาชีพในท้องถิ่นที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานในพื้นที่	ร้อยละ 90	ร้อยละ 90	ร้อยละ 93	ร้อยละ 95	ร้อยละ 99	อว.,สพม., สกร.,สช., สอจ.
5) สัดส่วนผู้เรียนมัธยมศึกษาตอนปลายประเภทอาชีวศึกษาต่อสามัญศึกษา	40 : 60	40 : 60	42 : 58	44 : 56	50 : 50	อว.,สพม., สอจ., สกร.,สช., พศ.
ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาศักยภาพคนทุกช่วงวัยและการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ตามวิถีล้านนา เป้าประสงค์ : 3) ผู้เรียนทุกช่วงวัยได้รับการศึกษาและการเรียนรู้ที่มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ และมาตรฐานสากล 4) หน่วยงานทางการศึกษา มีการจัดการศึกษาส่งเสริมอาชีพ วัฒนธรรม ประเพณี เพื่อให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าและภูมิใจในวัฒนธรรมล้านนา 5) ครูและบุคลากรทางการศึกษามีคุณภาพตามมาตรฐานวิชาชีพ และได้รับการส่งเสริมให้มีความก้าวหน้าในวิชาชีพและมีคุณภาพชีวิตที่ดี 6) มีผลงานวิจัย องค์ความรู้ เทคโนโลยี นวัตกรรมและสิ่งประดิษฐ์ที่สามารถ นำไปใช้ประโยชน์เพื่อพัฒนาการศึกษา สังคมหรือสร้างมูลค่าเพิ่มเชิงเศรษฐกิจ						
6) ร้อยละของเด็กปฐมวัยที่มีพัฒนาการสมวัย	ร้อยละ 81	ร้อยละ 85	ร้อยละ 85	ร้อยละ 85	ร้อยละ 85	ศธจ.,สพป., อปท.,ตชด.

เป้าหมายการให้บริการ/เป้าประสงค์ /ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย					หน่วยงาน
	2566	2567	2568	2569	2570	
7) คะแนน O-NET ในระดับจังหวัด เพิ่มขึ้นทุกวิชา (วิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ) ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6	เพิ่มขึ้น ร้อยละ 3	เพิ่มขึ้น ร้อยละ 3	เพิ่มขึ้น ร้อยละ 3	เพิ่มขึ้น ร้อยละ 3	เพิ่มขึ้น ร้อยละ 3	สช., สพป.,สพม., อว.,ตชด.
ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3	เพิ่มขึ้น ร้อยละ 3	เพิ่มขึ้น ร้อยละ 3	เพิ่มขึ้น ร้อยละ 3	เพิ่มขึ้น ร้อยละ 3	เพิ่มขึ้น ร้อยละ 3	
ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6	เพิ่มขึ้น ร้อยละ 3	เพิ่มขึ้น ร้อยละ 3	เพิ่มขึ้น ร้อยละ 3	เพิ่มขึ้น ร้อยละ 3	เพิ่มขึ้น ร้อยละ 3	
8) คะแนนเฉลี่ยผลการทดสอบ ทางการศึกษาระดับชาติด้านการศึกษา นอกระบบ (N-NET)	ร้อยละ 40.54	ร้อยละ 40.54	ร้อยละ 40.54	ร้อยละ 40.54	ร้อยละ 40.54	สกร.
9) คะแนนเฉลี่ยผลการทดสอบ ทางการศึกษาระดับชาติ (V-NET)	ร้อยละ 43	ร้อยละ 45	ร้อยละ 50	ร้อยละ 50	ร้อยละ 50	สอจ.
10) คะแนนเฉลี่ยผลการทดสอบ ทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (B-NET)	เพิ่มขึ้น ร้อยละ 3	เพิ่มขึ้น ร้อยละ 3	เพิ่มขึ้น ร้อยละ 3	เพิ่มขึ้น ร้อยละ 4	เพิ่มขึ้น ร้อยละ 5	พศ.
11) ร้อยละของนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามหลักสูตรระดับดีขึ้นไป	ร้อยละ 90	ร้อยละ 90	ร้อยละ 90	ร้อยละ 90	ร้อยละ 90	สช., สพป.,สพม., อว.,สกร., สอจ.,อปท., ตชด.
12) ร้อยละของผู้เรียนที่ได้รับการคัด กรองและหรือส่งต่อเพื่อพัฒนา พหุปัญญา รายบุคคล	ร้อยละ 35	ร้อยละ 35	ร้อยละ 40	ร้อยละ 45	ร้อยละ 50	สพป.,สพม., สช.,อว., สศศ.
13) อัตราการสำเร็จศึกษาระดับ ประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น	ร้อยละ 99.98	ร้อยละ 99.98	ร้อยละ 99.98	ร้อยละ 99.98	ร้อยละ 100	สพป.,สพม., สช.,อปท., ตชด.
14) อัตราการสำเร็จศึกษาระดับ มัธยมศึกษาตอนปลาย ปวช. ปวส.	ร้อยละ 80	ร้อยละ 80	ร้อยละ 80	ร้อยละ 80	ร้อยละ 80	สพม.,สช., สอจ.,พศ., อปท.
15) ร้อยละของสถานศึกษาที่มีผล ประเมินคุณภาพภายใน (ด้านผู้เรียน ด้านการบริหารจัดการ และด้าน การจัดการเรียนการสอน) ระดับดีขึ้นไป (ด้านผู้เรียน)						สพม.,สพป., สช.,สอจ., สศศ.,อปท., ตชด.
ระดับก่อนประถมศึกษา	ร้อยละ 96	ร้อยละ 97	ร้อยละ 98	ร้อยละ 99	ร้อยละ 100	
ระดับประถมศึกษา - มัธยมศึกษา	ร้อยละ 96	ร้อยละ 97	ร้อยละ 98	ร้อยละ 99	ร้อยละ 100	
ระดับอาชีวศึกษา	ร้อยละ 81	ร้อยละ 85	ร้อยละ 90	ร้อยละ 95	ร้อยละ 100	

เป้าหมายการให้บริการ/เป้าประสงค์ /ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย					หน่วยงาน
	2566	2567	2568	2569	2570	
16) ร้อยละของหน่วยงานทางการศึกษา มีการจัดการศึกษาส่งเสริมอาชีพ วัฒนธรรม ประเพณีท้องถิ่น เพื่อให้ผู้เรียนได้เห็นคุณค่า และมีความภาคภูมิใจในวิถีล้านนา	ร้อยละ 100	ร้อยละ 100	ร้อยละ 100	ร้อยละ 100	ร้อยละ 100	สพม.,สอจ., สกร.,สช., อว.,อปท., ตชด.
17) ร้อยละของครูผู้สอนภาษาอังกฤษ ที่ได้รับการทดสอบความสามารถ ทางภาษาอังกฤษ ตามเกณฑ์มาตรฐาน CEFR						สพม., สพป.,สช., สอจ.,
สังกัด สพฐ.	ร้อยละ 80	ร้อยละ 80	ร้อยละ 80	ร้อยละ 80	ร้อยละ 80	
สังกัด อาชีวฯ	ร้อยละ 50	ร้อยละ 80	ร้อยละ 80	ร้อยละ 80	ร้อยละ 80	
สังกัด เอกชน	ร้อยละ 50	ร้อยละ 80	ร้อยละ 80	ร้อยละ 80	ร้อยละ 80	
18) ร้อยละของครูที่ได้รับการพัฒนา เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน แบบ Active Learning /ครูยุคใหม่	ร้อยละ 80	ร้อยละ 82	ร้อยละ 84	ร้อยละ 86	ร้อยละ 90	สช.,สพม., สพป.,อว., สอจ.,สกร., ตชด.
19) ร้อยละของครูและบุคลากร ทางการศึกษาทุกระดับและประเภท การศึกษา ได้รับการส่งเสริมและพัฒนา ตามมาตรฐานวิชาชีพ เพื่อให้สามารถ ปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ	ร้อยละ 95	ร้อยละ 95	ร้อยละ 96	ร้อยละ 97	ร้อยละ 98	สพป., อว.,สพม., สกร.,สช., สอจ.,พศ., อปท.
20) ร้อยละของครูและบุคลากรทางการ ศึกษาได้รับการส่งเสริมความก้าวหน้า ทางวิชาชีพ สวัสดิการ สวัสดิภาพ เพื่อเสริมสร้างคุณภาพชีวิตที่ดี เป็นแรงจูงใจในการปฏิบัติหน้าที่ได้ อย่างมีประสิทธิภาพ	ร้อยละ 90	ร้อยละ 90	ร้อยละ 91	ร้อยละ 92	ร้อยละ 93	สพป., อว.,สพม., สกร.,สช., สอจ.,พศ., สศศ.,อปท.
21) ร้อยละของผลงานวิจัยนวัตกรรม เทคโนโลยี องค์กรความรู้และสิ่งประดิษฐ์ ที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ ในการพัฒนาการศึกษา สังคม หรือสร้าง มูลค่าเพิ่มเชิงเศรษฐกิจ	ร้อยละ 82	ร้อยละ 82	ร้อยละ 84	ร้อยละ 85	ร้อยละ 86	สพป., อว.,สพม., สกร.,สช., สอจ.,พศ., สศศ.
ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 การสร้างโอกาสเข้าถึงบริการทางการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างทั่วถึงและเสมอภาค						
เป้าประสงค์ : 7) ผู้เรียนทุกช่วงวัยได้รับโอกาสเข้าถึงบริการทางการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างทั่วถึง เสมอภาคและเหมาะสมกับช่วงวัย						
22) ร้อยละของผู้พิการ/ผู้ด้อยโอกาส ได้รับโอกาสในการเข้าถึงบริการการศึกษา การพัฒนาสมรรถภาพหรือบริการ ทางการศึกษาที่เหมาะสมตามความ ต้องการจำเป็น	ร้อยละ 100	ร้อยละ 100	ร้อยละ 100	ร้อยละ 100	ร้อยละ 100	สพป., อว.,สพม., สกร.,สช., สอจ.,พศ., สศศ.,อปท., ตชด.

เป้าหมายการให้บริการ/เป้าประสงค์ /ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย					หน่วยงาน
	2566	2567	2568	2569	2570	
23) จำนวนผู้เรียนสำเร็จการศึกษา หลักสูตรการศึกษานอกระบบ ขั้นพื้นฐาน	ร้อยละ 50	ร้อยละ 50	ร้อยละ 55	ร้อยละ 58	ร้อยละ 60	สกร.,อปท.
24) จำนวนครั้งของประชาชนที่เข้าถึง หลักสูตร สื่อ แหล่งเรียนรู้ที่จัดการศึกษา ในรูปแบบการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Life long learning) ห้องสมุด ประชาชน, TK Park)	300,000 ครั้ง	350,000 ครั้ง	400,000 ครั้ง	450,000 ครั้ง	500,000 ครั้ง	สกร.,อปท.
25) ร้อยละของนักเรียนที่ได้รับเงิน อุดหนุนปัจจัยพื้นฐานสำหรับนักเรียน ยากจน	ร้อยละ 40	ร้อยละ 40	ร้อยละ 40	ร้อยละ 40	ร้อยละ 40	สพป., สพม., สช.,อปท.
26) ร้อยละของเด็กตกหล่น ที่กลับเข้าสู่ระบบการศึกษา - อายุ 6 – 14 ปี (การศึกษาภาคบังคับ) - อายุ 15 – 17 ปี (ม.ปลาย)	ร้อยละ 70	ร้อยละ 70	ร้อยละ 80	ร้อยละ 85	ร้อยละ 90	สพป., สพม.,สช.
27) อัตราการเข้าเรียนต่อในระดับ อุดมศึกษา	ร้อยละ 60	ร้อยละ 62	ร้อยละ 64	ร้อยละ 66	ร้อยละ 68	สพม.,สอจ., สกร.,สช., อว.,อปท.
ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 5 การจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เป้าประสงค์ : 8) หน่วยงานและสถานศึกษามีการส่งเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม						
28) ร้อยละของสถานศึกษาที่ดำเนิน โครงการหรือกิจกรรมเกี่ยวกับการสร้าง เสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตร กับสิ่งแวดล้อม	ร้อยละ 100	ร้อยละ 100	ร้อยละ 100	ร้อยละ 100	ร้อยละ 100	สพป., อว.,สพม., สกร.,สช., สอจ.,พศ., สศศ.,อปท.
29) ร้อยละของหน่วยงานและ สถานศึกษาที่น้อมนำหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา มาบูรณาการในการจัดการเรียนการสอน	ร้อยละ 100	ร้อยละ 100	ร้อยละ 100	ร้อยละ 100	ร้อยละ 100	สพป., อว.,สพม., สกร.,สช., สอจ.,พศ., สศศ.,อปท., ตชด.
ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 6 การพัฒนาประสิทธิภาพของระบบบริหารจัดการศึกษาให้ทันสมัย มีประสิทธิภาพ ตามหลักธรรมาภิบาล เป้าประสงค์ : 9) หน่วยงานมีระบบบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล ตอบสนองความต้องการของของผู้รับบริการ ได้อย่างสะดวก รวดเร็ว และโปร่งใส						
30) ผลคะแนนประเมินคุณธรรมและ ความโปร่งใสในการดำเนินงานของแต่ละ หน่วยงานทางการศึกษาจังหวัดพะเยาอยู่ ในระดับผ่านตามเกณฑ์ ITA (Integrity & Transparency Assessment)	ร้อยละ 90	ร้อยละ 90	ร้อยละ 90	ร้อยละ 91	ร้อยละ 92	ศธจ., สพป.,อว., สพม.,สกร., สอจ.,พศ., สศศ.,ตชด.

เป้าหมายการให้บริการ/เป้าประสงค์ /ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย					หน่วยงาน
	2566	2567	2568	2569	2570	
31) ร้อยละของระดับความสำเร็จของ การใช้แพลตฟอร์มเพื่อการศึกษา และ การบริหารจัดการ	ร้อยละ 100	ร้อยละ 100	ร้อยละ 100	ร้อยละ 100	ร้อยละ 100	สช.,สพป., อว.,สพม., สกร.,สอจ., พศ.,สศศ., อปท.
32) ระดับความสำเร็จในการพัฒนา ระบบสารสนเทศเพื่อการศึกษา (Data for Education) (ภาพรวมจังหวัด)	8 ฐาน ข้อมูล (สะสม)	8 ฐาน ข้อมูล (สะสม)	8 ฐาน ข้อมูล (สะสม)	8 ฐาน ข้อมูล (สะสม)	8 ฐาน ข้อมูล (สะสม)	ศธจ.,สพป., อว.,สพม., สกร., สอจ.,พศ., สศศ.,อปท.
33) ร้อยละของหน่วยงานและ สถานศึกษาที่มีการใช้กระบวนการ/ ระบบบริหาร จัดการสู่องค์กรดิจิทัล	ร้อยละ 80	ร้อยละ 85	ร้อยละ 90	ร้อยละ 95	ร้อยละ 100	ศธจ.,สพป., อว.,สพม., สกร.,สช., สอจ.,พศ., สศศ.,อปท.

กลยุทธ์ภายใต้ประเด็นยุทธศาสตร์

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 การจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคงของสังคมและประเทศ

กลยุทธ์

- 1.1 ปลุกฝังค่านิยมและหลักคิดที่ถูกต้องเพื่อเสริม สร้างเสถียรภาพสถาบันหลักของชาติตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
- 1.2 ยกระดับคุณภาพและสร้างโอกาสการเข้าถึงการศึกษา และพัฒนาสมรรถนะ การเรียนรู้/อาชีพด้วยศาสตร์พระราชาและตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้และเขตพื้นที่พิเศษ (พื้นที่สูง พื้นที่ตามตะเข็บชายแดนและพื้นที่เกาะแก่ง ชายฝั่งทะเล ทั้งกลุ่มชนต่างเชื้อชาติ ศาสนา และวัฒนธรรม กลุ่มชนชายขอบและแรงงานต่างด้าว)
- 1.3 พัฒนากลไกบูรณาการระบบบริหารจัดการการป้องกันและแก้ไขปัญหาอาชญากรรมหรือภัยคุกคามรูปแบบใหม่
- 1.4 พัฒนาความร่วมมือด้านการศึกษากับต่างประเทศเพื่อยกระดับคุณภาพและโอกาสทางการศึกษา

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 การผลิตและพัฒนากำลังคนเพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน ของประเทศ

กลยุทธ์

- 2.1 พัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ทักษะ และสมรรถนะอาชีพให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานในพื้นที่ ภูมิภาค และประเทศ

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาศักยภาพคนทุกช่วงวัยและการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ตามวิถีล้านนา

กลยุทธ์

- 3.1 ส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนพัฒนากระบวนการคิดอย่างเป็นระบบผ่านประสบการณ์ตรงจากการลงมือปฏิบัติ ควบคู่กับการเรียนรู้ผ่านสื่อเทคโนโลยีดิจิทัล
- 3.2 สร้างแพลตฟอร์มดิจิทัลรองรับการเรียนรู้ที่หลากหลาย
- 3.3 บูรณาการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่ส่งเสริม ระเบียบ วินัย คุณธรรม จริยธรรม จิตสาธารณะ ความเป็นพลเมืองและความปลอดภัยของผู้เรียน
- 3.4 ส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษาตามศักยภาพและช่วงวัยของผู้เรียนให้ดำรงชีวิตอย่างมีความสุขตามวิถีล้านนา
- 3.5 พัฒนาการบริหารงานบุคคลของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อยกระดับสมรรถนะในการปฏิบัติงาน
- 3.6 ส่งเสริมการวิจัยและนวัตกรรมการบริหารและจัดการศึกษา และพัฒนาบุคลากรวิจัยทางการศึกษา

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 การสร้างโอกาสเข้าถึงบริการทางการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างทั่วถึงและเสมอภาค

กลยุทธ์

- 4.1 เพิ่มและกระจายโอกาสทางการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ให้ผู้เรียนสามารถเข้าถึงโอกาสทางการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตที่มีคุณภาพได้อย่างหลากหลายครอบคลุม ทุกพื้นที่ และกลุ่มเป้าหมาย
- 4.2 ส่งเสริม พัฒนาสื่อการเรียนรู้ผ่านเทคโนโลยีดิจิทัลที่เหมาะสมต่อการเข้าถึงและพัฒนาการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 5 การจัดการศึกษาเพื่อการสร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

กลยุทธ์

5.1 ส่งเสริมกิจกรรมสร้างความรู้ ความเข้าใจ และความตระหนักรู้คุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมด้วยรูปแบบที่หลากหลาย

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 6 การพัฒนาระบบบริหารจัดการศึกษา ให้ทันสมัย มีประสิทธิภาพตามหลักธรรมาภิบาล

กลยุทธ์

- 6.1 ส่งเสริมและพัฒนากำหนดเทคโนโลยีดิจิทัลมาประยุกต์ใช้ในการบริหารราชการและบริการประชาชน
- 6.2 พัฒนาระบบฐานข้อมูลกลางด้านการศึกษาให้เป็นเอกภาพ เป็นปัจจุบัน และเชื่อมโยงกันในทุกระดับ
- 6.3 สร้างและพัฒนากลไกการบริหารจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ เชื่อมโยงทุกระดับ ทุกพื้นที่
- 6.4 เร่งรัด ปรับปรุง แก้ไขกฎหมาย กฎ ระเบียบ และข้อบังคับให้สอดคล้องและเหมาะสมกับบริบทที่เปลี่ยนแปลง
- 6.5 ปรับปรุงโครงสร้างและอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานให้มีความทันสมัย ยืดหยุ่น เชื่อมโยงและเอื้อต่อการพัฒนาหน่วยงานให้มีประสิทธิภาพ
- 6.6 พัฒนาเครือข่ายต่อต้านการทุจริตประพฤติมิชอบให้มีส่วนร่วมจัดกิจกรรมรณรงค์ เฝ้าระวัง และติดตามพฤติกรรมเสี่ยงการทุจริต
- 6.7 พัฒนาระบบงานการบริหารงานบุคคลของข้าราชการพลเรือน และบุคลากรทางการศึกษาอื่นเพื่อยกระดับสมรรถนะการปฏิบัติงาน

แนวทางการจัดการศึกษาของจังหวัดพะเยา

๑. ส่งเสริมกิจกรรมเทิดทูนสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ สร้างความตระหนักให้กับผู้เรียนทุกช่วงวัย
๒. บูรณาการกิจกรรมการเรียนการสอน ปรับรูปแบบกิจกรรมการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน เพิ่มพื้นที่การเรียนรู้หรือเวทีสร้างสรรค์ ปรับสภาพแวดล้อมให้ทันสมัยเอื้อต่อการเรียนรู้ (Learning City) และการให้คุณค่ากับเยาวชนในทุกด้าน
๓. สนับสนุนการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning ส่งเสริมทักษะทางภาษา สนับสนุนครูต่างชาติที่เป็นเจ้าของภาษา (Native speaker) โครงการนักเรียนแลกเปลี่ยน การทำกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ การค้นคว้าและเน้นการลงมือปฏิบัติจริง
๔. ส่งเสริมให้มีการเรียนรู้ด้านทักษะอาชีพ สนับสนุนการสร้างรายได้ระหว่างเรียน ทักษะด้านดิจิทัล การรู้เท่าทันสื่อออนไลน์ (Online) กฎหมายเรื่องสื่อ ทักษะด้านกีฬาหรือตามความถนัดและความสนใจของผู้เรียนเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง
๕. ส่งเสริมให้มีหลักสูตรคู่ขนานสายสามัญและสายอาชีพ สนับสนุนการฝึกอาชีพ การฝึกประสบการณ์กับผู้ประกอบการ
๖. สนับสนุนให้มีการแนะแนวผู้เรียนเพื่อวางแผนการศึกษาต่อ และวางแผนการประกอบอาชีพในอนาคต
๗. ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการพัฒนาทักษะคนทุกช่วงวัย การอยู่ร่วมกัน การเคารพในสิทธิของผู้อื่น
๘. ส่งเสริมและสนับสนุนการแก้ปัญหาสุขภาพจิต ภัยของบุหรี่ไฟฟ้า ภัยสังคม การพนันออนไลน์ และสุขภาวะในวัยเรียน
๙. ส่งเสริมการสร้างคุณธรรม จริยธรรมให้กับนักเรียน การสร้างความตระหนักในค่านิยม ๑๒ ประการ ลดปัญหาการฆ่าตัวตาย โรคซึมเศร้าของเยาวชน ปัญหาโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ และภาวะตั้งครรภ์ในวัยเรียน
๑๐. ส่งเสริมและสนับสนุนการติดตามเด็กตกหล่นทั้งในและนอกระบบการศึกษา ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และการคัดกรองนักเรียน

ส่วนที่ 5

การแปลงแผนไปสู่การปฏิบัติ

การนำแผนพัฒนาการศึกษาจังหวัดพะเยา พ.ศ. 2566 – 2570 (ฉบับทบทวน พ.ศ. 2569) ไปสู่การปฏิบัติจำเป็นจะต้องอาศัยปัจจัยสนับสนุนและแนวทางการดำเนินการที่ชัดเจนการดำเนินงานโครงการต่างๆ ภายใต้แผนปฏิบัติราชการฯ ให้เกิดผลสัมฤทธิ์ตามเป้าประสงค์ที่กำหนดไว้จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องมีการระดมสรรพกำลังทั้งในด้านบุคลากรงบประมาณวัสดุอุปกรณ์เทคโนโลยีต่างๆตลอดจนการสร้างความร่วมมือในการมีส่วนร่วมเป็นเจ้าของและการสื่อสารระหว่างองค์กรตั้งนั้นจังหวัดพะเยาจึงกำหนดกระบวนการที่สำคัญในการนำแผนฯ ไปสู่การปฏิบัติดังนี้

1. สร้างเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงานทางการศึกษาทุกระดับในจังหวัดในการดำเนินการแปลงยุทธศาสตร์กลยุทธ์ตามแผนพัฒนาการศึกษาจังหวัดพะเยา พ.ศ. 2566 – 2570 (ฉบับทบทวน พ.ศ. 2569) ไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมโดยนำไปเป็นกรอบในการจัดทำแผนปฏิบัติราชการประจำปีซึ่งประกอบด้วยโครงการ/กิจกรรมหลักที่จะนำไปสู่เป้าประสงค์ที่ชัดเจนรวมทั้งการกำหนดความรับผิดชอบต่อการบรรลุเป้าประสงค์หลัก
2. ผู้บริหารระดับสูงและผู้บริหารหน่วยงานทางการศึกษาทุกระดับในจังหวัดต้องให้ความสำคัญในการใช้แผนพัฒนาการศึกษาจังหวัดพะเยา พ.ศ. 2566 – 2570 (ฉบับทบทวน พ.ศ. 2569) เป็นกรอบในการบริหารงาน
3. ดำเนินการชี้แจงสร้างความรู้ความเข้าใจในสาระสำคัญของแผนพัฒนาการศึกษาจังหวัดพะเยา พ.ศ. 2566 – 2570 (ฉบับทบทวน พ.ศ. 2569) ให้บุคลากรในหน่วยปฏิบัติได้รับทราบอย่างชัดเจนเพื่อการมีส่วนร่วมและสนับสนุนให้การดำเนินงานตามแผนฯเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ
4. ในแต่ละปีให้หน่วยงานในส่วนกลางสนับสนุนทรัพยากรอย่างเพียงพอสำหรับการปฏิบัติงานตามแผนปฏิบัติราชการประจำปีของทุกหน่วยงานในสังกัดในทุกระดับ
5. การติดตามและประเมินผลตามแผนพัฒนาการศึกษาจังหวัดพะเยา พ.ศ. 2566 – 2570 (ฉบับทบทวน พ.ศ. 2569) ต้องมีการกำหนดทิศทางและกระบวนการที่สำคัญดังนี้
 - ให้ความสำคัญกับการติดตามความก้าวหน้าในแต่ละยุทธศาสตร์การประเมินผลสำเร็จและผลกระทบของการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องโดยอาจจำแนกรายไตรมาส
 - พัฒนาตัวชี้วัดความสำเร็จของการแปลงแผนพัฒนาการศึกษาจังหวัดพะเยา พ.ศ. 2566 – 2570 (ฉบับทบทวน พ.ศ. 2569) ไปเป็นแผนปฏิบัติราชการประจำปีของจังหวัด โดยนำวิธีการประเมินผลที่เหมาะสมมาใช้
 - สร้างระบบการติดตามตรวจสอบประเมินผลและรายงานให้มีประสิทธิภาพเพื่อให้ได้ข้อมูลสารสนเทศที่ถูกต้องเพื่อการทบทวนปรับปรุงการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายได้ทันเหตุการณ์
 - สร้างการเชื่อมโยงข้อมูลสารสนเทศระหว่างหน่วยงานส่วนกลางและหน่วยงานในพื้นที่ให้เป็นระบบที่สามารถใช้ประโยชน์ได้สะดวกเพื่อให้ทุกฝ่ายมีข้อมูลที่แม่นยำสำหรับใช้ประโยชน์ในการประเมินผลในระดับต่างๆ ให้มีความสัมพันธ์สอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

ภาคผนวก

ประกาศสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดพะเยา

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาจังหวัดพะเยา พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐
(ฉบับทบทวน พ.ศ. ๒๕๖๙) และแผนปฏิบัติการด้านการศึกษาจังหวัดพะเยา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙

ตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๖ และที่แก้ไขเพิ่มเติม หมวด ๓ มาตรา ๙ กำหนดให้ส่วนราชการปฏิบัติดังต่อไปนี้ (๑) ก่อนจะดำเนินการตามภารกิจใด ส่วนราชการต้องจัดทำแผนปฏิบัติราชการไว้เป็นการล่วงหน้า และ (๒) การกำหนดแผนปฏิบัติราชการของส่วนราชการ ตาม (๑) ต้องมีรายละเอียดของขั้นตอน ระยะเวลาและงบประมาณที่จะต้องใช้ในการดำเนินการของแต่ละขั้นตอน เป้าหมายของภารกิจ ผลสัมฤทธิ์ของภารกิจ และตัวชี้วัดความสำเร็จของภารกิจและมาตรา ๑๖ ให้ส่วนราชการจัดทำ แผนปฏิบัติราชการของส่วนราชการนั้นโดยจัดทำเป็นแผนห้าปี ซึ่งต้องสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บท แผนการปฏิรูปประเทศ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นโยบายของคณะรัฐมนตรีที่แถลงต่อรัฐสภา และแผน อื่นที่เกี่ยวข้อง กอปรกับมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๖๒ เห็นชอบให้หน่วยงานของรัฐปรับปรุงแผน ระดับ ๓ ให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติและแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ และคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบ แห่งชาติที่ ๑๙/๒๕๖๐ เรื่องการปฏิรูปการศึกษาในภูมิภาคของกระทรวงศึกษาธิการ ลงวันที่ ๓ เมษายน ๒๕๖๐ กำหนดให้สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ปฏิบัติภารกิจของกระทรวงศึกษาธิการเกี่ยวกับการบริหารและการจัดการศึกษา ตามที่กฎหมายกำหนด การปฏิบัติราชการตามอำนาจหน้าที่ นโยบาย และยุทธศาสตร์ของส่วนราชการต่าง ๆ ที่มอบหมายและให้มีอำนาจหน้าที่ในเขตจังหวัด รวมถึงการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษา และปฏิบัติการกิจตามนโยบาย ของกระทรวงศึกษาธิการหรือตามที่ได้รับมอบหมาย รวมทั้งปฏิบัติการกิจเกี่ยวกับราชการประจำทั่วไปของ กระทรวงศึกษาธิการและประสานงานต่าง ๆ ในจังหวัด นั้น

เพื่อให้แผนพัฒนาการศึกษาจังหวัดพะเยา พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐ (ฉบับทบทวน พ.ศ. ๒๕๖๙) และ แผนปฏิบัติการด้านการศึกษาจังหวัดพะเยา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ เป็นไปตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วย หลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๖ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ ยุทธศาสตร์ชาติ แผนปฏิรูปประเทศ นโยบายรัฐบาล ยุทธศาสตร์ของกระทรวงศึกษาธิการและแผนอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมถึงบริบทของพื้นที่ โดยกระบวนการมีส่วนร่วมและการบูรณาการจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในการกำหนด ทิศทางการพัฒนาการศึกษาในพื้นที่จังหวัด สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดพะเยา จึงแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนา การศึกษาจังหวัดพะเยา พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐ (ฉบับทบทวน พ.ศ. ๒๕๖๙) และแผนปฏิบัติการด้านการศึกษาจังหวัด พะเยา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ โดยมีองค์ประกอบและหน้าที่ ดังนี้

๑. คณะกรรมการที่ปรึกษา ประกอบด้วย

- ๑.๑ ศึกษาธิการภาค ๑๖
- ๑.๒ ประธานคณะอนุกรรมการบริหารราชเขิงยุทธศาสตร์
- ๑.๓ ประธานคณะอนุกรรมการเกี่ยวกับการพัฒนาการศึกษา

มีหน้าที่ ให้คำปรึกษา แนะนำเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาจังหวัดพะเยา พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐ (ฉบับทบทวน พ.ศ. ๒๕๖๙) และแผนปฏิบัติการด้านการศึกษาจังหวัดพะเยา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ ให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุผลสำเร็จ

“เรียนดี คุณธรรม”

- ๒ -

๒. คณะกรรมการอำนวยการ ประกอบด้วย

๒.๑	ศึกษาธิการจังหวัดพะเยา	ประธานกรรมการ
๒.๒	รองศึกษาธิการจังหวัดพะเยา	รองประธานกรรมการ
๒.๓	ผู้กำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ ๓๒	กรรมการ
๒.๔	อธิการบดีมหาวิทยาลัยพะเยา	กรรมการ
๒.๕	รองอธิการบดี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตพะเยา	กรรมการ
๒.๖	พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดพะเยา	กรรมการ
๒.๗	ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดพะเยา	กรรมการ
๒.๘	นายกเทศมนตรีเมืองพะเยา	กรรมการ
๒.๙	ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพะเยา	กรรมการ
๒.๑๐	ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต ๑	กรรมการ
๒.๑๑	ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต ๒	กรรมการ
๒.๑๒	ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดพะเยา	กรรมการ
๒.๑๓	ผู้อำนวยการสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดพะเยา	กรรมการ
๒.๑๔	ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดพะเยา	กรรมการ
๒.๑๕	ผู้อำนวยการโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๒๔ จังหวัดพะเยา	กรรมการ
๒.๑๖	ผู้อำนวยการโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยพะเยา	กรรมการ
๒.๑๗	ผู้อำนวยการกลุ่มนโยบายและแผน สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดพะเยา	กรรมการและเลขานุการ

มีหน้าที่

๑. สนับสนุน ช่วยเหลือ การจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาจังหวัดพะเยา พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐ (ฉบับทบทวน พ.ศ. ๒๕๖๙) และแผนปฏิบัติการด้านการศึกษาจังหวัดพะเยา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ ให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุผลสำเร็จ

๒. กำกับ ติดตาม การขับเคลื่อนและการรายงานข้อมูลเพื่อการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาจังหวัดพะเยา พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐ (ฉบับทบทวน พ.ศ. ๒๕๖๙) และแผนปฏิบัติการด้านการศึกษาจังหวัดพะเยา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ ในส่วนที่หน่วยงานรับผิดชอบ ให้เป็นไปด้วย ความเรียบร้อย และเป็นไปตามกรอบระยะเวลาที่กำหนด

๓. คณะกรรมการฝ่ายดำเนินงาน ประกอบด้วย

๓.๑	ศึกษาธิการจังหวัดพะเยา	ประธานกรรมการ
๓.๒	รองศึกษาธิการจังหวัดพะเยา	รองประธานกรรมการ
๓.๓	ผู้อำนวยการกลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผล สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดพะเยา	กรรมการ
๓.๔	ผู้อำนวยการกลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพะเยา	กรรมการ
๓.๕	ผู้อำนวยการกลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต ๑	กรรมการ
๓.๖	ผู้อำนวยการกลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต ๒	กรรมการ
๓.๗	หัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์ กองการการศึกษา เทศบาลเมืองพะเยา	กรรมการ

“เรียนดี คุณธรรม”

- ๓ -

๓.๘	ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาการศึกษา สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดพะเยา	กรรมการ
๓.๙	ผู้อำนวยการกองแผนงานหรือผู้รับผิดชอบงานนโยบายและแผน มหาวิทยาลัยพะเยา	กรรมการ
๓.๑๐	ผู้อำนวยการกองแผนงานหรือผู้รับผิดชอบงานนโยบายและแผน มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตพะเยา	กรรมการ
๓.๑๑	หัวหน้ากลุ่มนโยบายและวิชาการหรือผู้รับผิดชอบงานนโยบายและแผน สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดพะเยา	กรรมการ
๓.๑๒	ผู้อำนวยการกลุ่มหรือผู้รับผิดชอบงานนโยบายและแผน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพะเยา	กรรมการ
๓.๑๓	ผู้อำนวยการกลุ่มหรือผู้รับผิดชอบงานนโยบายและแผน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต ๑	กรรมการ
๓.๑๔	ผู้อำนวยการกลุ่มหรือผู้รับผิดชอบงานนโยบายและแผน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต ๒	กรรมการ
๓.๑๕	ผู้อำนวยการกองการศึกษาหรือผู้รับผิดชอบงานนโยบายและแผน กองการศึกษา เทศบาลเมืองพะเยา	กรรมการ
๓.๑๖	เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบงานนโยบายและแผน สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดพะเยา	กรรมการ
๓.๑๗	เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบงานนโยบายและแผน สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดพะเยา	กรรมการ
๓.๑๘	เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบงานนโยบายและแผน สำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดพะเยา	กรรมการ
๓.๑๙	เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบงานนโยบายและแผน กองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ ๓๒	กรรมการ
๓.๒๐	เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบงานนโยบายและแผน ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดพะเยา	กรรมการ
๓.๒๑	เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบงานนโยบายและแผน โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๒๔ จังหวัดพะเยา	กรรมการ
๓.๒๒	เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบงานนโยบายและแผน โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยพะเยา	กรรมการ
๓.๒๓	นางสาวหทัยกรานต์ มุลิกา	กรรมการและเลขานุการ
๓.๒๔	ผู้อำนวยการกลุ่มนโยบายและแผน สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดพะเยา ว่าที่ร้อยตรี ธิติพัทธ์ ศรีจำปา	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๓.๒๕	นางสาวชื่นหทัย เสมอจิต	ผู้ช่วยเลขานุการ
๓.๒๖	นางสาวรัตนตะวัน ทอนคำ	ผู้ช่วยเลขานุการ
๓.๒๗	นายจรัญ ชื้อสัตย์	ผู้ช่วยเลขานุการ
	เจ้าหน้าที่ธุรการปฏิบัติงาน สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดพะเยา	

“เรียนดี คุณธรรม”

- ๔ -

มีหน้าที่

๑. ศึกษา วิเคราะห์ ทบทวน และจัดทำร่างแผนพัฒนาการศึกษาจังหวัดพะเยา พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐ (ฉบับทบทวน พ.ศ. ๒๕๖๙) และแผนปฏิบัติการด้านการศึกษาจังหวัดพะเยาประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ ให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นโยบายรัฐบาล นโยบายกระทรวงศึกษาธิการ ยุทธศาสตร์ กระทรวงศึกษาธิการ และบริบทของพื้นที่

๒. จัดทำข้อมูลรายละเอียดโครงการ/กิจกรรม ให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษาจังหวัดพะเยา พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐ (ฉบับทบทวน พ.ศ. ๒๕๖๙) เพื่อบรรจุในแผนปฏิบัติการด้านการศึกษาจังหวัดพะเยา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ ในส่วนที่หน่วยงานรับผิดชอบ

๓. กำกับ ติดตามและรายงานผลการขับเคลื่อนการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการศึกษาจังหวัดพะเยา พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐ (ฉบับทบทวน พ.ศ. ๒๕๖๙) และแผนปฏิบัติการด้านการศึกษาจังหวัดพะเยาประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ ในส่วนที่หน่วยงานรับผิดชอบ และรายงานข้อมูลให้สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดพะเยา เพื่อรายงานต่อคณะกรรมการการศึกษาธิการจังหวัดพะเยา และกระทรวงศึกษาธิการทราบ ตามกรอบระยะเวลาที่กำหนด

๔. คณะกรรมการฝ่ายประสานงาน ประกอบด้วย

๔.๑ นางสาวหทัยกรานต์ มุลิกา	ผู้อำนวยการกลุ่มนโยบายและแผน	ประธานกรรมการ
๔.๒ นางวรัญญา สุรกูล	นักวิชาการพัสดุชำนาญการ	กรรมการ
๔.๓ นางสาวขวัญชีวา กาวินันท์	นักวิชาการตรวจสอบภายในปฏิบัติการ	กรรมการ
๔.๔ นางสาวชื่นหทัย เสมอจิต	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ	กรรมการ
๔.๕ นางสาวรัตนตะวัน ท่อนคำ	นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ	กรรมการ
๔.๖ นางสาวกาญจนา ครองไชย	เจ้าหน้าที่บริหารทั่วไปปฏิบัติการ	กรรมการ
๔.๗ ว่าที่ร้อยตรี ธิติพิพัทธ์ ศรีจำปา	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ	กรรมการและเลขานุการ
๔.๘ นายเจริญ ช่อสัดย	เจ้าพนักงานธุรการปฏิบัติงาน	ผู้ช่วยเลขานุการ

มีหน้าที่

๑. ติดตาม ประสานการดำเนินงาน สรุป รวบรวมการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาจังหวัดพะเยา พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐ (ฉบับทบทวน พ.ศ. ๒๕๖๙) และแผนปฏิบัติการด้านการศึกษาจังหวัดพะเยาประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ ร่วมกับหน่วยงานที่รับผิดชอบ

๒. จัดทำเอกสารประกอบการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องให้สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดพะเยา เพื่อสรุปรวบรวม รายงานผลต่อคณะกรรมการการศึกษาธิการจังหวัดพะเยา และกระทรวงศึกษาธิการทราบ

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๒๒ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๙

(นายอภิวัดน์ กันศรีเวียง)
ศึกษาธิการจังหวัดพะเยา

“เรียนดี คุณธรรม”

คณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา

นายอภิวัฒน์ กันศรีเวียง	ศึกษาธิการจังหวัดพะเยา
นายวิชัย แสงอาคม	รองศึกษาธิการจังหวัดพะเยา

คณะทำงาน

มหาวิทยาลัยพะเยา
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตพะเยา
สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดพะเยา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพะเยา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2
สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดพะเยา
สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดพะเยา
เทศบาลเมืองพะเยา
วิทยาลัยเทคนิคพะเยา
วิทยาลัยเทคนิคดอกคำใต้
วิทยาลัยเทคนิคเชียงคำ
วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีพะเยา
วิทยาลัยการอาชีพปง
ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดพะเยา
โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 24 จังหวัดพะเยา
โรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
โรงเรียนในสังกัดกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน
โรงเรียนเอกชนในสังกัดจังหวัดพะเยา
กลุ่มนโยบายและแผน สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดพะเยา

บรรณาธิการ เรียบเรียง ออกแบบและจัดทำรูปเล่ม

นางสาวหทัยกรานต์ มุสิกกา	ผู้อำนวยการกลุ่มนโยบายและแผน
ว่าที่ร้อยตรี ธิติพัทธ์ ศรีจำปา	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ
นางสาวรัตนตะวัน ท่อนคำ	นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ

สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดพะเยา

<http://www.pyopeo.com>

เอกสารหมายเลข 2/2569 กลุ่มนโยบายและแผน

588 หมู่ที่ 11 ถนนสนามกีฬา ตำบลบ้านต๋อม

อำเภอเมืองพะเยา จังหวัดพะเยา 56000

E-mail: phayaopro@moe.go.th

Facebook: สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดพะเยา

